

Gorenjski Glas

PETEK, 2. AVGUSTA 2019

LETO LXXII, ŠT. 61, CENA 1,85 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Gorenjsko znanje za pomoč Ruandi

V Sloveniji sta se v teh dneh mudila agronoma iz Ruande, ki sta se pri podjetju Damahaus Prestige urila v izdelovanju ekoloških opek.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Danes zaključujeta svoj obisk 37-letni Christophe Rukundo in 34-letni Jean Damascene Kwizero iz ruandske Karitas, ki bosta po vrnitvi v domovino svoje znanje izdelovanja opeke prenašala na rojake iz okrožja Karongi v zahodni Ruandi.

Gre za širši projekt Slovenske karitas, ki ga sofinancira ministrstvo za zunanje zadeve, pri njem pa kot zunanji partner sodeluje podjetje Damahaus Prestige iz Zgornjega Brnika, ki je razvilo opeke, zasnovane

po sistemu lego kock, za katere potrebujemo le nekaj cementa in prst, ki vsebuje čim manj gline. Ideja za takšno gradnjo se je direktorju podjetja Damahaus Prestige Marku Štirnu, ki sicer izdeluje skeletne hiše, porodila pred leti, ko je prvič obiskal Gano in ugotovil, da gradnja iz lesa za to okolje ni primerna.

Odtlej je v Afriki izvedel že več projektov, kot podjetnik pa v tej celini vidi tudi poslovno priložnost. »Tako mi je bila všeč ta celina in ljudje, ki so polni življenja. Začeli smo iskati rešitev, ki bi bila primerna za

tamkajšnje okolje, in jo narediti tudi našli v opekah, ki so poceni in enostavne za izdelavo, poleg tega pa je material povsod dostopen. Prst je namreč povsod po svetu, "recept" za izdelavo opek bi deloval tudi na Marsu,« pravi Marko Širn, ki se je skupaj s sinom Anžetom v zadnjih tednih prelevil v mentorja obema Ruandcema.

»Novo znanje bo za nas izjemnega pomena, saj ga bomo doma lahko dobro uporabili,« je o pomenu projekta za svoje rojake iz Ruande spregovoril Jean Damascene.

► 9. stran

Jean Damascene Kwizero in Christophe Rukundo se učita izdelovati opeke, s katerimi bodo v Ruandi gradili domove.

Ukinili so akutno ambulanto

Vlada je pred nedavnim sprejela Aneks št. 2 k splošnemu dogovoru, ki omogoča nagrajevanje bolj obremenjenih timov družinske medicine in pediatrije. A nagrajevanje ne razbremenjuje zdravnikov, opozarjajo v Zdravniški zbornici Slovenije. V Zdravstvenem domu Kranj tudi še noben družinski zdravnik ni preklical odpovedi delovnega razmerja, so pa z avgustom ukinili akutno ambulanto.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Vlada je pred nedavnim sprejela Aneks št. 2 k splošnemu dogovoru, ki med drugim določa način nagrajevanja timov ambulant družinske medicine, ki presegajo z Aneksom št. 1 določen normativ 1895 glavarinskih količnikov (oziroma 1383 opredeljenih pacientov). Povprečni družinski zdravnik, ki je v 54. plačnem razredu in je dosegel trenutno državno povprečje obremenitve pri 2395 glavarinskih količnikih, bo po tej lestvici na mesec dobil približno štiristo

Trenutno je približno polovica družinskih zdravnikov ZD Kranj na letnem dopustu, zato skupnega sestanka v zvezi s sprejetjem Aneksa št. 2 še niso imeli. / Foto: Gorazd Kavčič

evrov več. Medicinska sestra v 37. plačnem razredu bo pri takšni obremenitvi dobila dodatnih 235 evrov, tehnik zdravstvene nege pa 173 evrov. Nagrajevali se bodo bolj obremenjeni zdravstveni timi, s tem ukrepom pa vlada sledi cilju narediti družinsko medicino pravičnejšo. Ukrep je začel veljati z avgustom, letos pa bo prinesel 4,8 milijona evrov finančnih posledic.

Kot opozarjajo v Zdravniški zbornici Slovenije, rešitve v Aneksu št. 2 ne razbremenjujejo zdravnikov na primarnem nivoju.

► 2. stran

Janez Poklukar prvi mož naše največje bolnišnice

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Janez Poklukar je včeraj prevzel vodenje Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. Odraščal je v Gorjah v zdravstveni družini, saj je mama delala na urgenci, oče je bil reševalec. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo na Jesenicah. Ob medicini je na ljubljanski medicinski fakulteti študiral še dentalno medicino. S stomatologijo je prišel do konca šestega letnika, vendar po diplomu na medicini 10. marca 2004 manjkajočih izpitov na stomatologiji ni zaključil.

V jeseniški bolnišnici se je zaposlil 1. aprila 2004 kot zdravnik pripravnik. Po opravljenem strokovnem izpitu je od novembra 2010

delal kot specialist internist. V začetku leta 2013 je postal predstojnik internega oddelka, kjer je skrbel za organizacijsko, strokovno in poslovno vodenje oddelka. Vlada ga je imenovala za vršilca dolžnosti direktorja Splošne bolnišnice Jesenice junija 2014, s polnim mandatom direktorja pa je vodenje bolnišnice prevzel avgusta 2014 in jo vodil do konca julija letos.

Janez Poklukar je oče petih otrok. Njegova soproga Bernarda je diplomirana medicinska sestra. Dejaven je v Tekaško smučarskem klubu Bled, v prostem času se posveča družini, predvsem pohodom, izletom v hribe ter smučanju.

Pogovor z njim objavljammo na tretji strani.

GORENJSKA

Krstili so Jakobovo pot

Minuli konec tedna se je več kot trideset romarjev podalo na otvoritveno pot po preddvorski varianti gorenjske Jakobove poti. Pobudnika nove poti sta zakonca Žumer z Bele.

7

GG+

Jubilej slovenske šole v Nepalu

Letos mineva štirideset let, odkar so slovenski planinci v nepalskem Manangu ustanovili Šolo vodnikov Nepalske planinske organizacije. V alpinističnem svetu ima velik ugled, a njena prihodnost je žal zelo negotova.

15

ZANIMIVOSTI

Copatki potujejo v Etiopijo

Tako daleč copatki Glasovih Muc copataric še niso potovali. Sto petdeset parov copatkov, ki so jih spletle Muce copatarice, bo salezijanec Jože Andolšek odnesel novorojencem v Etiopijo.

28

ZADNJA

Slavje s častnima občanoma

V teh dneh sta visoka življenjska jubileja praznovala častna občana občine Domžale – Jože Pogačnik stotretji, Peter Primožič pa osemdeseti rojstni dan.

32

VREME

Danes bo spremenljivo oblačno s plohami. Jutri bo večinoma sončno, popoldne bo nastalo nekaj ploh. V nedeljo bo sončno.

14/25 °C
jutri: večinoma sončno

9 770352 666025

Število rezervacij za Egipt narašča

Letošnje poletje se Slovenci največ odločajo za počitnikovanje v Egiptu, Turčiji in Grčiji, na Hrvaškem, kot kaže, dopustujejo tisti najbolj zvesti. Jadran je za Gorenjce zanimiv tudi za enodnevne izlete. Je na Hrvaškem res manj turistov zaradi visoke cene letovanja? V zadnjih dneh naj bi se obisk hrvaške obale rahlo popravil, kar pa za izboljšanje hrvaške turistične slike verjetno ne pomeni veliko, saj smo že zakorakali v avgust.

ALENKA BRUN

Kranj – Gorenjci smo že vajeni, da se od junija do sredine septembra po gorenjski avtocesti vijajo kolone pločevine, kjer je večina namenjena na morje k našim južnim sosedom. Prizor je sicer letos podoben, a že v začetku junija smo na priljubljenih spletnih omrežjih zasledili prve objave in v javnosti slišali govorice, da je turistov, ki letujejo na hrvaški obali, manj. Nekdo je na spletu komentiral, da je res zanimivo, ko je na trajektu le nekaj avtomobilov; spet drugi pa se pod objavljeno fotografijo spraševal, kaj se dogaja, da je na Pagu v njemu ljubi gostilnici skorajda edini gost. Na spletu se je razburil Slovenec, češ da je pločevinka piva v hrvaški trgovini v turističnem naselju še enkrat dražja kot pri nas. Lani obnovljeni otoški hotel na Braču, ki je namenjen samo odraslim, je pred nekaj dnevi na svojem Facebook profilu objavil meni in cene alkoholnih in brezalkoholnih napitkov, koktajlov ter jedi večernega menija nove restavracije, na katerem so nekatere cene sicer visoke, a hotel je pač hotel: več kot ima zvezdic, višje cene v gostinski ponudbi in drugače si lahko privoščijo. In ljudi v hotelih višje cene pijač in a la carte ponudbe niti ne presenetijo.

Spomnili smo se leto ali dve stare izjave starejšega prebivalca Dubrovnika, ko mu je slovenski turist skoraj očital, da je za kozarec vina v Dubrovniku plačal deset evrov. Domačin se je nasmešnil in mu odgovoril, da ve, da je Dubrovnik drago mesto – tudi zanj. Saj če je on kot turist plačal deset evrov, potem on kot domačin nekeje

plača pet, nekeje osem, kar je še vedno visoka cena. Tako da ni ravno najboljši naslov za razpravljanje o dvojnih cenah – tistih za domačine in tistih za turiste ...

Že maja pa smo na spletu med komentarji na temo kje letovati, zasledili zapis, v katerem je moški humorno ugotavljal, da si letos lahko za enako ceno kot Hrvaško privoščijo letovanje na Maldivih, na enem od lokalnih otokov – z letalom iz domačega, slovenskega letališča, prevozom do otoka in nastanitvijo vred.

Za več dni vse s seboj

Mirne duše lahko rečemo, da smo Slovenci zvesti obiskovalci hrvaške obale. Veliko je ljubiteljev jadrana; tisti, ki so že videli kaj sveta, pa radi rečejo, da imajo Hrvatje res lepo morje. Precej je taktik, ki imajo že vrsto let po hrvaških kampih prikoličnice ali le redno kampirajo na Hrvaškem, v turističnih naseljih kupljene apartmaje, nekaj jih je, ki so si omislili kar stanovanje v kakšnem hrvaškem obmorskem mestu. Eden tovrstnih dopustnikov, ki preživi ogromno časa v svoji prikolicici v enem od hrvaških kampov, kjer je precej Slovencev, opaža, da je turistov letos res nekoliko

Hrvaška ima več kot šest tisoč kilometrov obale, več kot 1200 otokov, otočkov, čeri in grebenov. S svojimi plažami in čistim morjem vsako leto znova vabi obiskovalce. Z visokimi cenami pa so Hrvatje še dodatno poskrbeli, da se je marsikatera slovenska družina letos odločila za all inclusive počitnice v Egiptu ali Turčiji. Obstajajo pa tudi taki, ki so se le naveličali vsakoletnega letovanja na isti destinaciji. Privlačijo še Grčija, Malta, Albanija, Italija in Španija. Se pa nekateri ozirajo tudi po bolj oddaljenih destinacijah, kot so Maldivi in Mauritius.

manj. S cenami v trgovini se ne obremenjuje preveč, kadar gredo na morje z družino za več dni, namreč vse pripeljejo s seboj. Doda še, da pa ni videti, da bi se Hrvatje kaj pretirano vznemirjali zaradi manjšega obiska. »Oni "furajo" svojo "špuro",« pravi.

Cena igra vlogo, pomembno je tudi vreme

Ker se zadnje čase vse vrtili okoli cen nastanitve ter drage hrane pri naših južnih sosedih – in še okoli kakšnih njihovih poletnih podražitenih »cukrčkov«, smo pri nekaterih slovenskih in gorenjskih ponudnikih počitnic in turističnih agencijah povprašali, kaj opažajo pri njih in ali je res cena glavni vzrok domnevno manjšega obiska naše sosede.

V potovalni agenciji Potuj nekam letos opažajo, da je največ povpraševanja za Egipt. Boštjan Gradišar pravi, da sta glede rezervacij poleg Egipta v ospredju še Turčija in Grčija, od ekotičnih dežel pa Dominikanska republika, Maldivi in Mauritius. Hrvaške prodajo približno dvajset odstotkov manj kot lani v istem obdobju. Meni, da je ravno zaradi odličnega razmerja med ceno in kvaliteto Egipt pri

Tudi v poletnih mesecih se ljudje odločajo za »all inclusive« počitnice v Egiptu. Precej jih izbere Hurgado, vse več pa tudi Sharm El Sheikh. / Foto: Alenka Brun

njih najbolje prodajana destinacija. Hkrati je tudi vreme konstantno dobro. Ugotavlja še: »Število rezervacij za Egipt se popravlja oziroma narašča vse od lanskega leta. Če so na voljo ugodne ponudbe za odhode iz Ljubljane, se te vsekakor takoj razprodajo, sicer pa beležimo zares veliko število rezervacij z odhodi z bližnjih letališč, kot so Dunaj, München, Salzburg in Gradec. Cena igra veliko vlogo, težko pa rečemo, da največjo.«

Zanimalo nas je tudi, kako je s t. i. last minute ponudbo, saj imamo zadnje čase občutek, da je pravzaprav ni več. Gradišar odgovarja: »Ponudba na naši spletni strani je dinamična in se spreminja vsakih nekaj minut. Seveda v smislu povečanega oziroma zmanjšane povpraševanja. Last minute ponudbe so še vedno na voljo, tudi tiste prave, vendar je v tem primeru treba pohiteti

z rezervacijo in plačilom akontacije.«

Na Hrvaško več pred glavno sezono in po njej

Tudi v Turistični agenciji Chebul ugotavljajo, da je rezervacija počitnic v Egiptu v poletnih mesecih najpogostejša odločitev strank. V družbi Arriva Alpetour nam razložijo, da imajo v tem času v ponudbi za Hrvaško zlasti enodnevne izlete. »To so v večinoma ladijski izleti ali obiski nacionalnih parkov,« pravijo. Sprememba v povpraševanju glede na prejšnja leta pa niso zaznali. V Kompas pa opažajo, da je Jadran še vedno priljubljen. Stranke so se sicer za počitnice na Hrvaškem pogostejše odločale pred glavno sezono in po njej, v glavni sezoni je bilo rezervacij za Jadran nekoliko manj, sedaj je povpraševanja nekaj več. »Zelo priljubljene počitniške destinacije so Turčija, Egipt,

Grčija ... Povečalo se je predvsem povpraševanje po počitnicah v Turčiji in Egiptu, Grčija se prodaja največ po last minute cenah. Opazno se je v poletnih mesecih povečalo še povpraševanje po izletih in aktivnih potovanjih po Evropi, Afriki ...« še povedo.

Razprodaja?

V teh dneh se pogosto zgodi, da se ljudje, ki so se ravnokar vrnili s hrvaške obale ali njihovi sorodniki še letujejo na Hrvaškem, sprašujejo, kako da mediji poročajo, da ni turistov, ko pa so plaže polne, apartmaji zasedeni ...

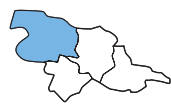
Iz tega bi lahko sklepali, da so visoke cene letovanja zamenjale akcijske oziroma se je na Hrvaškem začelo obdobje last minute ponudbe. Morda se je tam res začelo last minute poletje, a ker je že avgust, je vprašanje, ali to lahko kaj spremeni končno turistično sliko.

V času sezone se na Hrvaškem navadno zviša cena prevozov s trajektom. / Foto: Tina Dokl

Hrvaške plaže so sicer polne, a na resnično gnečo boste letos težko naleteli. / Foto: Tina Dokl

V Martuljku uredili še tretjo ferato v Zgornjesavski dolini

Ferata Jermn, ki so jo uredili v neposredni bližini ferate Hvodnik na robu Gozda - Martuljka, sodi med bolj težavne. Ferata ni zahtevna zavarovana planinska pot, temveč nekakšen športni objekt na prostem, opozarjajo gorski vodniki.

MARJANA AHAČIČ

Gozd - Martuljek – S priložnostno slovesnostjo so v ponedeljek odprli novo ferato v Zgornjesavski dolini – ferato Jermn, ki so jo uredili v neposredni bližini pred dvema letoma odprte ferate

Hvodnik na robu Gozda - Martuljka. Gre za tretjo ferato v Zgornjesavski dolini, prvo so pred nekaj leti uredili v neposredni bližini Slovenskega planinskega muzeja, po ocenah upravljavcev je doslej preplezalo že več kot petdeset tisoč planincev.

Jermn je najzahtevnejša med vsemi tremi, njena težavnost je opredeljena z D, na nekaterih mestih celo E (sosednja ferata Hvodnik je nekoliko manj zahtevna, opredeljena kot težavnostne stopnje B/C), dolžine 180 in višine 220 metrov,

kar pomeni, da povprečen plezalec za plezanje potrebuje eno uro, za sestop pa pol manj. Dostop do ferate je urejen z asfaltne ceste v Gozdu - Martuljku, ki pelje proti Srednjemu Vrhu tik pred mostom, kjer preči potok, ki priteče iz Jermnovega slapu.

Kot je povedal gorski vodnik Gregor Kofler, je treba ločiti med zahtevnimi plezalnimi potmi v gorah ter feratami, ki so v bistvu zavarovana plezališča v dolinah in v tem smislu nekakšni športni objekti na prostem. »Slovenci to vedo, tujci pa manj, predvsem za Priskank pogosto mislijo, da je tam ferata, pa ni. Tam so določena mesta zavarovana, vsa pa ne. Ferate so tako lahko odlični poligoni za zahtevnejše poti v gorah. Ponujajo adrenalinska doživetja, a le s primerno opremo,« je opozoril izkušeni vodnik Kofler in za ilustracijo opisal, kako je njegov oče v mojstranski ferati srečal plezalca, ki je bil opremljen

Foto: Gorazd Kavčič

Jermn, urejen tik ob ferati Hvodnik na robu Gozda - Martuljka, je najzahtevnejša ferata v Zgornjesavski dolini.

Beseda ferata izhaja iz besedne zveze »via ferrata«, kar pomeni železna pot in se navezuje na uporabo jeklenice in železnih klinov. Kot opozarja gorski vodnik Klemen Volontar, so drugače kot zavarovane planinske poti ferate v bistvu športni objekti, namenjeni razvedrilu in športni dejavnosti. Narejene so lahko v bližini urbanih turističnih središč, ob gorskih postojankah, v športnih parkih ... Za izdelavo ferate obstaja standard, običajno je pri vstopu opremljena z obvestilno tablo z jasno označeno oceno težavnosti ter skico poteka poti.

s čelado, kompletom za plezanje in rokavicam zraven pa je bil – bos.

Kljub temu ferate veljajo za zelo varne plezalne poti. V mojstranski, ki jo je preplezalo že vsaj petdeset tisoč planincev, tako do slej še niso zabeležili resnega primera, v katerem bi morali posredovati gorski reševalci.

Toni Luzar, podpredsednik PD Gozd Martuljek, je zadovoljen, da so novo ferato dobili prav v letu, ko društvo praznuje sedemdesetletnico

delovanja. »To je velika pridobitev pa tudi obveznost, ker bomo morali pregledovati in vzdrževati poti.« Župan Janez Hrovat pa je prepričan, da bo nova ferata popestrila prosti čas tudi številnim domačinom, ne le obiskovalcem. Zadovoljen je tudi, da je Kranjska Gora na področju ferat med vodilnimi v Sloveniji in tako počasi stopa ob bok destinacijam z najbolj razvitim feratarskim turizmom, torej Avstriji in Italiji.

Ferato, ki so jo poimenovali Jermn, so v začetku tedna uradno odprli podpredsednik PD Gozd Martuljek Toni Luzar, kranjskogorski župan Janez Hrovat, predsednica planinskega društva Oti Mertelj in direktor Turizma Kranjska Gora Blaž Veber.

Stanovalci nasprotujejo gradnji novega bloka

Na mestu, kjer je desetletja stala stavba, v kateri je bila trgovina, želi novi lastnik graditi večstanovanjski objekt. Stanovalci okoliških blokov, ki se že dolgo soočajo z velikim pomanjkanjem parkirnih mest, ostro nasprotujejo dodatni koncentraciji poselitve.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Prejšnji teden so na Gradnikovi ulici v Radovljici podrli stavbo, v kateri je desetletja delovala Mercatorjeva trgovina Volčji hrib, kasneje nekaj časa igralnica, nato založba, v zadnjih letih pa je bilo poslopje že nekaj časa prazno in zapuščeno.

Investitor namerava na izpraznjenem prostoru tik ob stanovanjskih blokih zgraditi trinadstropni objekt s petnajst do sedemnajst stanovanji, okoliške prebivalce pa skrbi, da bo to negativno vplivalo na njihovo kvaliteto bivanja. Območje je namreč že sedaj zelo gosto poseljeno, stanovalci pa se konstantno soočajo s prometnimi zagatami, predvsem zaradi velikega pomanjkanja parkirišč.

Celotno območje Gradnikove ceste je prometno

preobremenjeno, največji problem so seveda parkirna mesta, ki ne zadoščajo za normalno parkiranje za vse stanovalce in najemnike na Gradnikovi cesti, opozarjajo stanovalci, ki so na razmere opozorili tudi župana Cirila Globočnika in upravno enoto, kjer so izrazili željo, da kot stranka v postopku sodelujejo pri izdaji gradbenega dovoljenja. »Po naših podatkih investitor še nima izdane gradbenega dovoljenja za gradnjo objekta. V pismu smo zaprosili odgovorne, da v postopku izdaje upoštevajo mnenje stanovalcev Gradnikove ceste ter probleme, s katerimi se dnevno srečujemo,« pojasnjujejo. »Omenjeno rušenje je povzročilo dodatno prostorsko stisko s parkirnimi prostori, saj so ogradili dobršen del okolice, kjer običajno stanovalci Gradnikove ceste parkiramo svoja vozila,« še poudarjajo.

Staro stavbo, v kateri je bila pred leti trgovina, v zadnjem obdobju pa založba, so prejšnji teden podrli. Stanovalci sosednjih blokov opozarjajo, da so zaradi gradbišča ostali brez parkirišč, ki jih na območju zelo primanjkuje, ob rušenju stavbe pa so bili izpostavljeni velikemu hrupu in oblakom prahu, pred katerim jih izvajalec ni zaščitil. / Foto: Tina Dokl

Kot v odgovoru stanovalcem pojasnjujejo na občini, je zemljišče, na katerem bo investitor zgradil objekt, opredeljeno kot površina, na kateri je dovoljena dejavnost tudi bivanje. Navajajo, da prostorski red občine

določa, da morata biti pri večstanovanjskih stavbah določeni minimalno dve parkirni mesti na stanovanje plus dodatno parkirno mesto na deset stanovanj, kar je investitor, kot je razvidno iz dokumentacije, s

katero na občini razpolagajo, pri izdelavi projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja tudi upošteval. Potrebno število mest bo zagotovil na lastnem zemljišču, in sicer v kletni etaži in ob objektu, ter na parkirna mesta zunanaj gradbene parcele ne bo posegal. Prav tako se odmik novega objekta od večstanovanjskega objekta Gradnikove 91 po projektu bistveno poveča in bo znašal več kot 18 metrov.

»Zemljišče ni v lasti Občine Radovljica, zato občina žal ne more vplivati na dejavnost v novem objektu, ki pa vsekakor mora biti v skladu z dejavnostmi, ki jih za to območje predvideva prostorski red. Izdaja gradbenega dovoljenja je sicer v pristojnosti upravne enote, predvidevamo pa, da se vaši bivalni pogoji ne bodo poslabšali,« še pojasnjujejo na občini.

Spet najavili dražbo za zemljišča v gramoznici

Radovljica – Občina Radovljica ponovno objavlja javno dražbo za prodajo kompleksa zemljišč na območju gramoznice Graben. Nepremičnino v skupni izmeri 57 tisoč kvadratnih metrov občina skuša prodati že vse od letošnje pomladi, a zanjo za zdaj ni bilo zanimanja. Gre za zemljišča, za katera občini na razpisu za vzpostavitev lesnopredelovalnega centra pred dvema letoma ni uspelo pridobiti zasebnega partnerja, prav tako ji za to dejavnost ni uspelo prodati zemljišč na dveh javnih dražbah, organiziranih lani. Izključna vrednost vseh nepremičnin znaša nekaj več kot 1,3 milijona evrov, javna dražba pa je razpisana za 12. september; rok za plačilo varščine je 9. september. Radovljiški občinski svet je že pred časom razveljavil odlok, na podlagi katerega naj bi bil center vzpostavljen v javno-zasebnem partnerstvu, občina pa je sprožila postopke za prodajo zemljišča, saj je ocenila, da bodo zasebni vlagatelji bolj zainteresirani za naložbo v lesnopredelovalni center v primeru, da bodo gradili na svojem zemljišču.

Zgodovina prihodnosti

Drugi petek v avgustu bodo v preddverju Festivalne dvorane odprli razstavo Zgodovina prihodnosti – Case study Bled študentov Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani.

Bled je pravi učni primer gradnje skozi zgodovino. Zaradi izjemnih naravnih danosti je bil v vseh obdobjih izpostavljen zunanjim vplivom in ambicijam. Vsi politični sistemi, vladarji, politiki in bogataši so si ga lastili in spreminjali v svoje "igrišče". Bled je seštevek mnogih kolektivnih in individualnih vizij, ki so se zgradile na njegovih bregovih – vedno v razkoraku med našo predstavo o tem prostoru in njegovo realno podobo. Vizije študentov arhitekture seminarja prof. Jurija Sadarja so se omejile na območja, ki so v javni lasti, kot na primer Grajsko kopališče, Pristava, objezerska promenada, Ljubljanska cesta, parkirišče ob Prešernovi cesti ..., ter tista, ki so programsko zavezana kulturi – dobrini, ki je danes na Bledu ni in za katero verjamemo, da ga lahko na novo prerodi in obogati. Študentje so zasnovali projekte različnih meril – od razpršenega hotela do večjih hibridnih projektov, ki se odzivajo na zadnje urbanistične smernice, predvsem vzpostavitev severne in novo predvidene južne obvoznice. Prav slednja, ki naj bi razbremenila danes prometno izredno obremenjeno južno jezersko promenado, ponuja možnost za sanacijo krajinsko občutljivega objezerskega prostora. Razstavo, ki jo bodo odprli v petek, 9. avgusta, ob 18. uri v preddverju Festivalne dvorane na Bledu, si bo mogoče ogledati do 25. avgusta.

Občina je ravnala zakonito

Direktorat za prostor, graditev in stanovanja na Ministrstvu za okolje in prostor je po prijavi in na zahtevo Društva za varstvo okolja Bled opravil nadzor nad zakonitostjo Odloka o OPPN Ožje središče Bleda in Odloka o drugih spremembah in dopolnitvah OPPN Ožje središče Bleda. Po pojasnilih, ki jih je ministrstvo zahtevalo od Občine Bled, je to ugotovilo, da je občina ustrezno pojasnila in utemeljila svoje aktivnosti. Ministrstvo je zato postopek nadzora zaključilo. Kot pravi župan Janez Fajfar, jih na občini žalosti, da v javnosti pogosto prihaja do podobnih namigovanj in pobud predvsem s strani domačih javnosti, saj neutemeljene mečejo slabo luč na celotno lokalno skupnost in krnijo njen ugled.

Prvi odsek kolesarske povezave Bled–Bohinj

Občini Bled in Bohinj sta se odločili, da izgradnjo sicer državne kolesarske povezave pospešita s svojim finančnim in kadrovskim vložkom.

Občini Bled in Bohinj sta zato projekt izgradnje kolesarske povezave kot regijski projekt prijavi na Dogovor za razvoj regije, tretja in najpomembnejša partnerica pri projektu pa je Direkcija za infrastrukturo, ki bo projekt tudi delno financirala. Februarja lani so člani Razvojnega sveta gorenjske regije in župani gorenjskih občin potrdili uvrstitev projekta Kolesarska povezava Bled–Bohinjska Bistrica v Dogovor za razvoj regij, kar pomeni, da kolesarsko povezavo do Bohinja gradijo s sredstvi evropskega Kohezijskega sklada, po planu najkasneje do leta 2023. Gradnja kolesarske povezave Bled–Bohinjska Bistrica poteka v več fazah. Prva faza vključuje območje od Mačkovca (oz. od priključka na bodočo južno razbremenilno cesto) skozi Bohinjsko Belo do Obrn, kjer so dela zdaj že pri koncu. Vrednost pogodbenih del znaša dobrih 250.000 evrov. V sklopu investicije je poleg izgradnje slabih šeststo metrov kolesarske poti še ureditev prehoda za kolesarje v Mačkovcu (za možno navezavo na kolesarsko pot ob Savi Bohinjki) in ustrezna prometna ureditev kolesarske povezave po obstoječi lokalni cesti skozi prometno manj obremenjeno Bohinjsko Belo do Obrn. Drugi in gradbeno najbolj zahteven odsek

Prvi del kolesarske povezave Bled–Bohinj je skorajda končan.

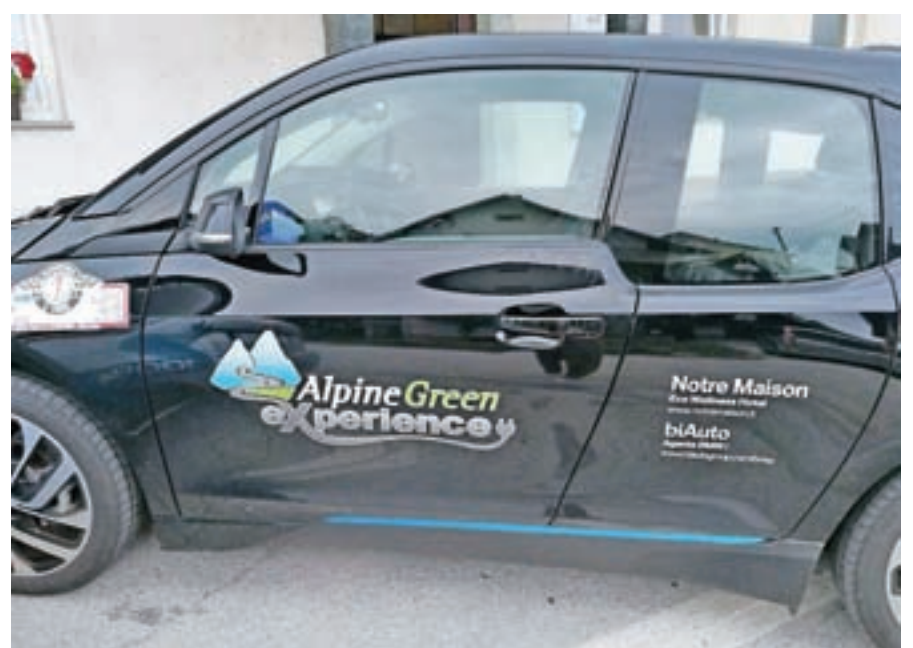
zajema območje od križišča z državno cesto na Obrniah skozi Sotesko do mostu čez Savo Bohinjko pred Nomenjem. Tretji odsek predvideva ureditev od mostu čez Savo Bohinjko pred Nomenjem do Bohinjske Bistrice, ki v celotni poteka na območju Občine Bohinj. Ocenjena vrednost celotnega projekta je okoli šest milijonov evrov, od tega bo 3,5 milijona prispevala Direkcija za

infrastrukturo, pol milijona evrov občini Bled in Bohinj iz lastnih sredstev, kohezijskih sredstev, ki jih občini namenjata projektu, pa je za dva milijona evrov. Poudarjamo, da bi ta denar občini lahko porabili za kakšen drug projekt, vendar sta se odločili, da s tem, ko denar vložita v državni projekt, pospešita gradnjo te tako pomembne in tako dolgo časa pričakovane kolesarske povezave.

Misija z e-avtomobili čez Alpe

Z obiskom Blejskega gradu in vasi Zasip se je končala šest dni trajajoča tura e-vozil čez Alpe.

Izziv prvega e-tura združenja Alpski biseri, katerega del je tudi Bled, je bil, da električna vozila prevozijo 1600 kilometrov ali tisoč milj ter na tej poti opravijo s 1600 metri nadmorske višine. Sedem električnih vozil se je s sedmimi ekipami podalo na pot v italijanskem mestecu Cogne, ki je tako kot Bled del sto najbolj trajnostnih destinacij sveta, pot pa se vila skozi šest alpskih držav. Projekt podpirajo Evropska unija, italijansko okoljsko ministrstvo, italijansko ministrstvo za transport, Energy System Research Organisation (RSE), nekateri narodni parki na poti in cela plejada organizacij. Projekt promovira predvsem idejo trajnostnega turizma in e-mobilnosti ter električna vozila. Tura ni bila hitrostno tekmovanje, pač pa promocija trajnosti in e-mobilnosti, ki je možna tudi v Alpah. Alpski biseri so nastali kot združenje alpskih dežel za promocijo trajnostnega turizma v Alpah in združujejo mesta v Italiji, Avstriji, Švici, Nemčiji in Sloveniji. Med avtomobili so bile znamke Nissan, Renault, Tesla, BMW in Jaguar. Ekipa so z dih jemajočega Blejskega

Pred Domom krajanov Zasip je bilo parkiranih sedem električnih vozil.

gradu in njegovega razgleda na Blejsko jezero z okolico odpeljali v vasico Zasip, kjer so jim članice domačega turističnega društva postregle z lokalnimi special-

itetami iz prge (hruška tepka), zaplesalo jim je Folklorno društvo Bled. Del ene izmed ekip je bil tudi direktor Turizma Bled Tomaž Rogelj.

Poletna osvežitev na Grajskem kopališču

Na Grajskem kopališču so junija zabeležili rekorden obisk. Z začetkom šolskih počitnic so tam zagotovili naravno sončno kremo na veganski osnovi, ki omejuje vnos umetnih snovi

v jezero. S tem želijo omejiti posledice množičnega pritiska na jezero, predvsem pa s sporočilom doseči čim širši krog ljudi. Jezero je eno in vsak korak, ki ga posameznik naredi v smeri ohranjanja

okolja, je pomemben, pa naj bo še tako majhen. Upajo, da s sporočilom, ki so ga poslali, lahko spremenijo marsikatero ustaljeno navado kopalcev v Blejskem jezeru.

GRAJSKO KOPALIŠČE

NARAVNA SONČNA KREMA

NA VEGANSKI OSNOVI
BREZ NANO DELCEV
OKOLJU PRIJAZNA
HRANLJIVA ZA KOŽO

POMAGAJ OHRANITI JEZERO ČISTO

NATURAL SUN CREAM

VEGAN BASED
WITHOUT NANO PARTS
ENVIRONMENTALLY FRIENDLY

HELP US KEEP THE LAKE CLEAN

POLNI SkinFairyTail
POWERED BY SkinFairyTail

SKIN
FAIRYTALE

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

Krstili so Jakobovo pot

Minuli konec tedna se je več kot trideset romarjev podalo na otvoritveno pot po preddvorski varianti gorenjske Jakobove poti. Pobudnika nove poti sta zakonca Žumer z Bele.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Preddvor – Pohod sta skupaj z Društvom prijateljev poti sv. Jakoba v Sloveniji organizirala zakonca Francesca in Vladimir Žumer z Zgornje Bele, sicer tudi pobudnika variante gorenjske Jakobove poti. Ta se začne pri cerkvi sv. Jakoba v Hrašah pri Vodichah, kjer se odcepi od prekmursko-štajerske veje slovenske Jakobove poti, speljane tod mimo od Prekmurja prek Štajerske v Ljubljano. Pot vodi skozi t. i. vodiško gmajno mimo Voklega in Šenčurja čez Srednjo vas, Luže, Olševek in Tupaliče do Preddvora (ena

od možnosti je tudi mimo Visokega in Hotemaž ob reki Kokri), kjer se od gradu Turn vzpne na Sv. Jakob, od tam pa spet v Preddvor mimo jezera Črnava v Mače, skozi Bašelj, Trstenik, Goriče, Golnik, Senično, Udinboršt, Sebenje, Križe, Retnje in Kovor na Brezje. Pot je trasiral in z rumenimi puščicami ter smernimi tablami, ki jih je pripravilo Društvo prijateljev poti sv. Jakoba, Vladimir Žumer, soglasja za to so dale tudi vse občine na tej poti: Vodice, Šenčur, Preddvor, Kranj in Tržič. Po novi poti je v soboto in nedeljo prvič romala skupina pohodnikov.

»Vseh nas je bilo 36, najstarejša med nami je bila 86-letna Ida Rotar, razlika med najstarejšo in najmlajšim pohodnikom pa 85 let. Na delu poti se nam je v Mačah s svojim enoletnim sinom Oskarjem namreč pridružil preddvorski župan Rok Roblek,« je povedala organizatorica Francesca Žumer. Na dvodnevem pohodu jih je nekaj sicer hodilo samo en dan, trideseterica pa oba dneva – in ni jih odvrnilo niti deževno nedeljsko vreme. Le k maši na Brezjah so v nedeljo zaradi vremenskih razmer nekoliko zamudili, je povedala Žumrova. Romarje smo prestregli

pri cerkvah sv. Radegunde in Katarine v Srednji vasi. Njihov dan se je lepo začel, z dobrodošlico in zajtrkom, ki ga je v Hrašah ponudilo tamkajšnje turistično društvo, omogočil pa podjetnik Marjan Mali, ki je romarje naslednji dan z okrepčilom pričakal tudi v Tržiču. Druga dobrodošlica jih je pričakala pri »mostu vzdihljajev« v Voklem, kjer sta jih z vinom pogostila Franci Erzini in Milan Sušnik, v Šenčurju pa še člani turističnega društva.

Vladimir Žumer je izrazil zadovoljstvo z dobro udeležbo na otvoritvenem romanju: »Vesel sem, da nam je danes romanje uspelo. Želeli

Družina Rogelj s pobudnikom Jakobove poti v Sloveniji Metodijem Riglerjem / Foto: Primož Pičulin

smo ga opraviti že junija v sodelovanju z Zavodom za turizem Preddvor, a nam je to preprečilo slabo vreme. Na poti smo doživeli več gostoljubnih sprejemov, skozi občino Šenčur od Voklega do Visokega pa je pot tudi na novo nasuta, torej je to svojevrstna dobrodošlica šenčurskega župana. Sicer pa so bile ideje te poti naklonjene tudi druge občine. V Tržiču mi predlagajo tudi drugo, boljšo varianto. Počasi smo delali varianto Jakobove poti, zdaj se bo, upamo, prišla. Prejšnji teden so jo pred nami preizkusili tudi kole sarji. V zadovoljstvo nam je tudi, da jo v svojo turistično ponudbo vključujeta občini Preddvor in Šenčur.«

Med romarji je bila tudi družina Rogelj z Jezerskega, mama Tatjana z otrokoma Matejem in Ano ter psičkom Belom. Otroka sta tudi člana preddvorskih skavtov, Matej je ves čas nosil zastavo Jakobove poti, Ana pa je pobirala smeti in jih na vsej poti nabrala tri kilograme in jih sproti odlagala v smetnjake. Mama Tatjana je povedala, da se zanima za romanje po španskem Caminu, vendar bi za to potrebovala daljši dopust,

tako pa so začeli s preddvorsko varianto, v prihodnje pa želijo kot pripravo prehoditi gorenjsko vejo od Ljubljane do Višarj. Nedavno pa se je s španske Jakobove poti vrnila Tatjana Bijol z Bleda, ki je tokrat na priporočilo domačinov našla dve med romarji manj znani etapi.

Romarjem sta se pridružila tudi Marjeta in Metodij Rigler, ki sta povrnitvi Jakobove poti v Španiji začela odkrivati slovensko Jakobovo pot in sta ustanovitelja društva s tem imenom. »Uresničuje se naša ideja izpred dvajsetih let. Nastalo je sedemsto kilometrov slovenske Jakobove poti in vesela sem, da živi in da da ljudje na tej poti spoznavajo Slovenijo, kar se mi zdi poleg krščanskih vrednot najpomembnejši namen poti,« je dejala Marjeta Rigler. Jakobovo pot, ki je den od turističnih produktov v Preddvoru, je pohvalila tudi Ernesta Koprivc, direktorica Zavoda za turizem Preddvor, ki je kos poti prehodila z romarji. V koči na Sv. Jakobu so se udeležili maše patra dr. Metoda Benedika, prespali v koči in se v nedeljo odpravili proti svojemu cilju, Brezjam.

Romarji po Jakobovi poti med postankom pri cerkvah sv. Katarine in Radegunde v Srednji vasi pri Šenčurju / Foto: Primož Pičulin

Nered na avtobusni postaji

Kljub temu da že vrsto let potekajo dogovori o novi kranjski avtobusni postaji, pa je očitno, da bo vsaj še nekaj časa treba skrbeti za obstoječo, nad katero pa so potniki razočarani.

VILMA STANOVNIK

Kranj – »Večkrat se vozim z avtobusom in mislim, da je prav, da opozorim, da so razmere na glavni kranjski avtobusni postaji neznosne. Vsepovsod ležijo odpadki, koši za smeti so do roba polni, cvetlična korita so neurejena. Še najbolj pa me moti, da so odstranili klopi, tako da starejši ne moremo več nikamor sedeti in počakati avtobusa,« je pred dnevi potožila bralka in prosila, naj na občini vendarle ukrepajo, da bi se razmere spremenile.

Ker so na avtobusni postaji odstranili klopi, se marsikdo usede na tla. Starejši počakajo stoje.

Kot so pojasnili na kranjski občini skladno z odlokom za urbano opremo ne skrbijo za opremo na avtobusni postaji, saj ta ni na zemljišču v njeni lasti. Zato smo za odgovor prosili družbo Arriva Alpetour, kjer so pojasnili, da za čistočo in urejenost avtobusne postaje v Kranju redno skrbi njihov zunanji izvajalec.

»Klopi so bile odstranjene ob delni sanaciji avtobusne postaje, ki smo jo izvedli letos in bodo kmalu nadomeščene z novimi,« so tudi pojasnili v družbi Arriva Alpetour in opozorili na dejstvo, da

Potnike motijo tudi neurejena okolica bližnje trgovine, neurejeni koši in cvetlična korita.

v bližnjo trgovino hodijo različni ljudje, med njimi tudi »problematični«, ki se večino dneva zadržujejo v okolici. »Problematiko opazijo tako naši potniki kot kupci

v trgovini, žal pa tudi veliki turistov, ki potujejo z avtobusi,« pravijo na kranjski avtobusni postaji in dodajajo, da se na to brez uspeha opozarja že več let.

Praznik občine Radovljica

Osrednja slovesnost ob občinskem prazniku s podelitvijo priznanj in koncertom bo danes zvečer na Linhartovem trgu pred cerkvijo v Radovljici.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Na trgu pred cerkvijo se bo drevi ob 19.30 začela osrednja slovesnost ob občinskem prazniku v Radovljici. Na slovesnosti bo župan Ciril Globočnik nagrajencem izročil občinska priznanja. Najvišjega, veliko plaketo Občine Radovljica, bo letos prejel Avguštin Mencinger za delovanje na področju kulture in turizma, ohranjanja sakralne dediščine in prispevek k prepoznavnosti Radovljice. Prejemniki plaket so dr. Sabina Šegula za širjenje znanja in razvoj floristike v lokalni skupnosti in mednarodnem prostoru, Krajevna organizacija Rdečega križa Radovljica ob osemdesetletnici delovanja in Prostovoljnoga silsko društvo Brezje ob sedemdesetletnici delovanja. Pečata bosta prejela Marija Hudovernik za prispevek na področju podjetništva ter uspešno vodenje Območne obrtno-podjetniške zbornice Radovljica ter Atletski klub Radovljica za desetletno delovanje na športnem področju, medaljo pa Vladimir Oblak za vzorno skrb za stavbo Radovljiške graščine

in njene dediščine. Posebno priznanje in denarno nagrado za nadaljnje izobraževanje bodo prejeli letošnji zlati maturanti in dijaki, ki so bili odlični v vseh štirih letnikih srednje šole.

Po slovesnosti bo koncert z naslovom Veter nosi pesem mojo, na programu so operetne melodije in skladbe bratov Avsenik. Nastopili bodo pevci Mojca Bedenik, Domingo Stasi, Antonella Degasperi in Fabrizio Macciantelli, pianist Marco Paderni ter člani Pihalnega orkestra Lesce. Če bo deževalo, bo prireditev v Linhartovi dvorani.

Občinski praznik 5. avgust je posvečen spominu na ustanovitev Cankarjevega bataljona leta 1941 na Vodiški planini. Združenje borcev za vrednote NOB Radovljica bo tradicionalno spominsko srečanje pri Partizanskem domu na Vodiški planini ob obletnici ustanovitve Cankarjevega bataljona priredilo v soboto, 3. avgusta, ob 11. uri. Ta dan ob 10. uri bo v Galeriji Šivčeva hiša tudi vsakoletna praznična arhitekturna delavnica Radovljica – staro mesto, ki jo organizira Center arhitekture.

Sanacija skalnega podora proti Ljubelju še traja

Gradnja zaščitnega nasipa na mestu, kjer je konec aprila prišlo do skalnega podora, se je zamaknila v drugo polovico avgusta.

SUZANA P. KOVAČIČ

Podljubelj – Zaradi skalnega podora še naprej ostaja polovična zapora ceste proti Ljubelju, gradnja zaščitnega nasipa naj bi se po prvotnem planu Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI) zaključila najkasneje do konca julija, a se je ta zamaknila v drugo polovico avgusta, kot so sporočili iz direkcije. »Koncesionar DRSI je takoj po podoru izvedel preliminarne ukrepe za zaščito ceste in brežine pred podori. Za izvedbo dokončnih sanacijskih del vključno z izvedbo armiranega nasipa je direkcija objavila javno naročilo. Postopek javnega naročila je dokončanje gradbenih del, ki potekajo po planu in skladno s projektnimi rešitvami ter brez posebnosti, in se je premaknil v drugo

polovico avgusta. Do takrat tudi ostaja polovična zapora ceste.« Vrednost celotne sanacije znaša 570 tisoč evrov. Naj spomnimo: konec aprila je prišlo do skalnega podora nad cesto proti Ljubelju, skale so zasule in poškodovale tudi cesto pri zadnjem predoru proti Avstriji. Že pri prvem terenskem ogledu je bilo jasno, da gre za podor velikih dimenzij. Na cesto in v strugo potoka je zgrmelo več kot sto kubičnih metrov materiala, na pobočju je ostalo približno tristo kubičnih metrov. Prva naloga je bila podrobna seznanitev s situacijo, po analizi in inženirsko-geološki presoji pa so strokovnjaki določili obseg sanacije. Zgradili bodo približno dvesto metrov dolg in šest metrov visok kamnit nasip, ki bo ojačan z jeklenimi mrežami.

Možje so umirali, hiše gorele

Na bistriškem klancu so se v soboto spomnili največje tragedije v zgodovini Bistrice pri Naklem. Pred 77 leti je ogenj požiral hiše, pod nemškimi streli pa je umrlo devet domačinov in zaposlenih na vaških žagah. Tri dni kasneje so ubili še petdeset talcev.

JOŽE KOŠNJEK

Bistrica – Na svetega Jakoba dan, 25. julija 1942, je iz vseh bistriških hiš mamljivo dišalo, pripravljalo se je na vaški praznik, vaški semenj. O takem vzdušju na lep poletni dan in enakemu obetu za jutrišnjega je v knjigi Semenj v Bistrici pisal gorenjski rojak Jože Vidic. Potem se je zgodilo. Ko se je dan prevešal v noč, je zapelo orožje. Partizani so napadli nemško kolono in ubili dva oficirja. Nemci so se strahovito maščevali. Še isti večer so ubili devet polnoletnih moških, domačinov in zaposlenih na bistriških žagah in mlinih, starih od 18 do 62 let, požgali Rantovo, Jurčkovo in Petrovo domačijo z gospodarskimi splotji, ženske in otroke pa pustili v strahu, negotovosti, brez strehe, nemočne.

»Vse so požgali. Le svinjak je ostal. Prašiči, konji in krave so se pasli na travniku, za svinjakom pa smo zagledali

Sobotna svečanost na platoju nad Jurčkovim klancem je bila spoštljiv spomin na tragedijo pred 77 leti.

strahovit prizor. Dva gospodarja, dva žagarja, mlinar in dva kmečka delavca so postreljeni ležali na obrazu. Rant je ležal nekaj metrov stran od hiše, njegov žagar pa na hišnem vogalu,« se spominjajo preživeli. Po besnelim nemškimi vojakom in policistom uničena vas in

devet ubitih domačinov niso bili dovolj. Čez tri dni, 28. julija, so na bistriški klanec iz Begunj pripeljali petdeset talcev in jih pobili. Nekateri med njimi so bili iz bližnjih vasi. Očividci morije so pripovedovali, da je kri po obcestnem jarku tekla proti vasi.

Sobotna svečanost je bila spoštljiv spomin na tragedijo. V kulturnem programu se je pesem moškega pevskega zbora Triglav iz Dupelj prepletala z zvoki harmonike, na katero je igral Primož Gnidovec, in z verzi slovenskih pesnikov in spomini očividcev poboja, ki so jih brali Milenka Jekovec in Urša ter Marko Kavčič, ki je tudi zasnoval program. Govornik je bil župan Občine Naklo Ivan Meglič. »Pravijo, da človeka od živali

ločita duša in razum. Žal pa lahko človeku duša otopi in razum zamegli ter človeka spremeni v najbolj gnusno zver, ki povzroča strah in nesrečo ter seje smrt,« je o teh težkih časih povedal župan Meglič. »Ko človek vse to premisli, mu mora postati jasno: Nikoli več takšne norosti. Kot kaže, pa se človek iz hudih izkušenj drugih prav nič ne nauči. Nobena stvar mu ni več sveta. Niti čudovit spomenik odličnega slovenskega žala že pokojnega kiparja Janeza Boljke se ni izognil rokam vandalov, ki so pred leti za prgišče drobiža uničili spominsko obeležje. Verjetno veliko kamnito srce, ki je začasno nadomestilo spomenik, odseva, kaj imajo v prsih,« je še povedal.

Župan Ivan Meglič je v govoru poudaril, da si občina prizadeva za obnovo oskrunjenega obeležja, s katerega so vandali ukradli skulpturo akademskega kiparja Janeza Boljke. »Moja želja je bila, da bi že letos opravili slovesnost ob novem obeležju, vendar nam zaradi zahtevnih postopkov, ki zadevajo avtorske pravice, to še ni uspelo. Vsem, ki so jim bila odvzeta življenja na tem klancu, in vsem Bistričankam in Bistričanom, pa je tako naša država kot občina še veliko dolžna,« je dejal župan.

Nekdanji Baumax prodan

Stavba nekdanjega Baumaxa v Šenčurju je prodana. Kupil jo je podjetnik Srečko Mrvar, sicer lastnik založbe Učila International.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Stavbo, ki je bila prazna od leta 2015, ko so trgovski center Baumax zaprli, trenutno s skladiščem zaseda podjetje Kuehne + Nagel, ki sicer ureja svoj center v poslovni coni na Brniku. Pred časom pa je stavbo od avstrijskega Strabaga kupil podjetnik Srečko Mrvar. Naslovili smo mu vprašanje, kakšne načrte ima z objektom, ki meri več kot 13 tisoč kvadratnih metrov in stoji na 37 tisoč kvadratnih metrov velikem zemljišču, a nam ni odgovoril, v finančnem časniku pa je navedel, da bo v stavbi razvil trgovski center.

Potem ko se je iz stavbe med Šenčurjem in Kranjem izselil Baumax, se je dolgo

ugibalo, čemu jo bodo namenili. Na razmišljanje, da bi država v njej uredila prehodni center za migrante, ko je šel čez našo državo največji migrantski val, so se v Šenčurju odzvali z velikim protestom. Tudi poznejše zamisli, da bi bil to primeren prostor za državni arhiv ali za morebitno proizvodnjo plovil, se niso uresničile. Še najbližja je bila domačinom ideja o trgovskem centru s ponudbo živil, kar pa bi terjalo spremembo namembnosti. Kako v Šenčurju razmišljajo zdaj, ko je novi lastnik znan in s tem tudi njegovi okvirni načrti za prihodnjo dejavnost? »Veseli nas, da je dosedanji lastnik stavbo naposled prodal in da bo novi lastnik v

Stavbo nekdanjega Baumaxa v Šenčurju je kupil podjetnik Srečko Mrvar. / Foto: Tina Dokl

njej opravljal dejavnost, ki ji je bila tudi prvotno namenjena,« je dejal župan Občine Šenčur Ciril Kozjek. »Z novim lastnikom sem se že sestal in je name naredil dober

vtis. Seznanil me je z načrti v zvezi z objektom, ki ga je kupil z namenom, da v njem razvije trgovski center. Trenutno tudi ni zahtev po spremembi namembnosti.«

Gorenjsko znanje za pomoč Ruandi

◀ 1. stran

»Navadno pri nas ljudje za gradnjo uporabljajo opeke iz blata in trave, sušene na soncu, ki pa so zelo slabe kvalitete in se hitro uničijo, po drugi strani pa so prave glinene opeke zelo drage, pa še okolju neprijazne,« pravi Jean Damascene.

Z novimi opekami bodo spremenili tudi način gradnje. »Opeke pri nas polagamo v dveh vrstah, saj so premajhne, da bi stale, če bi jih gradili le v eni vrsti, z novim sistemom pa jih bomo lahko zidali v eni vrsti, kar pomeni, da jih bomo porabili manj,« je razložil Christophe, Marko pa je opozoril na še eno prednost: »Opeke so zasnovane tako, da moraš z njimi zidati naravnost in ne zaideš z linije, kar se rado dogaja še posebej nezkušenim graditeljem.«

Marko Štirn iz podjetja Damahaus Prestige

Projekt pa se ne konča pri novem znanju. Jean Damascene in Christophe se bosta v Ruando vrnila s petimi stiskalnici, s katerimi bodo lahko izdelovali opeke. Čez nekaj mesecev, ko bodo izdelali zadostno količino, pa se bo projekt nadaljeval v Ruandi, ko bodo domačine naučili tudi, kako se iz takšnih opek sežida hiša. »V projekt je vključeni šeststo revnih družin iz območja Karongi in vsi bodo imeli koristi od tega. Poleg tega, da jim bodo omogočila

Pet stiskalnic, od katerih je dve prispevalo tudi podjetje Damahaus Prestige, skupaj z novim znanjem za izdelovanje opek, bo predstavljalo precejšnjo pridobitev za šeststo družin iz območja Karongi.

Jana Lampe iz Slovenske karitas med domačini v Ruandi / Foto: osebnih arhiv

kakovostnejšo gradnjo, bodo delavci za svoje delo plačani, del ustvarjenega dobička pa se bo vrnil v lokalno skupnost,« je pojasnila Jana Lampe iz Slovenske karitas.

Da bi izdelava opek pomenila tudi službo za marsikaterega člana skupnosti, je prepričan tudi Marko Štirn: »S petimi stiskalnici bodo pravzaprav zagnali pet mikro podjetij in upam, da se bo čez nekaj let iz tega morda razvila že prava tovarna za izdelavo opek.«

Z dobrim dolarjem na dan

Projekt gradnje opek je le del večjega razvojnega projekta, ki že od lanskega leta poteka pod naslovom Učinkovitejša raba virov za trajnostno preživetje v okrožju Karongi v Ruandi, ki ga Slovenska karitas izvaja v sodelovanju s slovensko misijonarko, sestro Vesno Hiti in pomaga reševati številne težave revnih slojev prebivalstva.

Ruanda je najgosteje naseljena država v Afriki. Na območju, ki je le nekaj večje od Slovenije, živi kar šestkrat več ljudi, od tega 63 odstotkov z manj kot 1,25 dolarja na dan.

Večinoma so odvisni od obdelovanja zemlje, katere rodovitnost se s tradicionalnim načinom obdelave slabša. Ob sušah primanjkuje virov vode za namakanje, v deževnem obdobju težava predstavlja tudi erozija. Le štiri odstotke prebivalcev ima dostop do elektrike, šestdeset odstotkov še vedno kuha na odprtem ognju.

S projektom rešujejo prav te vsakdanje težave ranljivih skupin prebivalstva. Tako je šeststo družin prejelo koze, kar pripomore tudi k naravnemu gnojenju zemlje. Prejeli so tudi semena in sadike sadnih dreves, s čimer želijo spodbuditi pestrejšo prehrano ljudi, hkrati pa jih učijo o pomenu manjšega zelenjavnega vrta ob hiši. Družinam nameščajo glinene peči, ki so veliko varčnejše od odprtega ognja, in sončne celice za električno energijo. Predvsem ženske in dekleta izobražujejo za dejavnosti, ki prinašajo dohodek, pa tudi o pomenu varčevanja.

»Čeprav morda ne vedo, kje je Slovenija, pa so vsi tamkajšnji prebivalci zanjo že slišali in so za pomoč izredno hvaležni. Projekti že žanjejo sadove. Vedno znova sem ganjena, kako ljudje vsak evro trikrat obrnejo, ne le enkrat, in iz vsake pomoči iztisnejo največ, kar lahko. Ljudi učimo za to, da si bodo sami lahko izboljšali življenje, ničesar ni podarjenega, hkrati pa izhajamo iz njihovih potreb, saj le to obroditi sadove,« pravi Jana Lampe.

S tem se strinja tudi Marko Štirn: »Ljudem dajemo znanje in orodje – ali kot radi rečemo: jih učimo loviti ribe. Če bi zgolj dajali denar, nas ne bi bilo zraven.« Jana Lampe pa dodaja: »Ljudje si želijo delati. Velikokrat sem jezna, ko

slišim stereotip, da so Afričani leni, v resnici pa so zelo delavni ljudje, vsak košček zemlje obdelajo. Vedo, da ti delo omogoča dostojanstvo. Vsi ti razvojni projekti jim omogočajo, da se lahko razvijajo doma in niso prisiljeni zapustiti svojega doma.«

Christophe in Jean Damascene, ki so ju Gorenjci simpatično preimenovali kar v Krištofa in Janeza, se v Sloveniji nista naučila le izdelovati opeke, temveč sta prvič videla kakšno tujo deželo, kot diplomirana agronoma sta tako prvič obiskala sodobno kmetijo in občudovala moderno kmetijsko mehanizacijo, ki je v Ruandi precejšnja redkost. »Pri nas imaš eno kravo in si bogat, vi pa jih imate petdeset in morate vseeno hoditi v službo,« je ob tem pripomnil Christophe. V le nekaj dneh sta se naučila kar nekaj slovenskih besed. »Slovenščina zelo lepo zveni, Slovenci so tudi zelo prijazni ljudje, zato sem se potrudil, da sem jim lahko zaželel dobro jutro in dober večer v vašem jeziku,« pravi Christophe.

Kaj pa je Afrika naučila Jano, Marka in Anžeta? »Afričani se znajo veseliti preprostih stvari v življenju. Če kaj, sem se od njih naučila, kako malo človek potrebuje, da je srečen,« pravi Jana.

»Preden sem prvič odpotoval v Afriko, sem bil kolerik. Afrika me je naučila potrpežljivosti in umirjenosti. Naučil pa sem se tudi branja govornice telesa, v čemer so Afričani pravi mojstri,« o tem, kako ga je Afrika spremenila, pravi Marko. Njegov sin Anže pa dodaja: »Če oče v Afriki vidi tudi poslovno priložnost, Jana dobrodelnost, pa sam opažam, da se oboje da povezati in imamo od tega lahko vsi korist.«

KRATKE NOVICE

Peti spominski pohod veteranov

Krvavec – Zadnje junijsko nedeljo so se veterani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kranj ponovno, tokrat že petič po vrsti, podali na tradicionalni pohod od planine Jezerca do stolpa RTV na Krvavcu. S pohodom so počastili spomin na dvakratni napad letal JLA na objekt RTV-oddajnika na Krvavcu 2. julija 1991, ko so sovražna letala poleg tega objekta napadla še oddajnike na Kumu, Nanosu, v Domžalah, na Boču in Pohorju. Takrat je bil objekt na Krvavcu poškodovan na napajalnih napravah, ki so jih delavci Elektra Gorenjska takoj še isti dan požrtvovalno popravili. Stolp je leta 1991 varovala enota TO iz Kranja in v času letalskega napada ni bilo žrtev. Kot sporoča predsednik združenja Anton Rešek, je dežurno osebje informacij o takratnem dogajanju. Pohodniki so se ustavili še pri gostišču Rozka, kjer so petkratni udeleženci pohoda, bilo jih je sedem, prejeli spominske znake, vsi pa spominske pohodne pripone.

Pohodniki pred objektom RTV na Krvavcu / Foto: Miha Jagodic

Urejanje mirujočega prometa na Veliki planini

Velika planina – Veliko planino v lepih poletnih dneh obišče tudi po pet tisoč obiskovalcev na dan, česar prometna infrastruktura – tako nihalka kot dostopna cesta – ne prenese brez težav. Zato bodo člani Avto-moto društva Kamnik do konca poletja ob koncih tedna in praznikih usmerjali in urejali mirujoč promet na dostopni cesti na Veliko planino, in sicer na obeh odsekih ceste, ki sta zlasti v poletnih mesecih zelo obremenjena z motornimi vozili – od Kranjskega Raka do Marjaninih njiv, Ušivca in do Mačkinega kota ter Rakovega roba do planine Kisovec. S tem želijo preprečiti ali vsaj omiliti kaos in nekontrolirano parkiranje ob cesti.

Wohn- & Betreuungsheim
Stations- & Pflegeheim
Matschnig
Kärnten | Koroška

takoj zaposlino

kuharja m/z
v domu za starejše
Iščemo samostojnega kuharja /
samostojno kuharico. Delo 3 dni na teden
- 24 ur. Kuhali boste za 40 oseb. Delo tudi
ob nedeljah in praznikih. Mesečna plača
na osnovi polnega delovnega časa
2.065,20 EUR bruto, po dogovoru tudi več.
Po dogovoru je možno delati tudi več
časa - pomoč pri likanju perila.
Zaključena poklicna šola ni pogoj.

Veselimo se vaše vloge na:
Wohn- und Betreuungsheim Matschnig GmbH
Weitenfeld 7, 9556 Liebenfels, Avstrija
+43 (0) 664 51 00 293 info@betreuungsheim-matschnig.at

LIBERO
TORBAU

LIBERO TORBAU je uspešno družinsko podjetje iz Celovca. Specializirani smo za načrtovanja in proizvodnjo vrhunskih avtomatskih dovoznih vrat za zasebne potrošnike in tudi za industrijo. Zaradi širjenja naše delovne ekipe zaposlino

ELEKTRIČARJA ZA MONTAŽNA DELA m/z
(ELEKTRIKER FÜR MONTAGE m/w)
Pogoj je zaključena poklicna izobrazba za električarja.

Potrebno je tudi tehnično razumevanje, ustrezná kvalifikacija in dobro znanje nemščine. V družinskem vzdušju vam poleg moderne opreme nudimo tudi pestro delo, ki ga boste po možnosti opravljali samostojno. Mesečna plača najmanj 2.063,50 evra.

Veselimo se vaše vloge na:
LIBERO TORBAU Erdetschnig GmbH, office@libero-torbau.com
www.libero-torbau.com

Preko minevanja do večnosti

Galerija Graščine Duplje je gostila razstavo Pred tišino akademske slikarke in magistre umetnosti Milene Kafol.

SAMO LESJAK

Duplje – Ustvarjalko Mileno Kafol je likovno interpretativna pot pripeljala od mimetičnega prikazovanja stvarnosti do abstrakcije, ki ji omogoča večji izrazni razpon. Avtorica ga gradi na barvah, gravurah, strukturah, teksturah in prostorih, ki predstavljajo živ-

atmosfero. Intenzivne barve, med katerimi je nepogrešljiva rdeča, pa se najpogosteje koncentrirajo v linije, rišejo geometrijsko zasnovane oblike in predstavljajo punktacije, ki revitalizirajo in simbolno nadgrajujejo zapise. Slikarka svoje notranje impulze izživi tudi v obliki grafizmov, s ka-

Uravnovežene barvite abstrakcije: Milena Kafol / Foto: Samo Lesjak

ljenje in energijo slikovnega odra. Na njem se likovna izrazila srečujejo in uglašujejo v uravnovežene kompozicijske celote.

Kot je avtorico predstavila umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn, lahko dela uvrstimo v abstraktni kolorizem, saj dominantno vlogo prevzemajo barve. Bogat nabor sivih nians kot značilnega prepoznavnega in prevladujočega barvnega spektra vzpostavlja občutek tišine in vodi v meditativno

terimi virtuozno zareže linije ter posledično odpira pogled še dlje, v globino.

V globinah pa vznikajo tudi dela Milene Kafol, saj gre za v likovno govornico prevedena avtoričina intimna notranja dogajanja, razmišljanja o večnih analogijah življenja, o minljivosti in večnosti. So stremeljena po duhovnem, absolutnem in nevidnem, izraženim skozi simbole in znake, skozi moč temperamentnega in svojstvenega likovnega nagovora.

KRATKE NOVICE

Sklepni del filmskega festivala

Kranjska Gora – Četrty Mednarodni filmski festival Kranjska Gora na enajstih lokacijah ponuja na ogled okrog sedemdeset filmov. Rdeča nit letošnjega festivala je ženska v sodobni družbi. Poleg vsakodnevnih projekcij kratkih ter tekmovalnih filmov bo danes, 2. avgusta, ob 20. uri v Planici prireditev Velikani pod Velikanko. Nagrado za pomemben pečat, ki ga je s svojim delom pustil v filmskem svetu, bo prejel sloviti ruski režiser Victor Kossakovsky. Pogovoru ter projekciji filma bo ob 23. uri sledil še koncert dueta Y&M. V soboto, 3. avgusta, bodo popoldan v tekmovalnem sporedu na ogled filmi Yuli, Lucijina milina in Dogman. Ob 18. uri bo na Trgu pred cerkvijo potekala okrogla miza o ženskah v slovenskem filmu, sledila pa bo slavnostna podelitev nagrad festivala.

Letošnji Festival Okarina Bled se zaključuje

Bled – Bled gosti največji slovenski festival etno glasbe, 29. Festival Okarina Bled 2019. V dvanajstih dneh, od 23. julija do 3. avgusta, se je oziroma se bo na festivalu zvrstilo dvanajst vrhunskih glasbenih skupin in posameznikov z vseh koncev sveta. Vsi koncerti so brezplačni, začnejo pa se ob 20.30. Danes zvečer boste na jezerski promenadi lahko prisluhnili Italijanom Canto Antico, ki združujejo starodavne rituale in urbano zvočno podobo, glasbene predloge iz sedemdesetih let dvajsetega stoletja ter črnske ritme neapeljske subkulture; jutri pa se bo zgodil še zadnji koncert letošnje Okarine: nastopil bo tunizijski džezovski glasbenik Dhafer Youssef.

Terrafolk pod grajsko lipo

Glasbeni večeri pod grajsko lipo na vrtu gradu Khislstein so se nadaljevali z imenitnim koncertom zasedbe Terrafolk, ki je privabil množico ljubiteljev razgibane glasbe onkraj vseh meja.

SAMO LESJAK

Kranj – Dvajset let ustvarjanja zasedbe Terrafolk je pustilo globok pečat tako na domači glasbeni sceni kot tudi med glasbenimi sladokusci onkraj naših meja. Uveljavljena ter nagrajevana skupina je namreč znana po mnogih evropskih turnejah, na katerih ji je na nepozabnih, originalnih koncertih vselej uspelo ustvariti pristen stik s poslušalci. Izdala je sedem albumov ter sodelovala s številnimi znanimi vrhunskimi klasičnimi, studijskimi, ljudskimi in džez glasbeniki ter tudi z različnimi orkestri. Protagonisti skupine vseskozi ostajajo zvesti sebi ter osnovnemu principu, da glasbe ni moč omejevati, temveč ustvarjajo svojevrsten glasbeni svet – ter obenem svojo lastno svobodo – s prepletom raznolikih glasbenih zvrsti. V njihovem primeru gre v temelju za progresivni folk s spogledovanjem različnih zvrsti, od klasike do roka in džeza.

V skupini se je v dveh ustvarjalnih dekadah zvrstilo nemalo vrhunskih glasbenikov, eden izmed ustanovnih članov je bil tudi vsestranski glasbenik Boštjan Gombač, trenutno zasedbo pa

Poletni nastop zasedbe Terrafolk je očaral množico poslušalcev na vrtu gradu Khislstein.

sestavljajo Danijel Černe (kitara), Bojan Cvetrežnik (violina, mandolina, kontrabas), Barja Drnovšek (violina, kontrabas) in An Černe (flavta, pihala ...). Slednji se včerajšnjega butičnega večera žal ni mogel udeležiti, so pa virtuozni glasbeni trio na vrtu Khislsteina oplemenitili z dodatnimi godalskimi močmi – Slovenian Fiddle Gang, energični t. i. godalkarji oz. godalkarke so dali nastopu novo dimenzijo, hkrati pa poskrbeli za temperament ter povsem upravičeni enega izmed glavnih ciljev skupine: odpraviti dogme o glasbenih zvrsteh ter odpreti

vrata medsebojnemu sporazumevanju in interakciji različnih glasbenih svetov.

Nastopi zasedbe Terrafolk, tudi tokratni ni bil v tem nobena izjema, so dokaz, da so vsakršne meje le produkt, ki nam ga skušajo vcepjati razni ideološki aparati, s pretkanimi kalkulacijskimi nameni. Terrafolk s svojo lahkotno igrivostjo ter usklajeno ritmičnostjo, temelječo na obsežnem glasbenem znanju ter izkušnjah vsakega izmed članov zasedbe, na svojih popotovanjih po neskončnosti glasbenega univerzuma, pa najsi gre za sprehode po

svetovih godb vse od Balkana do Irske ali pa preleta tako klasičnih kot popularnih skladb, zmore vse te meje preseči. Uspe ji najti svoj prostor pod glasbenim soncem ter ustvariti melodični presežni užitek, ki poletno noč obsije s čudovito avroro, ki poslušalcem vseh generacij pomaga najti pot po labirintih sodobnega sveta.

V objemu srednjeveškega obzidja gradu Khislstein, na idiličnem grajskem dvorišču, je vabljen tudi naslednji v nizu Glasbenih večerov pod grajsko lipo: koncert Darje Švajger v sredo, 7. avgusta.

Kranj skozi oči Yulie Shmidt

Yulio Shmidt je vedno zanimalo veliko stvari hkrati. Ljudje jo poznajo po različnih vlogah v njenem življenju – od organizatorke porok do umetnice poslikave mehendi. Povsod pa jo zanimajo detajli – ti so del njenega osebnega, poslovnega in umetniškega življenja. Shmidtova trenutno razstavlja v Kranju.

ALENKA BRUN

Kranj – Avtorica razstave pravi, da jo je težko pričakovala že med nastajanjem del. Razloži: »To je moja prva razstava v življenju. O čem podobnem pred letom dni še nisem razmišljala. Do nje je prišlo nekako spontano in lahkotno, nastala je iz ljubezni do poslikave s kano, znane pod imenom mehendi, ki je sproščujoč del mojega življenja. Temu se je pridružila še pozornost do detajlov. Ornamentalistika, meditativno risanje mandal in elementi narave so osnova vsake slike, kjer pa se izraža tudi moja ljubezen do Kranja.« Yulia Shmidt je namreč po rodu Rusinja, ki v Sloveniji živi že dobrih 15 let. Pravi, da je na koncu Kranj – od vseh mest v Sloveniji, kjer je živela – najbolj prepoznala za svojega. Tako vsako razstavljeno delo poleg tega, da

izraža avtoričino predanost detajlov, prikazuje posamezne prizore mesta, kamor se je Shmidtova po dveh letih ponovno vrnila. Z izjemo ene risbe vse predstavljajo njo. Nadaljuje, da jo je poslikava s kano oziroma mehendi (ali mehendi, kot tudi poimenujejo to staro umetnost telesne poslikave, ki izvira z indijske podceline) privlačila že dolgo. V Ljubljani se je udeležila delavnice tovrstnega risanja in pred kratkim se je odločila, da njeno platno postanejo tudi listi papirja. In tako je nastala razstava, ki si jo lahko ogledate v Cafe galeriji Pungert v Kranju. Je prodajna, na ogled pa do 13. avgusta.

Na enajstih razstavljenih delih najdemo preplet vzorcev slikanja s kano in mandale, ki jih avtorica kombinira s prizori iz Kranja. Prepoznamo njegove znamenitosti – hortikulturni vrt,

Avtorica Yulia Shmidt v družbi svojih del

rove, Mestni mačjak. Avtorica še doda, da je vesela, da je ob odprtju razstave vsak od povabljenih našel svojo najljubšo sliko in da si je vsaka slika našla gledalca – tako ve, da je z risbami

dosegla svoj namen. Si je pa treba dejansko razstavljena dela pogledati od blizu, saj šele potem opazimo vse pike in podrobnosti, ki tvorijo končno podobo, in razstava dobi širši pomen.

Napadi podlubnikov ne pojenjajo

Prenamnožitev podlubnikov v letu 2019 prerašča v naravno nesrečo, ugotavljajo na Zavodu za gozdove Slovenije, kjer izvajajo poostren nadzor, k aktivnostim pa pozivajo tudi lastnike gozdov. Najhuje je prav na Gorenjskem.

JASNA PALADIN

Kranj – Kot so sporočili z zavoda za gozdove, so v letošnjem letu do 25. julija za posek zaradi podlubnikov označili za 470 tisoč kubičnih metrov drevja. V prvih štirih mesecih je bilo za posek izbrano večinoma drevje, ki so ga podlubniki napadli v poznoletnih in jesenskih mesecih leta 2018 – skupaj za približno 161 tisoč kubičnih metrov dreves.

»V juniju in zlasti v juliju se je izbira od podlubnikov poškodovanih dreves v primerjavi s predhodnimi meseci močno povečala, kar kaže na številno letošnjo prvo generacijo smrekovih podlubnikov. Kljub neugodnim vremenskim razmeram za njihov razvoj so podlubniki med 1. majem do 25. julijem 2019 napadli približno 308 tisoč kubičnih metrov smreke. Če ga primerjamo z rekordnimi napadi, je letošnji napad vsaj polovico manjši, a žal zopet večji od lanskega v enakem obdobju, ki je znašal 287 tisoč kubičnih metrov,« ugotavljajo na zavodu.

Napadi podlubnikov so najhujši na Gorenjskem, Kočevskem in Koroškem, največje poškodbe pa so na območju Bleda, kjer se nadaljuje prenamnožitev podlubnikov iz preteklih let.

Da bi se škoda omejila, Zavod za gozdove Slovenije izvaja poostren nadzor v ogroženih gozdovih z namenom čim hitrejšega evidentiranja in sanacije žarišč podlubnikov. Revirni gozdarji

napadena drevesa označujejo za posek ter lastnikom gozdov izdajajo odločbe za izvedbo poseka in zatiralnih ukrepov. Najpomembnejše je zagotavljanje pravočasnega poseka in odvoza neobeljenega okroglega lesa, naseljenega s podlubniki, iz gozda v predelavo na lesnopredelovalne obrate.

»Lastnike gozdov pozivamo, naj čim hitreje izvedejo z odločbo predpisana dela. Skrbni lastniki gozdov tudi sami redno pregledujejo smrekove gozdove za znake napadov podlubnikov ter morebitnih podrtic (posledice poletnih neurij) – v poletnem obdobju najmanj dvakrat mesečno. Če lastniki opazijo napad, naj o tem čim prej obvestijo revirnega gozdarja in s sanacijo lahko v tem primeru začnejo nemudoma,« pravi Boris Rantaša z Zavoda za gozdove Slovenije in z zaskrbljenostjo predvideva, da bo zaradi vročinskih valov v juniju in juliju poškodovanost zaradi prenamnožitve v letu 2019 že v sredini avgusta preseгла štiristo tisoč kubičnih metrov, s tem pa bi že govorili o naravni nesreči.

Gozdarski inštitut Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije na podlagi ulova v kontrolne pasti izdelujeta prognozo prenamnožitve smrekovih podlubnikov. Prognoza z naslovom Namnožitev populacij osmerozobega smrekovega lubadarja in šesterozobega smrekovega lubadarja v Sloveniji v 2019 je dostopna na portalu varstva gozdov.

Težki časi za čebelarje

Medu bo letos občutno manj, zato čebelarji pričakujejo pomoč in posluš države.

JASNA PALADIN

Kranj – Letošnje leto čebelarjem vremensko ni naklonjeno. »Po trenutnih ocenah bodo izgube višje, kot smo sprva ocenjevali. Ocenjujemo, da bodo letošnje izgube v veliki večini preko šestdesetodstotne, na mnogih območjih tudi devetdesetodstotne ali celo višje. Marsikateri panj ne bo dal niti kilograma medu. Še več, aprila in maja smo samo za vzdrževanje čebel porabili približno deset kilogramov sladkorja po

panju, v normalnih letih ga v tem času ne porabimo nič. Pašna sezona se konča avgusta in dosedanega izpada žal ne bo mogoče nadomestiti,« sporočajo iz Čebelarke zveze Slovenije.

Slovenski čebelarji zato od pristojnega ministrstva pričakujejo akutno reševanje perečih zadev. Za 5. september so sklicali izredno sejo Upravnega odbora Čebelarke zveze Slovenije, na kateri je svojo prisotnost potrdila tudi ministrica dr. Aleksandra Pivec.

Odprta tudi kmetija Pr' Ropet

V projektu LAS Odprta vrata kmetij sodeluje tudi mladi Domen Virant iz Volčjega Potoka, ki na svoji kmetiji skupaj z dekletom stavi na pridelavo jagod, seneno kozje mleko in kokošja jajca.

JASNA PALADIN

Volčji Potok – Kmetija Pr' Ropet v Volčjem Potoku ima dolgo tradicijo, a zadnja štiri leta piše povsem novo zgodbo, saj je kmetijo skupaj s svojim 22-letnim dekletom (in sovaščanko) Lauro prevzel le pet let starejši Domen Virant. Mladi par, on je po izobrazbi diplomirani geograf in zgodovinar ter tudi inženir kmetijstva in krajine, ona pa študentka zoologije, ima s kmetijo velike načrte, predvsem si prizadevata za čim večjo tržno konkurenčnost, kar je v množici ponudbe vse prej kot lahka naloga.

»Željo po kmetovanju sem v sebi nosil že dolgo, a kmetija je bila majhna in nisem si predstavljal, da bi od tega dejansko lahko živel. Od staršev nisem čutil nobenega pritiska, da od mene pričakujejo nadaljevanje tradicije, ravno obratno, kar malo so me morali zavirati, saj sem si kmetijo želel prevzeti čim prej. Zato sem tudi prekinil status študenta, se zaposlil na kmetiji in se prijavil na razpis za nepovratna sredstva za mlade prevzemnike in bil na njem uspešen. Ta podpora je bila za našo kmetijo, ki je bila ob mojem prevzemu res v zaostanku, neprecenljiva,« nam o začetkih pove Domen Virant, ki je posest prevzel od svoje danes 83-letne babice. Zdaj se kmetovanja loteva z mladostnim navdušenjem in podjetniškim pristopom, kar že prinaša sadove.

Domen Virant je na svoji kmetiji skupaj z dekletom Lauro te dni posadil novih 2100 sadik jagod.

Kmetija je tipično mešana, saj se na njej ukvarjajo s poljedelstvom, živinorejo, sadjarstvom in zelenjadarstvom. Obsega dobrih enajst hektarov, od tega dobre štiri hektare obdelovalnih površin, drugo pa je gozd (del gozda je spremenjen v golfsko igrišče Arboletum; to površino oddajajo), pet hektarov zemljišč pa imajo tudi v najemu v okoliških krajih. Domen se je odločil, da se bo bolj posvetil predvsem trem dejavnostim in izbral si je pridelavo jagod, kokošjih jajc ter kozjereji s senenim kozjim mlekom.

Prihodnje leto bo obrodilo že okoli štiri tisoč sadik jagod, na kmetiji je okoli 150 kokoši proste reje in približno sto talne reje, na Laurino

pobudo pa sta se posvetila še kozjereji in tako danes redita nekaj več kot petdeset koz (prav vse imajo svoja imena), od tega 28 molznic. »Odločila sva se za pridelavo senenega kozjerega mleka, saj ima neprimerno boljši okus. Seneno krmo večinoma pridelamo sami,« poudarjata Domen in Laura.

Kot mladi prevzemnik si želi kmetijo obrniti v donosen posel, zato razmišlja, da bi v prihodnosti ponudbo kmetije dopolnil še s turističnimi in izobraževalnimi vsebinami. S tem v mislih se je tudi prijavil na poziv LAS Srce Slovenije, ki izvaja projekt sodelovanja LAS Odprta vrata kmetij, in bil izbran. Sodelujeta v t. i. seneni verigi in v sadni verigi. V sklopu projekta sta

pripravila programe za različne starostne in interesne skupine, na katerih predstavljata specifičnosti pridelave in predelave senenega mleka in jagod, tako teoretično znanje kot samo izkustvo, ponujata pa tudi mentorski program za vzpostavitve nasada jagodičevja.

Načrtov jima ne manjka; v prihodnje si želita pridelovati tudi maline, robide in ameriške borovnice, omenjeno sadje nameravata pridelovati v sokove in marmelade, razmišljata pa tudi o ježi živali, tematskem parku, izobraževalnih delavnicah, nakupu novih strojev in tunelov za jagode, obnovi hleva in drugih aktivnostih, ki bodo omogočile, da bo kmetija živa in bo omogočala zaposlitev obema.

Znani kosci za evropsko prvenstvo

JANEZ KUCHAR

Kranj – Društvo koscev in kosic Slovenije je tudi letos pripravilo državno prvenstvo v ročni košnji, pri katerem je upoštevalo rezultate tekmovanja v kraju Reka, na Brezovici pri Ljubljani in na Jami pri Kranju.

Prvenstvo se je končalo predzadnjo junijsko nedeljo s tekmo na Jami, kjer so razglasili najboljše letošnje kosce v državi in izbrali reprezentanco, ki bo Slovenijo 15. avgusta zastopala na evropskem prvenstvu v mestecu Eitzelsdorf pri Linzu v Avstriji.

V kategoriji mladink in mladincev je postala državna prvakinja Manca Oblak, med ženskami Mateja

Na Jami pri Kranju so določili reprezentanco za evropsko prvenstvo.

Čarman pred Romano Krek in Urško Peternelj, med seniorkami pa Marija Veršič. Med seniorji, nad šestdeset let starosti, je državni prvak Lojze Križnar. V moški A-kategoriji je zmagal Gašper Čarman pred Jožetom Oblakom in Mihom Čarmanom, v kraljevi moški kategoriji je postal državni prvak Jože Oblak, Miha Čarman pa je bil tretji. Na evropskem prvenstvu v Avstriji bodo Slovenijo zastopale kosice Marija Veršič, Romana Krek, Mateja Čarman, Urška Peternelj in Zala Janža ter kosci Jaka Krek, Miha Čarman, Matej Pibernik, Jože Oblak, Gašper Čarman, Maj Janža, Janez Vivod, Matej Kuhar in Urban Bešter.

Največ povpraševanja za preprostejša dela

Na Gorenjskem delodajalci največ povprašujejo po čistilcih, strežnikih, gospodinjskih pomočnikih ter delavcih za preprosta dela v predelovalni dejavnosti. Do konca letošnjega julija se je v evidenco brezposelnih prijavilo nekaj manj kot tri tisoč oseb, kar je nekaj manj kot v istem času lani.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Na Gorenjskem oziroma na Območni službi Kranj Zavoda RS za zaposlovanje je po zadnjih podatkih 78.653 delovno aktivnih prebivalcev, kar je za dobre tri odstotke več kot lani. Stopnja registrirane brezposelnosti je maja 2019 znašala 4,9 odstotka, kar je precej manj kot v Sloveniji, kjer je bila 7,4 odstotka.

V obdobju od letošnjega januarja do junija so delodajalci Območni službi Kranj sporočili 6.076 prostih delovnih mest, pri čemer je treba upoštevati, da je z 12. aprilom 2013 začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju trga dela (ZUTD-A),

Kljub temu da je na Gorenjskem več kot 4500 brezposelnih, delodajalci za nekatera dela težko najdejo delavce.

ki je ukinil obvezno prijavo prostega delovnega mesta pri Zavodu. Ker delodajalci, ki ne sodijo v javni sektor ali

niso družbe v večinski lasti države, objavo prostega delovnega mesta lahko zagotovijo sami, o tem pa Zavoda

ne obveščajo, ta nima več podatkov o vseh prostih delovnih mestih v državi.

Delodajalci, ki so sporočili potrebo po delavcih, najbolj povprašujejo po čistilcih, strežnikih in gospodinjskih pomočnikih. Prav tako je veliko povpraševanje v uradih, hotelih in drugih ustanovah, potrebujejo pa tudi delavce za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih. Veliko povpraševanje je po zidarjih in natararjih ter tudi voznikih težkih tovornjakov in vlačilcev, varnostnikih, kuharjih in kuhinjskih pomočnikih, prodajalcih, strokovnih sodelavcih za zdravstveno nego, vzgojiteljih in pomočnikih vzgojiteljev predšolskih otrok pa tudi tesarjih in še nekaterih delavcih.

Ob tem je zanimivo, da je bilo konec junija registriranih več kot štiri tisoč petsto brezposelnih, kar je sicer za 266 oseb oziroma 5,6 odstotka manj kot lanskega junija. Ob koncu junija je bil povprečni čas brezposelnosti oseb 19,6 meseca.

V prvi polovici letošnjega leta se je v evidenco brezposelnih na novo prijavilo skoraj tri tisoč oseb, med prijavljenimi pa je bilo tudi 242 iskalcev prve zaposlitve.

»Delodajalci največkrat iščejo delavce v istih dejavnostih. Na podlagi statističnih podatkov bi lahko skleпали, da imamo na Zavodu prijavljenih dovolj kandidatov za zaposlitev v teh dejavnostih, vendar pa je treba opozoriti na to, da ima večina

prijavljenih oseb zdravstvene oziroma druge ovire, zaradi katerih jih delodajalci ne morejo zaposliti. Mladi, ki se prijavljajo, imajo pri zaposlovanju enake možnosti kot ostale brezposelne osebe. Imajo pa to prednost, da nimajo zdravstvenih oziroma ostalih ovir in jih delodajalci lažje zaposlijo. Največja težava pri zaposlovanju mladih pa je, da se jih precej usposablja za poklice, ki jih delodajalci ne potrebujejo. Ti imajo možnost, da se zaposlijo v poklicih, ki so najbolj iskani. Delodajalci so jih pripravljene tudi usposabljeti za opravljanje teh poklicev, če le pokažejo motivacijo za opravljanje teh del,« pojasnjuje direktor Območne službe Kranj Drago Perc.

Milijoni še kar na ukinjenih računih

V Sloveniji je še več kot šestinšestdeset tisoč oseb, ki imajo na ukinjenih registrskih računih delnice iz lastniških certifikatov. Delnice, ki jih imetniki ne bodo prenesli na trgovalne račune, bo Centralna klirinško depotna služba konec avgusta prenesla na državo.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – V skladu z zakonom o nematerializiranih vrednostnih papirjih, je Centralna klirinško depotna služba (KDD) že septembra 2016 ukinila registrske račune pravnih oseb, s prvim januarjem 2017 pa še registrske račune fizičnih oseb. Kljub temu ima po podatkih KDD do danes na teh računih delnice iz lastniških certifikatov še 135 pravnih ter 66.202 fizični osebi, skupna vrednost teh delnic pa presega 19 milijonov evrov.

V skladu z junija sprejeto novelo zakona bo KDD 31. avgusta začela s postopkom prenosa delnic, ki bodo do takrat ostali vpisani na ukinjenih registrskih računih, na skupni namenski račun za prenos. Premoženje bo do konca leta 2021 ostalo na KDD, nato pa se bo preneslo

na Kapitalsko družbo, kjer bo porabljeno za pokojnino oz. za delovanje demografskega sklada.

Kljub temu denar po 31. avgustu še ne bo izgubljen. Imetniki bodo namreč tudi še po tem datumu, vendar najkasneje do konca leta 2021, lahko zahtevali prenos

vrednostnih papirjev na trgovalne račune, vendar pa bodo morali sprejeti vrednostne papirje v stanju, v katerem bodo takrat, in to brez donosov, torej dividend oz. obresti, kar sicer velja že sedaj.

Trgovalni račun lahko odprete pri borznoposredniški hiši Ilirika ali štirih

bankah. Poleg BKS Bank, ki je po prevzemu Gorenjske borznoposredniške hiše in Alte postala največji ponudnik poslov z vrednostnimi papirji pri nas, še pri NLB, NKBM in SKB. V nobenem primeru pa ne gre brez stroškov, saj imetnik računa poleg stroškov ob odprtju, večinoma plača tudi nekaj deset evrov letno za vodenje, del stroškov je odvisen od vrednosti portfelja, s stroški pa je poleg 25-odstotne obdavčenosti povezano tudi morebitno izplačilo dividend in ne nazadnje tudi zaprtje trgovalnega računa.

Prav zaradi stroškov, ki lahko v nekaterih primerih nekajkrat presegajo samo vrednost delnic na registrskih računih, velja biti še posebej pozoren. Stanje na registrskih računih lahko sicer imetniki preverijo kadarkoli pri KDD.

Imetniki ukinjenih registrskih računov bodo lahko tudi po 31. avgustu, vendar najkasneje do konca leta 2021, prenesli vrednostne papirje na trgovalne račune oziroma jih prodali.

Center bodo odprli še ta mesec

Cargo-partner ta mesec odpira več kot petindvajset milijonov evrov vreden logistični center na Brniku.

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Približno leto dni po začetku gradnje bo ta mesec svoja vrata odprl skladiščni objekt Cargo-partnerja v poslovni coni ob brniškem letališču. Objekt sodobnega logističnega centra, ki se razteza na 25 tisoč kvadratnih metrih površine in v prihodnje omogoča še nadaljnje širitve, je avstrijsko podjetje stal več kot 25 milijonov evrov.

Gre za enega največjih logističnih centrov v skupini podjetja, ki sicer deluje po celem svetu, k odločitvi za investicijo na Brniku pa je precej prispevala dobra geografska lega. Od tu bodo

v podjetju oskrbovali predvsem naročnike v Srednji in Jugovzhodni Evropi.

Z novim logističnim centrom pa so odprli tudi več novih delovnih mest. Kot nam je povedal direktor podjetja v Sloveniji Viktor Kastelic, zaradi investicije letos predvidevajo do trideset novih zaposlenih, zaposlitve pa bodo sledile tudi v prihodnjem letu.

Cargo-partner na globalni ravni ustvari okoli sedemsto milijonov evrov prometa, v Sloveniji, kjer so prvo pisarno odprli prav na takratnem Aerodromu Ljubljana, pa so prisotni od leta 1996 in so predlani zabeležili 34 milijonov evrov prihodkov.

Novi logistični center na Brniku

V obtok prihajajo zbirateljski kovanci

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Kranj – Z 12. avgustom v obtok prihajajo novi zbirateljski kovanci z letnico 2019, posvečeni stoti obletnici priključitve Prekmurja k matični domovini: zlatnik in srebrnik ter dvokovinski zbirateljski kovanec.

V Banki Slovenije ob tem pojasnjujejo, da bodo kovanci na voljo pri blagajniškem okencu Banke Slovenije in v izbranih poslovalnicah Deželne banke Slovenije.

Zbirateljske kovance izdajajo enkrat letno, posvečeni pa so pomembnim političnim, zgodovinskim,

znanstvenim, kulturnim, športnim in humanitarnim obeležjem. Lani so izšli ob stoti obletnici konca prve svetovne vojne, leto pred tem stoti obletnici podpisa Majniške deklaracije. Zbirateljske kovance so izdali v naslednji nakladi: 500 zlatnikov, 1500 srebrnikov

in 51.000 dvokovinskih zbirateljskih kovancev. Na voljo so po ceni 340 evrov za zlatnik in petdeset evrov za srebrnik. Dvokovinski kovanec pa je na voljo po njegovi nominalni vrednosti tri evre. Zbirateljske kovance je mogoče uporabiti tudi kot plačilno sredstvo, njihova nominalna vrednost pa znaša sto evrov za zlatnik in trideset evrov za srebrnik.

Več nesreč in več mrtvih

Kot ugotavljajo policisti, nesreče največkrat povzročijo nepravilno ravnanje in malomarnost voznikov ter pretiravanje.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Letos so gorenjski policisti obravnavali že 990 prometnih nesreč, kar pomeni okoli šest odstotkov več kot lani. Sedem udeležencev v prometu je umrlo, medtem ko jih je lani v istem času pet. Kar 52 jih je bilo hudo telesno poškodovanih, lani pa 47. Lažje poškodovanih je bilo letos 250, lani pa 223.

Najpogostejši vzroki za nesreče so nepravilni premiki z vozilom (303), neprilagojena hitrost (146), nepravilna stran in smer vožnje (164) ter izsiljevanje prednosti (121). Po dnevih sta najbolj problematična petek (163) in ponedeljek (161), sledi četrtek (149). Po urah je najbolj problematičen čas med 9. in 12. uro, ko se je zgodilo 250 nesreč, ter med 13. in 18. uro, ko je bilo štiristo nesreč. V teh urah se je zgodilo 65 odstotkov vseh prometnih nesreč.

Skrb vzbujajoče je dejstvo, da je bilo kar 59 povzročiteljev nesreč pod vplivom alkohola. Povprečna stopnja alkohola pri alkoholiziranih povzročiteljih se je zmanjšala za 0,2 promila in znaša 1,33 promila alkohola. Na letošnji poletni lestvici najbolj pijanih voznikov je najviše

voznik z 1,83 miligrama alkohola na liter izdihanega zraka (okoli 3,85 promila). Sledijo mu povzročitelj prometne nesreče na avtocesti v Radovljici z 1,50 mg/l (okoli 3,15 promila), voznik z 1,49 mg/l, kolesar z 1,48 mg/l in voznik z 1,44 mg/l alkohola (okoli 3 promile alkohola).

Policisti so letos zasegli 149 vozil, odredili pa so več kot 22 tisoč preizkusov alkoholiziranosti in 159 hitrih testov na prepovedane droge. Preveč alkohola je imelo v izdihanem zraku 707 voznikov, 142 voznikov pa je bilo pozitivnih na testu za prepovedane droge ali pa so ta preizkus odklonili.

Letos je bilo ugotovljenih še okoli 14 tisoč kršitev cestnoprometnih predpisov. Največ kršitev je bilo zaradi prehitre vožnje. »Udeleženci v prometu se bodo morali bolj zavedati svoje vloge in tudi osebne odgovornosti za posledice. Običajno ni kriva cesta. Nesreče so največkrat posledica nepravilnosti in malomarnosti voznikov ter pretiravanja. To vse je v domeni voznika in na vse to je moč vplivati z več pozornosti, zbrano in previdnosti. Zato pazite in prispevajte svoj delež k večji varnosti na cestah,« ob novih statističnih podatkih opozarjajo policisti.

Grozil je z orožjem

Kranj – Policisti in kriminalisti so minulo sredo v okolici Kranja obravnavali prijavo izsiljevanja z orožjem. Osumljenec je v enem od gostinskih obratov vstopil v prostor, gostincu pokazal orožje ter zahteval, naj ga ob vrnitvi čaka denar. V hitri intervenciji so ga policisti in kriminalisti izsledili ter pridržali za nujno potreben čas zbiranja obvestil. Našli so tudi orožje in ugotovili, da gre za imitacijo pištole. Zbrana obvestila kažejo na to, da dolga, ki ga je zahteval od izsiljevanca osebe, ni bilo. Za kaznivo dejanje bo kazensko ovaden. Za dejanje se storilec kaznuje z zapornim do petih let.

Otrok se je izgubil

Bled – Blejskim policistom so zaposleni na Blejskem gradu sporočili, da se je k njim zatekel šestletni otrok, ki se je izgubil v množici. Med postopkom so se policisti na gradu srečali s starši, ki so otroka že iskali, in jim ga predali. »V množici imejte mlajše otroke zraven sebe in ves čas v vidnem polju, ker se lahko zgodi, da v trenutku odtavajo stran. Pomaga že, če je otrok oblečen izstopajoče in ima v žepu izpisano kontaktno telefonsko številko staršev,« svetujejo policisti.

Z obale jezera je izgubila torbica

Bled – Blejski policisti so obravnavali prijavo tatvine torbice z obale jezera. Neznani storilec jo je očitno odnesel, ko se je lastnik kopal v jezeru. »Vrednih stvari ne puščajte brez nadzora,« znova opozarjajo policisti.

Smemo za volan bosih, v petkah in natikačih?

To je vprašanje, ki si ga v poletni vročini večkrat zastavijo voznice in vozniki, saj zakon vožnje v čevljih s peto, natikačih ali celo brez obutve izrecno ne prepoveduje. In ker je dovoljeno vse, kar ni prepovedano, se marsikdo na vožnjo odpravi v obutvi, ki lahko botruje tudi nesreči.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kar nekaj polemik glede vožnje v natikačih ali celo brez obutve je bilo v zadnjih tednih slišati in prebrati tako v različnih revijah kot na družbenih omrežjih. Dejstvo je namreč, da v poletni vročini večinoma nosimo lahka obuvala, zlasti različne natikače in sandale. Mnogi z natikači – nekateri pa celo bosih – sedejo tudi za volan.

Dejstvo je, da v Sloveniji pa tudi večini evropskih držav vožnja v natikačih ali bosih nog ni izrecno prepovedana. Policisti bi vožnjo v neprimernem obuvalu pri nas sicer lahko obravnavali po 35. členu zakona o pravilih cestnega prometa, ki govori o prepovedi uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila. Člen se glasi: »Voznik in učitelj vožnje med vožnjo ne sme uporabljati opreme ali naprav na način, ki bi zmanjševala njegovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanja vozila (maska, slušalke, telefon itd.)« Če bi policist ugotovil, da je zaradi neprimerne obutve zmanjšana možnost obvladovanja vozila, bi voznika lahko oglobil s 120 evri.

Seveda pa je bolj kot morebitna kazen pomembno dejstvo, da je za varno vožnjo zelo pomemben prijem med voznikovo nogo in pedali za plin, zavoro in sklopko. To pomeni, da mora biti v vsakem trenutku voznik sposoben s svojo nogo hitro, čvrsto in zanesljivo pritisniti na ustrezen pedal. Če

tega oprijema ni, lahko hitro pride do nesreče. To je pomembno še zlasti v trenutku, ko je treba z vso močjo in hitro pohoditi stopalko za zavoro.

Težava pri zaviranju v sili

Da natikači in čevlji z visoko peto ali debelim podplatom ne morejo zagotoviti zanesljivega oprijema med nogo in pedali, je zagotovo jasno vsakomur, ki se je že kdaj udeležil katerega od tečajev varne vožnje. Na AMZS, kjer pripravljajo tečaje varne vožnje, ugotavljajo, da je ena od osnovnih lekcij zaviranje v sili. Osnovno navodilo inštruktorjev varne vožnje voznikom pri tem je, naj zavirajo z vso močjo. To brez čvrstih podplatom seveda ni mogoče. Kot ugotavljajo, so natikači premehki, noge pa se držijo tako ohlapno, da se lahko tudi zvihejo pod stopalko ali zdrsnejo z voznikove noge. Iskanje in nato natikanje snetih natikačev v prostoru pod pedali pa odvrta voznikovo pozornost s ceste in zaradi nezmožnosti voznika, da pravilno reagira na nenadno situacijo na cesti, lahko privede tudi do nesreče.

Najboljši so športni copati

V članku, ki je bil objavljen v Motorevijah, opisujejo tudi izkušnje avstrijskega avtomobilskega kluba OAMTC. Preverili so namreč, v kakšni obutvi je vožnja najvarnejša. Na testu so morali preskusni vozniki in voznice

Vožnja v čevljih z visoko peto lahko povzroči težave zlasti pri zaviranju. / Foto: Tina Dokl

Pri natikačih je možnost, da se zvihejo in zdrsnejo z noge, natikanje pa nato odvrne voznikovo pozornost. / Foto: Tina Dokl

z različnimi obuvali in tudi bosonogi opraviti zaviranje s polno močjo, natančno zaviranje na tarčo in parkiranje. Pri natančnem zaviranju na tarčo so se najslabše odrezali čevlji z visoko peto. Ti namreč preprečujejo naraven kot stopala na zavornem pedalu, zato voznica pri zaviranju ni imela nobenega občutka. Pri zaviranju na vso moč so se kot najmanj primerni izkazali natikači in bosa noga. V obeh primerih vozniki niso mogli pritisniti z vso močjo na pedal, zato je bila zavorna pot precej daljša. Najbolje

so se izkazali športni copati, ki s čvrstim podplatom omogočajo tako nemoten prenos moči na pedal kot tudi potreben občutek v nogi.

Na AMZS zato svetujejo, da za vožnjo obujete dovolj čvrste čevlje ali copate, ki lahko nemoteno prenašajo silo z noge na pedal. Podplati čevljev naj bo iz oprijemljivega materiala, ki ne dopušča, da bi stopalo zdrsnilo s pedala. Prav tako naj bodo čevlji ustrezne velikosti in oblike, ki ne dopuščajo, da bi pomotoma pritisnili na sosednji pedal.

Za volanom pod vplivom droge

VILMA STANOVNIK

Kranj – Gorenjski prometni policisti so minulo sredo že pred sedmo uro zjutraj iz prometa v Kranju izločili voznika, ki je bil pozitiven na hitri test za prepovedane droge. Test je pokazal prisotnost marihuane.

Sicer pa so prometni policisti obravnavali devetdeset primerov voznikov, ki so bili pozitivni na hitri test za prepovedane droge, ena

voznica pa je test odklonila. »Vožnja pod vplivom prepovedanih drog ali odklon testa oziroma strokovnega pregleda se kaznuje z globo 1.200 evrov in sankcijo 18 kazenskih točk, kar pomeni tudi prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja,« pravijo policisti in znova opozarjajo, da varna vožnja od voznika zahteva maksimalno zbrano in previdnost. »Droga vse to jemlje in močno zmanjšuje, ker

ima psihoaktivne učinke. Manjša voznikova pozornost, sposobnosti mišljenja, koordinacijo in reakcijski čas. Povečana je tudi njegova pripravljenost na tveganje in agresijo do okolice ter soudeležencev v prometu. Zato je taka vožnja prepovedana,« pravijo policisti, ki so v ponedeljek na javnem kraju obravnavali tudi Gorenjca, ki je imel pri sebi okoli dvesto gramov prepovedane droge

marihuane. Zaradi suma kaznivega dejanja so ga pridržali, v preiskavi pa so pri njem poleg te droge našli in zasegli še sadike konoplje ter konopljinu smolo. Obravnavajo ga zaradi utemeljenega suma kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili po kazenskem zakoniku. Za dejanje bo kazensko ovaden. Pred tem še ni bil obravnavan zaradi kaznivih dejanj.

KURILNO OLJE

DATRIS

GREJE MOČNEJE

080 2341

Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Jubilej slovenske šole v Nepal

Letos mineva štirideset let, odkar so slovenski planinci na pobudo Aleša Kunaverja v nepalskem Manangu ustanovili Šolo vodnikov Nepalske planinske organizacije. Zadnjih pet let naši inštruktorji na tečaju sicer niso več sodelovali, se je pa letos vabilu in prošnji na pomoč s svojim znanjem ponovno odzvala kranjska zdravnica Anda Perdan. Šola ima v alpinističnem svetu velik ugled, a njena prihodnost je žal zelo negotova.

JASNA PALADIN

Po petih letih premora smo Slovenci letos spet sodelovali na osnovnem tečaju planinskih veščin v nepalskem Manangu, v t. i. slovenski šoli, ki so jo z osnovnim namenom izobraževanja tamkajšnjih šerp slovenski alpinisti ob močni podpori države (takrat še Jugoslavije) ustanovili leta 1979. Tokrat naši strokovnjaki niso sodelovali z inštruktorji, saj so Nepalci pri vodenju šole in podajanju potrebnih znanj zadnja leta že samostojni, pač pa so zaprosili za pomoč zdravnika in na prošnjo se je brez pomislekov odzvala Kranjčanka Anda Perdan, velika ljubiteljica Himalaje in zdaj že upokojena zdravnica.

»Nepalci so osnovni tečaj planinskih veščin za bodoče gorske vodnike zadnja štiri leta vodili brez prisotnosti zdravnika, kar se je izkazalo za pomanjkljivost, zato so nas letos znova zaprosili za sodelovanje. Zdravniška

pomoč je tako med tečajem kot pri prenašanju znanja namreč nepogrešljiva in naneslo je, da sem bila na tečaju v letu, ko slovenska šola praznuje štirideset let od ustanovitve, prav jaz, na kar sem ponosna,« nam je povedala Anda Perdan, ki je na tečaju kot zdravnica prvič sodelovala že leta 1994 (takrat izjemoma v Langtangu), letos pa je v Nepal v družbi tamkajšnjih tečajnikov in inštruktorjev preživela nekaj tednov med sredino junija in sredino julija.

S seboj je odnesla veliko zdravih in sanitetnega materiala, ki ga je kupila s pomočjo donacij tistih slovenskih inštruktorjev, ki so v Nepal doslej na tečaju sodelovali vsaj dvakrat (pomoči podjetij namreč tokrat niso bili deležni). K sreči je prinesenega porabila bolj malo, zato je lahko toliko več podarila krajevni zdravstveni postaji, ki je – podobno kot številne v tamkajšnjih gorskih krajih – z zdravstvenim materialom

slabo opremljena. »Zdravila in sanitetni material so pri nas zelo dragi, a vseeno jim neprimerno bolj zaupam kot pa indijskim, tudi veliko boljše kakovosti so,« pravi Perdanova, ki je bila na tečaju v dvojni vlogi – kot predavateljica in zdravnica. In dela ji še zdaleč ni manjkalo, saj je skupina tečajnikov in inštruktorjev ter vseh drugih pomočnikov štela skoraj šestdeset posameznikov.

Tečajniki so iz leta v leto boljše pripravljeni, saj jim tudi organizatorji za sodelovanje že postavijo nekaj pogojev (denimo opravljen tečaj prve pomoči in zdravniški pregled), so pa med njimi in nami vendarle velike razlike. »Čeprav Nepalci živijo pod visokimi gorami, marsikaj jemljejo preveč zlahka. Imajo izjemno kondicijo in sposobnosti za delovanje na velikih višinah, a primanjkuje jim tehničnega znanja. A poudarjam, da namen te šole ni, da jim solimo pamet, saj se zavedamo, da v svetu ni slabših in boljših, smo le drugačni. Zato se tudi mi lahko marsikaj naučimo od njih!«

Tečaj zajema najrazličnejše vsebine, so kot denimo zemljepis, gorsko izrazoslovje (predvsem v angleščini, ker vodijo v glavnem tujce), plazovi, kampiranje in bivakiranje, varstvo okolja, orientacija, priprava nahrbtnika, vodenje skupine, višinska bolezen, pravilna aklimatizacija, poškodbe zaradi mraza ... Imeli so predvsem veliko praktičnega dela. Sama šola je na višini 3450 metrov,

Anda Perdan skupaj z nepalskimi inštruktorji in drugimi sodelujočimi na letošnjem tečaju / Foto: Anda Perdan

so pa opravili tudi aklimatizacijsko turo do Mila Repe, povzpeli so se tudi nad vas Ngawal, kjer so imeli vmesni tabor na višini 4400 metrov, kar teden dni pa so preživeli v višinskem taboru 5100 metrov visoko. Učili so se zabijati kline, delati sidrišče, spuščati ob vrvi, zaustavljati v snegu, plezati po ledeniku ...

Med tečajniki je bil denimo tudi lastnik ene od nepalskih agencij, ki je že popeljal klienta na vrh Everesta, a je vseeno ugotovil, da mu potrebna znanja primanjkuje.

»Tečajniki so bili disciplinirani, prijetni, držali so se urnika in bili željni znanja,« se nekaj dni po prihodu domov na opravljeni tečaj

z zadovoljstvom ozira Anda Perdan, ki pa v povezavi s slovensko šolo vendarle ne more biti povsem mirna in zadovoljna, kot tudi ne številni drugi, ki so že štiri desetletja tesno povezani z njo. Ne le da je sama stavba šole nujno potrebna obnove, še bolj jo skrbi, ker tako naše kot nepalsko vodstvo planinske organizacije za šolo kot uveljavljeni koncept usposabljanja ne kaže več prav veliko zanimanja. Šola je v alpinističnem svetu zelo priznana in cenjena in Slovenci se tega premalo zavedamo, poudarjajo vsi, ki so kdaj sodelovali kot inštruktorji, razočarani, da država za nadaljevanje tega uspešnega sodelovanja ne najde več denarja. »Če se ne bomo zganili, si bodo vse zasluge pripisali Korejci, ki se že zanimajo za obnovo šole,« še sklene Anda Perdan.

Veliko praktičnih znanj so tečajniki pridobili v višinskem taboru na višini 5100 metrov. V ozadju Anapurna II. / Foto: Anda Perdan

Na ledeniku so se učili varne hoje po ledu, reševanja iz ledeniške razpoke, lednega plezanja ... / Foto: Anda Perdan

Pogovor

Diamantna maturantka Eva Jug s škofjeloške gimnazije ponosna tudi na svoje sošolce **Stran 18**

Zgodba

Gašper Peresciutti in Kaja Babič na spletu ponujata in dostavljata veganske pleskavice. **Stran 19**

Multikulti

Poljakinja Agnieszka Siegieńczuk za sinhrono plavanje navdušuje mlade Gorenjke. **Stran 20**

Od petka do petka

Medijski hiši Dnevnik in Večer sta dobili zeleno luč za združitev. / Foto: Tina Dokl

Alenka Ermenc Gvidu Novaku očita podajanje stališč, ki materialno in moralno škodujejo interesom delodajalca.

Slovenski znanstveniki so odkrili nov molekularni mehanizem delovanja zdravila ketamin. / Foto: Gorazd Kavčič

Dnevnik in Večer združena

Svet Agencije za varstvo konkurence je prižgal zeleno luč združitvi medijskih hiš Dnevnik in Večer. Novo, združeno izdajateljsko podjetje z imenom DV mediji bo obvladovalo štirideset odstotkov trga tiskanih medijev.

JASNA PALADIN

Konkurenca medijev naj ne bi bila ogrožena

Skupna družba Dnevnika in Večera bo imela na oglaševalskem trgu tiskanih medijev štiridesetodstotni delež, zato so člani sveta Agencije za varstvo konkurence o združitvi premlevali vse od avgusta lani, a so zdaj mnenja, da združitev ne bo ogrozila konkurence. Večer ima naklado dobrih 19 tisoč in Dnevnik več kot 21 tisoč izvodov, družbi pa bi lahko po nekaterih ocenah zgolj z racionalizacijo stroškov dela prihranili milijon evrov. Oba časnika sta sicer lani skupno pridelala za okoli poldrugi milijon čistega dobička, je poročala STA. Oba časnika bi še naprej izhajala ločeno, kot Večer in Dnevnik. V novi družbi naj bi časnika združila moči pri urejanju zunanje in notranje politike ter športa, medtem ko naj bi regionalne teme pokrivala ločeno. Vsaj delno bi se utegnili združiti tudi naročniški oddelki, trženje in administracija, prav omenjena racionalizacija pa skrbi tudi Društvo novinarjev Slovenije, kjer so pozvali k ohranitvi kakovosti in profesionalnosti vsebin obeh medijev, nadaljnjemu obstoju ločenih blagovnih znamk, pluralnosti

medijskih vsebin in tudi ohranitvi delovnih mest.

Kot so opozorili v novinarskem združenju, vodstva in lastniki družb doslej informacij o posledicah združitve niso posredovali v zadostni meri. Izrazili so bojazen, da bi preživetvena strategija in pričakovani sinergijski učinki, s katerimi je utemeljeno združevanje, dolgoročno postali pogubni, zato so vse akterje pozvali k transparentnosti, tehtnim premislekom, vključevanju udeležencev in odgovornim potezam v nadaljnjih korakih.

Ermenčeva uvedla disciplinski postopek

Načelnica generalštaba Slovenske vojske (SV) Alenka Ermenc je zoper predsednika Sindikata vojakov Slovenije (SVS) Gvida Novaka uvedla disciplinski postopek. V sindikatu so prepričani, da zaradi sindikalnega delovanja, iz generalštaba SV pa so sporočili, da zaradi njegovega delovanja kot pripadnika Slovenske vojske. V sklepu o uvedbi disciplinskega postopka je razvidno, da je Novak utemeljeno osumljen, da je v času od 12. aprila do 7. maja letos brez pooblastila ali soglasja nadrejenega podajal izjave in stališča, ki materialno in moralno škodujejo

interesom delodajalca. Ermenčevi v SVS očitajo, da skuša uvesti nove standarde za sindikalno delovanje, in sicer da bodo sindikati pred začetkom stopnjevanja sindikalnih aktivnosti morali pridobiti dovoljenje in pooblastilo delodajalca. Podpora Novaku so izrazili tudi v Sindikatu policistov Slovenije.

Lenarčič uradni kandidat za evropskega komisarja

Vlada je uradno potrdila kandidaturu slovenskega veleposlanika pri EU Janeza Lenarčiča za evropskega komisarja iz Slovenije, potem ko se je seznanila s pozitivnim mnenjem odbora DZ za zadeve Evropske unije glede njegove kandidature. V Bruslju je nato že poslala predlog za njegovo imenovanje. Lenarčič je na predstavitvi med drugim napovedal, da bo, če bo postal komisar, opozarjal na temeljno poslanstvo Evropske komisije, da skrbi za spoštovanje prava unije, se zavzemal za enakopravno obravnavo evropskih državljanov in vseh držav članic ter za utrjevanje vladavine prava.

Pomembno odkritje slovenskih znanstvenikov

Raziskovalci Medicinske fakultete Univerze v

Ljubljani, biomedicinskega centra Celica ter Kemijskega inštituta so odkrili nov molekularni mehanizem delovanja zdravila ketamin. Odkritje predstavlja nove možnosti za razvoj hitro delujočih antidepresivnih zdravil. Ketamin za zdravljenje depresije že uporabljajo v ZDA, medtem ko v Evropi še ne. Prav odkritje mehanizma delovanja tega zdravila, ki ga pri nas za zdaj uporabljajo predvsem kot anestetik v medicini in veterini, pa bo pospešilo pot do tega, da bi lahko bilo tudi v Evropi hitro dostopno kot antidepresiv.

Denar za usposabljanje starejših zaposlenih

Javni študentski, razvojni, invalidski in preživetniški sklad RS je v okviru projekta Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile – ASI objavil že drugo javno povabilo, na katerem lahko podjetja pridobijo sredstva za usposabljanje starejših zaposlenih. Na voljo je deset milijonov evrov sredstev.

Namen povabila je spodbuditi podjetja k učinkovitemu upravljanju starejših zaposlenih in krepitevi njihovih kompetenc z vidika podaljševanja njihove delovne aktivnosti.

Slovinci v zamejstvu (705)

Žabarim, m'pa te sem žiu

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Z neverjetno voljo, vztrajnostjo in iznajdljivostjo se slovenska kulturna društva v Kanalski dolini v Italiji, v mislih imam Slovensko kulturno središče Planika in Združenje Don Mario Černet, trudijo za uk in ohranitev slovenskega jezika, narečij in običajev v svoji dolini. Kanalska dolina je namreč tisti del Videmske pokrajine v avtonomni deželi Furlanija in Julijska krajina v Italiji, v kateri učenje slovenščine v osnovnih šolah ni določeno z zakonom in so tako Slovenci in njihova društva prisiljeni reševati svoj jezik, kot vedo in znajo. Kanalska dolina pa je še nekaj posebnega. Zgodovina jo je oblikovala tako, da v tej ozki in gospodarsko manj razviti dolini živijo poleg Slovencev še Nemci, Furlani in Italijani. Vsak od njih,

razen slednjih seveda, zahteva zase svoje jezikovne in splošne kulturne pravice.

Del tega je pred leti začel projekt, ki so ga sofinancirali tudi dežela Furlanija in Julijska krajina ter občini Trbiž in Naborjet - Ovčja vas z naslovom Jezik – korenine naše kulture. Organizirane

so bile številne dejavnosti in izdane nekatere publikacije, med drugim slikanica o šegah in narodnih običajih, opremljena z besedili v narečjih. Pretekli teden je bil storjen še korak dlje. V dvorani obnovljene stare mlekarne v Ukvah so Združenje Don Mario Černet, občini

Nekdanji in sedanjí naborješki župan Aleksander Oman (levo) in Boris Presheren ter predsednica Združenja Don Mario Černet Anna Wedam

Stare pesmi iz Kanalske doline so pod vodstvom Jasmine Kovic prebrali in zaigrali Resselia, Andreas, Elisa in Jasmin.

Naborjet - Ovčja vas in Trbiž, večstopenjska šola Trbiž in še nekatere slovenske organizacije priredili dramatisirano in video predstavitev legend in tradicij v Kanalski dolini, še zlasti v krajih Naborjet, Žabnice, Višarje, Ukve in Ovčja vas, ki jim v domačem slovenskem narečju rečejo Nabarjet, Žabnce, Ušarje, Ukve in Oučja ves. Naslov prireditve je bil Žabarim – m'pa te sem žiu, Gorvorim – torej sem in Parlo – dunque esisto. Rossela Lupieri, Andrea Presheren, Elisa

Kandutsch in Jasmin Schnabl so pod vodstvom Jasmine Kovic iz Gorice brali in igrali zgodbe o dolini, o legendi svetega Boštjana, o žegnu, pehti babi, višarski zgodbi o pastirju in Marijinem kipu, o starih pesmih in še marsičem zanimivem. Kar precej ljudi se je zbralo v dvorani stare mlekarne. Med njimi so bili tudi predsednik Sveta slovenskih organizacij v Italiji Walter Bandelj, nekdanji župan Naborjeta Aleksander Oman in sedanjí župan Boris Presheren.

Po svetu

Fenomen Černobil

Od jedrske nesreče v Černobilu je minilo že triintriideset let, černobilska zgodba pa se nadaljuje. HBO-jeva televizijska serija Černobil podira rekorde gledanosti, nesrečni kraj z okolico pa je že vrsto let prizorišče napol legalnega »jedrskega turizma« ...

MIHA NAGLIČ

Černobil 1986

Obudimo najprej spomin na nesrečo. »Nesreča v jedrski elektrarni se je zgodila 26. aprila 1986 ob 1.23 zjutraj, ko je verižna reakcija v sredici 4. reaktorja ušla izpod nadzora. Ogromna eksplozija v obliki ognjene kroglice je uničila zgornjo zaščitno plast reaktorja, zgrajeno iz masivnega jekla in betona. Grafitno plast je zajel požar, sredica pa se je začela taliti. Ogromne količine radioaktivnega materiala, med 100 in 185 milijoni curiejev, so imele prosto pot v ozračje, kar pomeni, da je bilo sevanje nekajkrat večje kot po jedrskem napadu na Hirošimo in Nagasaki ob koncu 2. svetovne vojne. V ozračje se je spustilo več ton radioaktivnih snovi. Oblak se je iz Ukrajine razširil v Belorusijo, Rusijo, Evropo, dosegel je tudi Slovenijo. Kot je znano, je nesrečo povzročila prej človeška napaka kot pomanjkljiva sovjetska tehnika. Nesreča se je namreč zgodila po tem, ko so delavci izvajali poskuse na tisočmegavatnem 4. reaktorju v černobilski jedrski elektrarni, ki je veljala za eno večjih v Sovjetski zvezi. Izključili so sisteme

za samournavanje moči reaktorja, izključeni so bili tudi varnostni mehanizmi, ki bi ob morebiti spodletelem poskusu samodejno zagotovili izklop in zadostno hlajenje reaktorja, iz reaktorja pa so odstranili tudi večino posebnih palic, ki upočasnijo verižno reakcijo.« Sovjetske oblasti so nesrečo najprej zamolčale. »Prvi alarm, da se dogaja nekaj nenavadnega, je zatulil šele dva dni po nesreči. A ne v Sovjetski zvezi, temveč na Švedskem, kjer so zaznali nepojasnen dvig radioaktivnega sevanja. Sovjetski voditelj Mihail Gorbačov je šele 14. maja priznal, da se je v Černobilu zgodila nesreča.« Koliko ljudi je umrlo za posledicami nesreče v Černobilu? Število žrtev ostaja neznanica. »Medtem ko je Mednarodna zdravstvena organizacija (WHO) predvidela dodatnih 4.000 smrti zaradi raka v okoliških državah, Greenpeace ocenjuje, da je zaradi radioaktivnega sevanja umrlo že 100.000 ljudi. Do konca leta 1986 so preselili 116.000 ljudi s 30-kilometerskega območja okoli elektrarne. V naslednjih letih je enaka usoda doletela še 230.000 ljudi. Goreče jedrsko gorivo je deset dni gasililo 600.000 'likvidatorjev'

– večinoma je šlo za vojake, policiste, gasilce in državne uslužbenke, ki so imeli le malo ali nič zaščitne opreme. Zadolženi so bili tudi za gradnjo 30.000 ton težkega betonskega sarkofaga nad uničenim reaktorjem, ki naj bi preprečil dodatno uhajanje radioaktivnih snovi, in čiščenje okolice. Zadnji delujoči reaktor v Černobilu so ustavili decembra 2000, nad betonsko ogrodje 4. reaktorja pa zdaj postavljajo še jekleni sarkofag, ki naj bi preprečil možnost radioaktivnega sevanja. Danes na zapuščenem območju ob Černobilu živijo le divje živali. Čeprav ni znano, kako radioaktivnost vpliva na njihovo življenje – znani so sicer primeri, da so se rojevali prašiči s šestimi nogami in ribe velikanke – naj bi se njihovo število na zaščitenem območju zvišalo, saj jih nihče ne preganja, je zapisal National Geographic. Med njimi je azijski divji konj ali prževalskega konja, ki bi brez pomoči ljudi na tem zaščitenem območju v Černobilu izumrl. Še več, določena populacija živali na tem območju se je izjemno razmnožila, kot recimo rjavi volkovi, zobri (evropski bizon), divji prašiči, jazbec in rdeče lisice ...« (Vir: MMC RTV SLO)

Instagram turizem

Černobil zaradi nove TV-serije postaja kraj »Instagram turizma«. Trenutno najbolj ocenjena TV-serija vseh časov je v mesto katastrofe pripeljala nepričakovano število turistov. Toda: »Čudovito je, da je #ChernobylHBO navdihnil val turizma v polje izključenosti. Ampak da, videl sem fotografije, ki krožijo. Če obiščete Černobil, se spomnite, da se je tam zgodila strašna tragedija. Izrazite spoštovanje do vseh, ki so trpeli in se žrtvovali.« Tako je scenarist serije Craig Mazin kritiziral ravnanje nekaterih turistk, ki kraje nesreče uporabljajo kot kuliso za svoje napol gole fotografije. Sicer pa tako ravna tudi nekateri turisti v Auschwitzu ...

Boris Johnson

»Boris je original – nasprotje stereotipa, izjema pravila. Prekomerna telesna teža in zanemarjena zunanost sta nasprotje zapete, polikane podobe za javnost. Podoben je "človeški košari za perilo" in ima navado, da se pozabi tuširati.« Tako je britanskega politika Borisa Johnsona leta 2011 v biografiji o njem označila Sonia Purnell. Zdaj je ta »original« postal vodja konservativcev in novi britanski premier. Bo kos tudi brexitu?

Zapuščeno ukrajinsko mesto Pripjat, v ozadju se vidi jedrska elektrarna Černobil / Foto: Wikipedija

Novi varnostni sarkofag, ki pokriva v eksploziji razrušeni četrti reaktor černobilske jedrske elektrarne, posnet oktobra 2017 / Foto: Wikipedija

Veseljaska razpoložena Boris Johnson (levo) in njegov mlajši brat Leo, fotografirana na neki prireditvi marca 2013

Za boljšo šolo (32)

Vzgojna moč šole

IVKA SODNIK

Šola je vzgojno-izobraževalna ustanova in zakonodaja vzgojo postavlja celo pred izobraževanje. Direktno pa o vzgoji govori dva osnovnošolska cilja, to sta vzgoja za občne kulturne in civilizacijske vrednote in vzgoja za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti, sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Kljub jasno izraženim ciljem pa med osnovnošolskimi predmeti ni vzgoje. V zakonodaji ni operativnih navodil, kdo, kje in kdaj naj v šoli vzgaja, ni posebnega predmeta in ne vsebinskih usmeritev – npr. za katere civilizacijske vrednote iz evropske tradicije naj šola vzgaja, je to deset božjih zapovedi

ali kaj drugega. Šele leta 2008 je zakonodaja predpisala, da morajo šole izdelati vzgojne načrte in se morajo učenci, učitelji in starši dogovoriti, katere vrednote se bodo v šoli uresničevale. Recimo, da so se šole resno lotile zadane naloge in se z vsemi deležniki lepo dogovorile, katere so njihove skupne vrednote, ki jih bodo zapisale v vzgojni načrt, šolska pravila in hišni red. Pa so se ponovno znašle pred vprašanjem, po kakšnem programu pa vzgajati in pri katerih urah te vsebine izvajati, če imajo šole tedensko na voljo samo pol ure za delo z razredno skupnostjo. V kratke pol ure se da urediti zgolj tekoče formalnosti, kot so zbiranje opravičil in

raznih soglasij ter izpolnjevanje administracije. Zato so se nekatere šole mimo zakonodaje in v dogovoru s starši prostovoljno odločile, da bodo imele po oddelkih vsak teden razredne ure z vzgojnimi vsebinami in bodo dnevne formalnosti uredili ob drugi priložnosti. Tako so si šole zagotovile vsaj nekaj časa za »vzgojno dejavnost«, sicer bi vzgojni načrt ostal samo na papirju. Šole, ki so se zavedale, da je enotna vzgoja otrok ena njihovih najpomembnejših nalog, so se potrudile in izdelale posebne vzgojne programe, predavanja in delavnice, ki so jih razredniki ali šolske svetovalne delavke, včasih pa tudi zunanji strokovnjaki, izvajali pri razrednih urah ali pa so vzgojnim

vsebinam namenile kakšen dan dejavnosti. Pred leti se je v Sloveniji pojavil vzgojni program domačih avtorjev, ki so ga prevzele celo nekatere druge evropske države, z naslovom Etika v vzgoji in izobraževanju (kasneje se je preimenoval v Zmagujmo z vrednotami), ki je šolam ponudil koncept najpomembnejših vrednot in številne vsebine ter delavnice, kako po šolah izvajati vzgojne programe. Avtorji so bili prepričani, da tudi vzgoja v šoli, tako kot matematika, potrebuje svoj učni načrt. Žal šolsko ministrstvo programa ni posvojilo in so ga morale najbolj zagrete šole plačevati iz lastnega žepa. Tako je vzgoja po naših šolah kljub vzgojnemu načrtu marsikje še vedno odvisna

od vrednotnih prepričanj vsakega posameznika. V praksi to izgleda takole: pet učiteljev zahteva od otrok, da se v šoli pozdravlja, desetim pozdravljanje ni pomembno, nekdo dopušča učencem nesramno in prostaško govorjenje, drugi pričakuje obnašanje po vzoru starih meščanskih manir ... Glede na to, da ima šola z več sto otroki na kupu veliko vzgojno moč in nujno vpliva na cele generacije, bi se morali vsi zaposleni v šoli dogovoriti in poenotiti, za katere vrednote bodo vzgajali in delovali kot uglašeni orkester. Starši vzgajajo samo svoje lastne otroke, zato se ne morejo izgovarjati nanje, da je vzgoja njihova dolžnost, naloga šole pa je predvsem izobraževanje.

Pogovor

Ponosna tudi na vse sošolce

Eva Jug

Med letošnje diamantne maturante, ki so na spomladanskem roku splošne mature dosegli vse možne točke, se je skupaj s še sedmimi drugimi slovenskimi dijaki zapisala tudi dijakinja Gimnazije Škofja Loka Eva Jug.

MATEJA RANT

Kakšni so bili občutki, ko ste se zavedeli, da ste zbrali vseh 34 možnih točk?

Zagotovo to ni nekaj, kar bi lahko kar tako pričakoval, zato traja nekaj časa, da sploh dojameš, da si diamantni maturant. Seveda sem bila potem vesela, da je bil moj trud poplačan. Še bolj pa me je razveselilo, da so na naši šoli vsi uspešno opravili maturo. Tako da sem zelo ponosna tudi na svoje sošolce.

Ste težko čakali rezultate?

Priznam, da nisem veliko razmišljala o maturi, saj me rezultati niso pretirano skrbeli. Vedela sem namreč, da ne bom imela težav pri vpisu na izbrano fakulteto. Najprej niti nisem našla kode za vpogled v rezultate ... Potem sem pa morala kar dvakrat pogledati, ali sem res dosegla vse točke.

Kako so novico, da ste diamantna maturantka, sprejeli vaši domači?

Oče je bil mogoče celo bolj vesel kot jaz. Sama še ko sem prišla v šolo in so mi profesorji začeli čestitati, nisem prav dobro dojela, da sem res diamantna maturantka. Lepo se je bilo veseliti skupaj s sošolci. Brat pa se je še isti dan vsem svojim sošolcem pohvalil z mojim rezultatom. Klicala me je tudi nona in potem še številni drugi sorodniki, da bi mi čestitali.

Sošolci so bili na podelitvi maturitetnih spričeval videti zelo veseli in ponosni, da imajo med sabo diamantno maturantko ...

Najprej jim niti nisem hotela povedati in sem mislila, da bom počakala ravnateljca, da bo sporočil to novico, a nisem zdržala in sem jim razkrila svoj rezultat in potem smo se skupaj veselili in objemali.

Pravite, da vas niso skrbele točke za vpis na fakulteto. Kje boste torej jeseni nadaljevali študij?

Na fakulteti za računalništvo in informatiko, in sicer na smeri, ki so jo uvedli šele pred kratkim. Gre za interdisciplinarno smer, ki jo izvajajo skupaj s fakulteto za matematiko in fiziko.

Sta bili matematika in fizika že od nekdaj vaša najljubša predmeta?

Eva Jug / Foto: Tina Dokl

Če sem čisto iskrena, si v osnovni šoli niti slučajno nisem predstavljala, da bi študirala matematiko, čeprav mi je bila vedno všeč in sem se udeleževala tudi matematičnih tekmovanj. Za računalništvo pa sem se navdušila šele v srednji šoli, ko sem dojela, da v zvezi z računalniki ne razumem toliko, kot bi si želela. Programiranje in kodiranje me zelo zanimata. Najbolj me je skrbelo, da nimam dovolj predznanja za vpis na to fakulteto, a na vseh predstavitvah so poudarjali, da začnemo od začetka.

Ste lahko k maturi pristopili bolj neobremenjeno, ker ste se zavedali, da ne potrebujete točk za vpis na fakulteto?

Zagotovo. Tudi sama sem bila pred izpiti malce nervозна, a ni bilo dodatnega pritiska, ker bi potrebovala točke za vpis, kot je bilo opaziti pri nekaterih sošolcih.

Kako so bile videti vaše priprave na maturo?

Zame je bila najboljša vaja za maturo pomagati drugim. Največ se naučiš, ko učiš druge. Ko sem snov razlagala drugim, sem jo tudi sama vedno bolje razumela. Takrat tudi spoznaš, koliko dela opravijo profesorji.

Predvidevam, da so torej k vašemu uspehu veliko prispevali tudi profesorji na Gimnaziji Škofja Loka?

Seveda, ogromno so prispevali. Bili so glavni vir vseh mojih informacij; sploh pri predmetih, kot so slovenščina, matematika ali angleščina so se trudili, da so nam predstavili tudi

dodatne stvari, snov na višji ravni. Prav pri vseh predmetih so se potrudili, da so bile šolske ure zanimive. Imeli smo odlične profesorje, ki so nas ogromno naučili, tako da jih ne morem zardosti pohvaliti.

Kako sploh doseči tak rezultat na maturi? Lahko to že vnaprej načrtuješ oziroma se ves čas pripravljáš z zavestjo, da želiš doseči vse točke?

Če poznaš svoje zmožnosti, lahko dosežeš zelo veliko. Že to, da recimo pri matematiki in angleščini ne bi izbrala višjega nivoja, bi mi precej zmanjšalo možnosti za tak rezultat. Tako pa sem pričakovala, da bom vsaj zlata maturantka. Je pa zagotovo potrebne tudi malce sreče, saj je snov zelo obsežna.

Je bilo v zadnjih dneh pred maturo potrebnega veliko odrekanja?

Pri meni je bilo veliko bolj sproščeno, kot bi si mogoče mislili. Razumem, da je marsikdo prepričan, da sem se ogromno učila, a sama sem vedno delala sproti in to se je poznalo tudi pri maturi. Mi tudi več pomeni, da stvari razumem, kot da se učim na pamet. Ne bi se zmogla učiti cele dneve, zato sem veliko časa preživela zunaj, na sprehodih in vožnjah s kolesom. Sem si pa zadala, da med maturo ne bom gledala filmov, a sem to zaobljubo v zadnjem tednu prelomila.

Kaj je bilo krivo za to, vas je kakšen film posebej premamilo?

Po moje sem ravno takrat gledala Marvelove filme in sem imela na ta račun malce

predaha. Pa tudi doma so mi ves čas govorili, da se mi ni treba ves čas samo učiti, ker imam že ogromno znanja in so imeli očitno kar prav.

Vam je kateri od izpitov delal posebne težave oziroma ste se na katerega še posebej skrbno pripravljali?

Najbolj me je skrbel fizika, ki me sicer zelo zanima, a mi gredo naloge pri fiziki včasih kljub temu »na živce«. Na koncu pa sem ravno pri fiziki dosegla najboljši rezultat. Skrbi mi je povzročala tudi slovenščina, saj mi je pri pisnem delu pri zadnji nalogi, ki prinaša največ točk, zmanjkalo časa in sem pustila na pol prazno. A se je tudi tu dobro izšlo.

V kakšnem spominu vam bodo ostala srednješolska leta?

Bilo je zelo zanimivo, v štirih letih sem se ogromno naučila, pa pri tem ne mislim samo tistega, kar je bilo povezano s šolsko snovjo. Imeli smo veliko zabavnih trenutkov, tako pri pouku kot po pouku.

Se vam je katera dogodivščina iz šole še posebno vtisnila v spomin?

Mogoče dogodek na neki prvi april v šoli pri uri kemije, ko smo sestavili okrožnico posebej za naš razred, v kateri je pisalo, da se poletne počitnice začnejo prej in da gremo lahko domov. Ko jo je profesorica prebrala okrožnico, smo začeli odhajati iz razreda, eden po eden. In potem smo čakali pred predavalnico in se spraševali, koliko časa smo lahko zunaj, da profesorica ne bo jezna.

In kako se je odzvala profesorica, ko ste se vrnili v razred?

Vzela si je trenutek, nam povedala, da smo imeli svojo zabavo in mirno nadaljevala pouk. Zapomnila pa si bom tudi potovanja, ki so jih v šoli organizirali za nas. V prvem letniku smo šli v Zvezdno mesto v Rusiji, še posebno zabavna je bila ekskurzija v London. Pa še ogromno drugih dogodivščin je bilo, ki si jih bom zapomnila za vse življenje.

Spremljate dogajanje v Sloveniji in svetu? Kako gledate na prihodnost svoje generacije?

Zdi se mi kar malce srhljivo, živimo v dobi, ko nam povsod preti nevarnost. Opozarjajo nas na nevarnosti na spletu, naj se preveč zanašamo na tehnologijo ... Rojeni smo v obdobju, ko je razvoj tehnologije najbolj v razmahu in me res zanima, do kam lahko še gre ta napredek.

Kljub temu verjetno vendarle ni vse tako črno. Kje pa vidite priložnosti za svojo generacijo?

V istih stvareh, ki so videti najbolj srhljive. Sočasno s pastmi, ki jih prinaša hiter napredek, ima ta razvoj tudi številne pozitivne plati. Recimo na področju medicine – bolezni, ki so bile mogoče še nedolgo nazaj smrtno, so praktično izkoreninjene. Ravno reševanje težav nas žene naprej, da iščemo vedno boljše rešitve; in še vedno smo jih našli, če ne bi bili najbrž še vedno v kamni dobi.

Čemu se najraje posvečate v prostem času?

Gledam veliko filmov, moram nadoknaditi s klasičnimi, vedno sem tudi zelo rada brala, rada rišem, se ukvarjam s športom, sodelovala sem v programu MEPI. Prostovoljstvo res prinaša veliko zadovoljstva. Delala sem predvsem z mlajšimi otroki, ki sem jim pomagala pri učenju. Lepo je bilo videti, kaj lahko dosežejo s tvojo pomočjo.

Kako pa preživljate letošnje najdaljše počitnice?

Zdaj me čaka še sredozemsko matematično tekmovanje (pogovarjali smo se takoj po razglasitvi rezultatov pri maturi, v torek, 16. julija, op. a.), zato sem se osredotočila predvsem na to, potem pa bom razmišljala naprej.

Zame je bila najboljša vaja za maturo pomagati drugim. Največ se naučiš, ko učiš druge. Ko sem snov razlagala drugim, sem jo tudi sama vedno bolje razumela. Takrat tudi spoznaš, koliko dela opravijo profesorji.

Zgodba

Dvesto poskusov za pleskavico

Gašper Peresciutti in Kaja Babič iz Gorenje vasi na spletu ponujata in dostavljata veganske pleskavice in s tem spodbujata k novim prehranskim navadam.

IGOR KAVČIČ

Veganske pleskavice iz Gorenje vasi? Priznam. Bolj kot tri pike, kar bi pomenilo »in tako naprej«, sem mi je na konec povedi vsiljeval vprašaj. V Poljanski dolini, kjer tako v nižini kot v vaseh po okoliških hribih kmetijstvo še posebej pa živinoreja in z njo povezane dejavnosti veljajo za plemenito tradicijo, se nekdo ukvarja z izdelovanjem veganskih pleskavic, torej brezmesnih nadomestkov za njihovo mesno različico. Zanimiva zgodba se ob tem ponuja kar sama po sebi. Ko vzpostavim kontakt z izdelovalcema Gašperjem Peresciuttijem in Kajo Babič, ki v zadnjem letu na spletu in na terenu uveljavljata blagovno znamko Vegeat (kar bi lahko prevedli v »jesti vegansko«) izvem, da moški del poslovnega in osebnega partnerstva izhaja iz družine, ki že več kot sto let vodi mesarijo, prepoznano po dolini in širše.

Kako sta se spoznala simpatični Gorenjevaščan in prikupna Štajerka? »Kajo je pripeljala ljubezen, a ne?« v sproščnem tonu najprej podari Gašper, nadaljuje pa Kaja: »Bolj naključno kot ne sva se spoznala lani na morju. On je bil z dvema prijateljicama, jaz z dvema prijateljema. Njegovi prijateljici sta bili veganki kot jaz, zato je zase in zanju imel s seboj tudi doma izdelane veganske pleskavice. Ko sem mu povedala, da tudi jaz ne jem mesa, mi je že prvi dan za kosilo ponudil tako pleskavico. Bila sem navdušena nad okusom, saj sem bila po desetih letih veganstva že sита soje in klasičnih vegetarijanskih krožnikov, kot jih običajno ponujajo v restavracijah.« Preskočila je iskrica, prijateljstvo je preraslo v ljubezen in še isto jesen se je Kaja iz rodnega Maribora preselila na drugi konec Slovenije v Gorenjo vas.

»Prav zato, ker je v Poljanski dolini močno razvito kmetijstvo in s tem tudi pridelava živil, je logično, da v teh krajih začnemo razvijati tudi veganska živila,« pove Gašper, ki se je z brezmesnim prehranjevanjem srečal že pred desetimi in več leti v svojih študentskih letih. »V Koprju sem študiral menedžment in sem imel štiri sestanovke, vse vegetarijanke ali veganke. Dogovorili smo se, da vsi kuhamo za vse, enkrat eden drugič drugi. V več kot polovici

Veganska pleskavica, ki sta jo ustvarila Kaja Babič in Gašper Peresciutti, je še posebno okusna, kadar jo Gašper mojstrsko obrne na žaru in jo spremeni v burger. / Foto: Tina Dokl

primerov sem kupal jaz, a sem imel vedno problem, kaj skuhati puncam. Da bi si nekoliko olajšal kuho, sem se že takrat trudil narediti kakšen mesni nadomestek. Nekaj let nazaj sva s kolegom resneje začela razmišljati o tem, ko je lani prišla Kaja, pa sva skupaj dokončno izpilila recepturo in nastala je veganska pleskavica.«

Najprej mesarija s tradicijo

Ampak najprej je bila mesarija, ki ima v družini Peresciutti tradicijo od leta 1912. V prvi polovici 19. stoletja je bila Gašperjeva prababica Marija ena prvih žensk na Slovenskem s poklicnim spričevalom mesarice. »Bila je zelo podjetna. Njen mož je bil furman in je bil pogosto zdoma, zato je dobredno sama vodila celotno kmetijo, mesnico in še gostilno, kar je bilo za tiste čase prava posebnost. Za njo je mesarijo vodil ded Leopold. Ko so zaprli Rudnik urana Žirovski vrh, kjer je delal, je sledil oče Matjaž, odkar se je upokojil, pa gre obrt naprej tudi s četrto generacijo, z menoj in bratom Tomažem.« Še vedno se domačije drži staro ime Pr' Pršutnk.

Gašper sicer ni vegan, a je spremembo prehranjevalnih navad in zmernejšo ter bolj zdravo prehrano z več zelenjave in manj mesa od nje zahtevala tudi bolezen. Pred štirimi leti je namreč zbolel. Pankreatitis

je zaradi pooperativnih komplikacij razvil v okužbo, ki je ogrožala njegovo življenje. »Z ekološkega vidika na prehranjevanje se moramo zavedati, da je naš planet omejen z naravnimi surovinami, z moralnega vidika pa menim, da je treba tudi pri mesu vztrajati, da so živali vzrejene na manjših kmetijah in ne na velikih farmah,

»Ko sem mu povedala, da tudi jaz ne jem mesa, mi je Gašper že prvi dan za kosilo ponudil vegansko pleskavico. Bila sem navdušena nad okusom.«

ki prinašajo uporabo antibiotikov, velike izpuste plinov ... Saj ni potrebe, da je vsak dan na mizi meso, kadar je, pa naj bo čim bolj kvalitetno,« razmišlja sogovornik, ki je prav zato z vegansko pleskavico želel ponuditi ljudem alternativo. Nekaj, kar je preprosto za pripravo in ima enak okus, kot bi bilo iz mesa.

Kako so v družini gledali na njuno novo dejavnost priprave veganske hrane, poleg več vrst pleskavic izdelujeta tudi nadomestek za mleto meso, me je zanimalo. »Sam sem se doslej lotil že marsikakšne stvari, zato so bolj razmišljali v slogu: počakajmo in bomo videli, kaj bo,« se pošali Gašper. »Ampak ko je prvič prišla stranaka v našo mesnico prevzet vegansko pleskavico, pa je oče kar pisano pogledal.«

Prepričan je, da se dandanes v vsaki družbi desetih ljudi na pikniku najde vsaj eden, ki je vegetarijanec, če že ne vegan. »Kadarkoli sem šla na kakšen piknik, so bili vedno zame na voljo le kakšne bučke, ali paprika na žaru, veganski sir pa mogoče nezajčenjen tofu, kar ni ničemur podobno. Kolikokrat sem bila v Mariboru, naj bo to na Festivalu Lent, veselici, koncertu Siddharte ali pa tekmi NK Maribor, v situaciji, ko na stojnicah niso imeli ničesar za vegane. Potem vzameš hot dog brez hrenovke ali pa kruh in solato ... No, zdaj je na voljo tudi pleskavica,« nadaljuje Kaja. Da je pred časom, ko je Gašper za veselico na Hotavljah pripravil cenik za mesnine na žaru, namignila, naj doda tudi ponudbo za vegansko pleskavico. Od prvih trideset, ki sta jih prodala, je bilo 12 veganov. Vsi so prišli pohvalit, da so njune pleskavice odlične.

Ko meso zamenja žito

Kaja prizna, da je levji delež recepture za pleskavico Gašperjev, saj je ustvaril osnovo zanjo. »Izkoristil sem svoje znanje izdelave mesne pleskavice, zato mi je bilo lažje izdelati nekaj podobnega veganskega. Hotel sem narediti pleskavico, katere rok uporabe bo vsaj en mesec, bo preprosta za pripravo, hkrati pa bo tudi cenovno ugodna.« Uporabil je sestavine, ki jih je moč dobiti v vsaki večji trgovini v Sloveniji. Beljakovinska osnova

je pridobljena iz pšeničnega žita, tako imenovanega sej-tana, vsebuje še krompir, paradižnik in različne začimbe, od kumine do popra, soli ... – odvisno od tega, za kakšno pleskavico gre – klasično, pikantno ali takšno s sezamom ali indijskimi oreščki. Seveda pa pleskavice niso nastale ob prvem poskusu. »Vsaj kakih dvesto jih je bilo,« se spominja Gašper in pove, da sta iskala pomoč tudi pri mesarjih tehnologih in pri pekih, ki delajo z žitom, pa jima nihče ni znal svetovati. Zavrgla sta nič koliko serij pleskavic. Gašper jih je celo vsakič znova fotografiral in naredil nekaj zapiskov, da je znal razlikovati prejšnje primerke od novih. »Skoraj dve leti sem poskušal in vmes že obupal. Potem je prišla Kaja in odtlej pleskavice delava vedno po enaki recepturi in so take, kot morajo biti.«

Ko sta se prvič uspešno predstavila na lanskem Vegafestu v Ljubljani, ni bilo več poti nazaj. Ustanovila sta blagovno znamko Vegeat, zakupila sta spletno domeno, pripravila kratke filmčke, brošurice in začela delati. Za zdaj skrbita za spletna naročila in izdelke kupcem dostavljata kar sama predvsem na območju Škofje Loke, Kranja in Ljubljane, enkrat na teden pa se odpeljeta tudi na Štajersko v Maribor in okolico. »Če nekdo naroči nekaj pleskavic v Postojni, jih dostavi tja, greva vmes na kakšno kavo, si ogledava Predjamski grad in združiva prijetno s koristnim. Res pa je tudi, da se stranke ne jezijo, če naročenega ne pripeljeva takoj naslednji dan in je včasih treba nekaj dni počakati,« pripoveduje Kaja; da trenutno še ne prodata toliko, da bi si privoščila pomoč pri dostavi. Izdelke sta poslala tudi po pošti po Sloveniji, k prijateljem na Irsko, v Prago, kar bi sicer delovalo, a je težko zagotoviti pravočasno dostavo, sedaj poleti pa pošiljkam škodi tudi vročina.

Ne gre za proizvodnjo na veliko. Sodelujeta s prodajalno v Mariboru, Ljutomeru, z delikateso Trava v Škofji Loki, sicer pa sta vezana predvsem na naročila, zato ne pripravljata izdelkov na zalogo. Tudi sicer se zanese sama nase. Za spletno stran sta pripravila nekaj receptov za pripravo vsem znanih mesnih jedi, kot so sarma, lazanja, polnjena paprika, musaka, a le z eno

razliko – gre za mesni nadomestek. Odločila sta se, da bosta napredovala počasi in kolikor se da sama. Poleg nadomestkov za meso imata v ponudbi tudi druge izdelke iz veganskega programa. »Za najino Mešanico za gurmane sva različne sestavine (brusnice, arašidi, zlate rozine, lešniki in mandeljni) grizljala tako dolgo, da sva dobila pravo razmerje med njimi, koliko odstotkov česa vključiti v en paket. Pomembno je namreč, koliko eden drugemu dajejo oziroma jemljejo vlago,« se pošali Kaja.

Prehranske navade se spreminjajo

O tem, kako spremeniti prehranske navade in kdaj, v kakšnem življenjskem obdobju je pravi čas za to, razmišljata različno. Kaja meni, da je vedno neki osebni dražljaj, ki ga doživi posameznik, pa naj gre za moralni razlog, mogoče od vas to zahteva bolezen ali kaj tretjega. Gašper meni, da je v vseh stvareh treba biti zmeren. Najbrž še vedno ni napak pojesti tudi kaj mesa, še posebno to velja za odrasla mladinu, postopoma pa bi tudi to navado lahko počasi opustili. »Ne znam si predstavljati, da bi v nasled-

Več kot dve leti je nastajala receptura za pleskavice Vegeat, ki so po dvesto poskusih končno take, kot sta si Gašper in Kaja ves čas želela.

njih sto letih naredili nadomestke, ki bi povsem zamenjali meso. Mogoče bi za začetek vsak lahko razmislil, ali kakšen dan ali dva v tednu ne bi jedel mesa.« Kaja meni drugače in pravi, da vsakič, ko na krožniku nimaš mesa, pomeni, da živali ohraniš življenje.

Oba pa ugotavljata, da se je odnos do veganstva v zadnjih desetih letih tudi v naši družbi zelo spremenil. »Če je bila nekoč moja prehrana precej enolična, je danes povsem drugače. Marsikdaj nama kuha tudi Gašperjeva mama Tina, ki je zato tudi nekoliko spremenila svojo kuhinjo,« še pove Kaja.

Tudi jaz uvodnemu stavku Veganske pleskavice v Gorenji vasi zdaj dodajam tri pike ... O Gašperju in Kaji bomo zagotovo še slišali.

MULTIKULTI

Klekljanje ponesla na Koroško

V Železnikih rojena klekljarica Marija Apohal je zaslužna, da se je spretnost sukanja belih niti razširila po vsej Koroški. Prvi mentorici klekljanja na Koroškem so v njenih rodnih Železnikih ob letošnjem občinskem prazniku podelili plaketo.

ANA ŠUBIC

»Nisem si mislila, da bom tako "gor vzeta",« je dejala 88-letna Marija Apohal, klekljarica s Prevalj, potem ko so ji konec junija v njenih rodnih Železnikih podelili občinsko plaketo, ker je umetnost klekljanja ponesla na Koroško. »Se mi pa zdi prav, da se ve, kako je klekljanje prišlo na Koroško. To je zgodovinsko dejstvo. Tako kot je znano, da je v Selško dolino prvo znanje o izdelovanju čipk po letu 1880 prinesla Štatorjeva Katra, ki je služila v Idriji in se tam naučila klekljati, naj se ve tudi, da se je klekljanje iz Železnikov razširilo na povsem drugi konec Slovenije,« je pojasnila Marija, prva mentorica klekljanja na Koroškem. Svoje znanje je na otroke in odrasle začela prenašati leta 1991,

nato pa je bila tam vrsto let gonilna sila klekljarske dejavnosti. Za prispevek k bogatenju kulturnega utripa Koroške jo je že Občina Ravne predlani nagradila z veliko Prežihovo plaketo, prejela je tudi nekaj drugih priznanj.

Marija, ki jo v njenem rojstnem kraju poznajo kot Lokakčevo Mici z Racovnika, se je klekljati naučila v čipkarski šoli v Železnikih. Spomni se, da je klekljala tudi njena mati, ne ve sicer, kako dobro je bilo njeno znanje, vendar pa še danes hrani njen punkelj in nekaj klekljev, ki so stari več kot sto let. »Po letu 1950 so se nato začele odpirati tovarne, v katerih so dekleta dobila delo in zaslužila. Klekljanje ni bilo nič več vredno in smo ga opustile. To se je dogajalo po celi Sloveniji.« Sama je delo dobila v pisarni gozdne uprave v Škofji Loki, kjer je

spoznala tudi gozdarja s Koroške Matijo Apohala. Poročila sta se in si dom ustvarila na Prevaljah. »Ni mi žal, zelo lepo je tu, na Koroškem.«

Pri 56 letih je Marija postala vdova in se je znova začela spogledovati s klekljanjem. »Prej več kot trideset let nisem klekljala, občasno sem izdelala kaj malega,« se spominja. Kmalu so jo začeli nagovarjati, da bi tudi druge naučila te spretnosti. Tako je leta 1991, ko je priljubljenost klekljanja po Sloveniji spet začela naraščati, začela učiti otroke, najprej v eni osnovni šoli in nato kmalu še v drugih, vse bolj obiskani so bili tudi njeni tečajji klekljanja za odrasle. Znanje je Marija in tudi nekatere njene koroške kolegice nadgrajevala v šoli klekljanja Mire Kejžar v Škofji Loki, kjer je opravila specializacijo za učiteljico

in mentorico klekljanja. Izobraževale so se tudi na čipkarski šoli v Idriji. »Imele smo vse več znanja in tako smo začele učiti po celi Mežiški dolini, kar so Korošice sprejele z navdušenjem. Zagotovo sem jih naučila klekljati 150, če ne še več, sedaj pa že moje učenke učijo naprej. Po šolah delujejo tudi krožki, sicer pa ima vsak kraj svojo klekljarsko sekcijo, kjer se srečujejo na tedenskih srečanjih.«

Marija je klekljarice kmalu združila v sekcijo pod okriljem Kulturnega društva Prevalje, nato pa so na njeno pobudo pred 15 leti ustanovile Društvo koroških klekljaric, ki je z več kot sto članicami eno največjih v Sloveniji. Vseskozi jih je povezovala tudi z drugimi slovenskimi klekljaricami, tudi iz Železnikov. »Vsako leto

Marija Apohal tudi pri 88 letih rada sede za punkelj.

smo hodile na njihove Čipkarske dneve, klekljarice iz Železnikov pa sem vabila na naše razstave na Koroško,« je povedala Marija. Njena vez z Železniki, še zlasti ko sorodnikov tam ni več imela, je bila tako prav bela nit.

»Čipke so premalo cenjene, kljub temu pa sem vesela, da je klekljanje preplavilo celo Slovenijo. To se ni zgodilo zaradi denarja, saj se s

klekljanjem ne da zaslužiti, ampak zaradi lepote in trajnosti klekljanih izdelkov. Vsake čipke si vesel, ko jo odpneš s punklja,« pravi Marija. Tudi pri 88 letih še vedno rada sede za punkelj. »Moj vid je še dober, roke gibčne in glava bistra.« Še vedno ima eno učenko – medicinsko sestro iz prevaljskega doma starejših, kjer prebiva zadnja leta.

Dekleta navdušuje za sinhrono plavanje

Poljakinja Agnieszka Siegieńczuk se je med potepanjem po Evropi navdušila nad Gorenjsko, ko se je preselila v Kranj pa se ni mogla odreči svoji veliki mladostni ljubezni – sinhronemu plavanju. Za ta zanimiv šport navdušuje mlade Gorenjke in tudi zaradi njih ne premišljuje, da bi se vrnila domov.

VILMA STANOVNIK

Športna zgodba danes 29-letne Nežke, kot jo kličejo slovenski prijatelji, oziroma Agi, kot jo kličejo njene učenke, uradno pa Agnieszka Siegieńczuk, se je začela kot marsikatera zgodba mladih športnic in športnikov. »Že ko sem bila v vrtcu, me je oče poslal na plavanje, pri sedmih letih pa sem začela trenirati sinhrono plavanje. Šport mi je izbral oče, ki je v časopisu prebral, da iščejo dekleta, ki bi jih zanimalo plavanje. Ravno takrat je namreč k nam v Lešno prišla ruska trenerka in začela dekleta trenirati sinhrono plavanje. Čeprav so bili treningi naporni, so mi bili všeč, naš klub pa je postal najboljši klub v sinhronem plavanju na Poljskem. Tako sem začela nastopati tudi na mednarodnih tekmovanjih in bila tako dobra, da sem prišla v poljsko reprezentanco. Dvakrat sem nastopila tudi na evropskem mladinskem prvenstvu. Nato je trenerka šla v drug klub, jaz pa

Agnieszka Siegieńczuk štiri leta živi na Gorenjskem, v tem času pa je mlada dekleta navdušila za sinhrono plavanje. / Foto: Tina Dokl

sem sem se začela ukvarjati z reševanjem iz vode. Hodila sem tudi na tekmovanja v tem športu in postavila državni rekord v hitrostnem plavanju z ovirami. Ko sem začela študirati fizioterapijo in turizem, sem se preselila v Ščečcin na sever Poljske. Ob študiju sem delala v športni

šoli, kjer sem trenirala mlade plavalke in plavalce, leta 2015 pa sem se preselila v Slovenijo,« svojo življenjsko zgodbo na kratko opisuje Agnieszka Siegieńczuk. »S fantom sva veliko potovala, in ko sva se na sončen dan marca 2015 iz Italije čez Slovenijo vračala proti domu, naju je tako navdušila,

da sva sklenila, da se julija, ko zaključim študij, vrneva in ostaneva. Res sva prišla, toda fant je delal na ladji in je kmalu odpotoval, jaz pa sem se morala znajti, čeprav nisem nič znala slovensko. Ker sem fizioterapevtka, sem šla v dom upokoencev vprašati, ali bi lahko prostovoljno delala.

Slovenci večinoma govorite angleško, jaz pa sem želela biti med ljudmi, ki govorijo slovensko, saj sem vedela, da se bom tako prej naučila jezika. V domu upokoencev sem bila šest tednov, začela pa sem hoditi tudi na bazen. Tam sem srečala Milivoja Veličkovića, ki me je med plavanjem ustavil in ko sva poklepetala, me je prepričal, da sem poklicala njegovega sina, ki je trener v Kranjskem plavalnem društvu Zvezda. Tako sem dve leti sem delala pri Zvezdi. Nato sem šla k Plavalnemu klubu Triglav Kranj, kjer otroke učim plavanja, poleg tega pa dekleta učim sinhrono plavanja,« pojasnjuje Agnieszka Siegieńczuk, ki je v treh letih za sinhrono plavanje navdušila kar nekaj Gorenjk, trenutno pa jih je trinajst, ki prve uspehe doživljajo tudi že na mednarodnih tekmovanjih.

»V novi sezoni v klubu pričakujem še nova dekleta, saj sinhrono plavanje tudi na Gorenjskem in v Sloveniji postaja vse bolj prepoznaven šport. Trenutno so v

Sloveniji poleg Kranja klubi tudi Ljubljani, Krškem, Velenju in Kopru. Skupaj trenira okoli sto deklet, letos pa je na evropskem mladinskem prvenstvu prvič nastopila Nika Seljak. To je lep dosežek in gotovo vpliva na popularnost tega športa, ki je tudi olimpijski,« pravi Agnieszka in dodaja, da so tudi dekleta, ki jih trenira, razlog, da ostaja v Sloveniji, čeprav ji vedno ni lahko. Pred dvema letoma sta se razšla z nekdanjim fantom, sedaj v Trbojah živi skupaj z novim, Klemenom. Kljub temu da je v Sloveniji našla tudi nove prijatelje, še vedno razmišlja o domači Poljski. »Slovenija je res lepa država. Sem pa človek, ki ima rad dom, navezana sem na domače, na nekdanje prijatelje. Vendar si želim, da se tudi v Sloveniji razvija sinhrono plavanje in vem, da pri tem res lahko pomagam. Upam, da se bom kdaj tudi tukaj zares počutila kot domačinka,« še dodaja simpatična Agnieszka, ki že odlično govori slovensko.

Na robu

Ločitvene zdrahe, 2. del

Ni zmagovalcev, so le poraženci

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Nekoč mi je bilo vsega dovolj. Pisal sem na sodišče in jim opisal tudi svojo plat zgodbe. Šele na podlagi urgiranja sem bil oproščen krivde. Sodnik me je vprašal, zakaj imam toliko ovadb. Povedal sem mu, da zato, ker me hoče uničiti. Veste, ženska lahko zai-gra katerokoli vlogo!«

Jaku se zdi, da je pri težavah, ki jih ima, zelo nemočen. Zdi se mu, da po razvezi očetje izgubijo vse pravice. Nihče jim nič ne verjame, v njih vidijo celo zločinca, ki so pripeljali ubogo žensko do ločitve. Morda je včasih res tako, a zmeraj ne!

»Nekateri očetje smo dobri in primerni za vzgojo otrok!« trdi.

Potem pa nadaljuje: »Vem, da bivša žena v Poldetu vidi očeta, morda tudi ljubimca. On je bil že včasih ženskar, uničil je tudi ženo, norčeval se je iz nje. Tako kot je Polde ravnal z ženo, tako je Libuška ravnala z menoj.

Z otroki je pa hudo. Ko jih je odpeljala, so bili čisto preč. Zelo so trpeli. Ob našem prvem srečanju po ločitvi so jokali in se me oklepali. V šestih letih me je ta ženska izčrpala do kraja.

Pred dnevi sem od sodišča spet dobil pošto. Žena želi obiske ukiniti. Veste, noben hudič ne zna moškega tako dotolči kot ravno ženska! Ženske znajo moške do konca potolči! Zapomnite si to! Vsi, ki so se kdaj znašli na mojem mestu, vam bodo pritrdili!

Nekoč smo se šli z otroki kopat. Peljali smo se čolnom. Nataknil sem jim jopiče, za vsak primer. Žena je rekla, da sem jih nalašč peljal tja, kjer so bili vrtinci. Sodnica ji je pritrdila. Menda sem bil kriv že zato, ker sem jim dal rešilne jopiče in s tem priznal, da sem se zavedal nevarnosti. Veste, tudi sodnice so sadistke, uživajo, ko moškega trpinčijo.

Še eno zgodbo vam bom povedal: Hčerka si je,

medtem ko sem v kuhinji pekel palačinke, na dvorišču na rolnah poškodovala roko. Ni bilo videti hudega, tudi naslednji dan, ko smo šli k moji sestri na kosilo, ni jamrala. V nedeljo zvečer sem otroke odpeljal nazaj, k ženi. Vsaj pol ure smo se poslavljali, tako hudo jim je bilo, ko so šli od mene. Ženi ni bilo prav. Obtoževala me je, da se od otrok ne znam posloviti, da jih ščuvam proti njej in podobno. Bil sem zelo žalosten. Usedel sem se v avto, in prej preden pripeljem do ceste, vidim hčerko, ki je tekla za mano. Odprl sem okno, da bi se še enkrat poslovila. Spotaknila se je ob robnik in padla. Takoj sem stekel k njej. Brž ko sem jo prijel za roko, sem že videl oteklinu. Prosil sem bivšo, naj jo odpelje k zdravniku. Napodila me je in hčerko odpeljala šele čez dve uri. Potem me je ovadila. Sodnici sem lepo razložil, da ne verjamem, da bi se lahko hčerka dva dni igrala z zlomljeno roko. Da si jo je zagotovo zlomila, ko se je spotaknila ob robnik.

Če bi imela žena srce na pravi strani, verjemite, zaradi takšnih norosti ne bi hodil na sodišče. Žalostno, prežalostno, kaj moramo prenašati otroci in tudi jaz.

Letos aprila si je druga deklica zlomila nogo. Pa ne po

moji krivdi. Bila je operirana in je zato dva meseca nisem videl.

Ko se moški enkrat znajde v začaranem krogu, v katerem vladajo ženske, se težko reši brez posledic. Proti meni je bila tudi policistka, nisem vedel, da se z ženo poznata. Pogovarjala se je s socialno delavko, učiteljico v šoli, slišala je, kaj so povedali otroci, a je vse obrnila v mojo škodo in potem tvezila laži.

Posledice ločitve čutijo tudi otroci: sin mora jemati tablete za koncentracijo, tudi do sestric in deklic nasploh se je začel grdo obnašati. Nekoč je rekel mamiči, da je prasica, drugič, da je kurba, enkrat pa, da jo bo kar ubil. Pravijo, da je hiperaktiven.

Kadar je pri meni, je zdrav, vesel fant. Mislim, da se je treba z otrokom ukvarjati, ne pa da jemlje tablete. Ko pride k meni, mu tablet ne dajem. Zakaj bi mu jih? Najmlajša je v šoli pridna, drugi pa učenje ne gre. Enkrat sva naredila plakat o čebelarstvu. Pa ga je žena zavrgla in raje naredila drugega, ki je bil pa slabo ocenjen. Spet sem bil jaz kriv!

Žena ima sedaj gostilno, ki ji jo je kupil Polde, v zameno ga bo morala "pedenati" do smrti. Tudi sicer živi pri njej.

Pogosto razmišljam, zakaj je do tega prerokanja sploh prišlo. Ko sva bila še skupaj, se je tudi z mojimi starši lepo razumela. Ne vem, ali se bivša zaveda, da s tem, ko mene uničuje, uničuje tudi otroke. Po drugi strani se ima za žrtev in ji je vseč, če se ljudem smili. Preživnino ves čas redno plačujem, le na začetku je nisem, ker me je jezilo, da me je okradla.

Odvetniki mi poberejo ves denar, ki ga imam. A letos sem prihranil vsaj toliko, da bom lahko šel z otroki na morje. Povedal sem na sodišču, da gre pri ovadbah samo za to, da se me uniči.

Ženo sem imel za sramežljivo. Zelo sem jo imel rad. Kadar sem opazil, da česa ni marala, sem se ji prilagodil.

Njena preteklost je še zmeraj ovita v skrivnost. Zmeraj mi je govorila, da ni imela fantov, da nima izkušenj. Ko sva bila še kot fant in deklica, sem ji nekoč rekel, naj ga mi malo polži. Pozneje sem razmišljal, da je to tako strokovno in dobro naredila, kot da bi imela izkušnje.

Ko je moški ločen, težko najde sorodno dušo. Ženske so zelo zahtevne, rade bi imele vse, dale pa nič. Včasih grem s kakšno na kavo. Jaz govorim o družini, ona o tem, kam bova šla, kaj ji bom kupil in podobno. Nekatere mi že vnaprej povedo, da so

vsi moški "prasci", da sem verjetno tudi jaz. Ja, zakaj pa je potem sprejela moje povabilo na kavo?!

Zadnjič sem se zmenil z eno, ki je kadila kot Turek. Niti vprašala ni, ali mi lahko piha dim v obraz! Po uri pogovora je umolknila, potem pa mi je rekla, da je že čas, da se odločim: bova šla v posteljo ali gre domov. Obstal sem brez sape! Jezno je vstala in mi zabrusila, da sem verjetno kakšen impotentnež, ker ne grem takoj v "akcijo"!

O teh zmenkih bi vam lahko povedal zanimive stvari. Včeraj sem se v Ljubljani srečal z eno, ki je ves čas, ko sva bila skupaj, gledala v telefon in pošiljala sporočila. Ko mi je bilo zadosti nekulturnega obnašanja, sem ji tudi povedal, da ni lepo, kar počne. Pogledala me je, naredila z žvečilko balon in rekla, da sem dolgočasen bedak, da se ji zdi, da je ta, ki ji pošilja sporočila, bolj zanimiv.

Doživel sem tudi srečanje v troje. Neka gospodična je prišla na kavo skupaj s svojo mamo. Povedala je, da sta kot rit in srajca, da je prav, da že vnaprej vem, da dobim obe v paketu, če se odločim zanjo!

Hecno življenje imam, kajne?«

(Konec)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Lovro in Jernej Pintar, brata sadjarja iz Selške doline

PETER COLNAR

Brata Lovro in Jernej Pintar s Sv. Tomaža nad Praprotnim v Selški dolini sta bila izredno prizadevna kot odlična sadjarja in domoljuba, živela pa sta vsak svoje življenje.

Lovro Pintar, slovenski rimskokatoliški duhovnik, sadjar, politik in nabožni pisatelj, se je rodil 2. avgusta 1814 na Sv. Tomažu nad Praprotnim. Leta 1840 je bil posvečen v duhovnika. Kot kaplan je služboval v različnih krajih, kot župnik pa na Zalem Logu in v Breznici blizu Žirovnice, od leta 1875 pa kot stalni upokojenec v Preddvoru in Tupaličah.

Leta 1843 se je podpisal v pismu Stanku Vrazu kot »kranjski Ilir do smrti« in mu poročal, da se ljubezen do ilirščine (šlo je za slovenščino) zmeraj bolj širi in da že mnogo mladeničev piše in govori ilirsko. Njegovo ilirsko orientacijo so izoblikovala karlovška leta. Leta 1841 je

osnoval »Slavo-ilirsko društvo, ki je bil prvi čitalniški zbor. Prvi člani Pintarjevega društva so bili po večini Kranjci. Leta 1848 je bil v pogledu narodne zavednosti pripravljeno. V Radovljici, kjer se je ustanovil nekak slovenski klub, je poučeval slovenščino. Zahteval je, da se pišejo uradne listine v slovenskem jeziku in da občujejo uradi s strankami slovensko.

Imel je velike drevesnice v Preddvoru, na Zalem Logu in pri Vrbi blizu Žirovnice. Iz njih je oskrboval sortne sadovnjake. Poslovno je sodeloval z bratom Jernejem, ki je imel več drevesnic v Selški in Poljanski dolini. V Novicah je med letoma 1857 in 1873 objavljale članke o gojenju sadnega drevja in opisal več priporočljivih sadnih sort. Na kmetijski razstavi leta 1863 v Ljubljani je prikazal več kot sto sadnih sort.

Jernej Pintar, Lukov brat (po domače Blažev), se je rodil 18. avgust 1819. Po Selški dolini so ga prištevali med »štiri sadjarske evangeliste na Gorenjskem«. Čeprav nepismen je, najbrž z bratovo pomočjo, v tisku objavljaj strokovne nasvete in izkušnje v sadjarstvu. Na sadnih razstavah je bil dvakrat odlikovan s častnimi priznanji. Njegova zasluga je v tem, da je v časih, ko še ni bilo sadjarskih šol in potujočih učiteljev, učil svoje sosede in kmete v Selški in Poljanski dolini z besedo in lastnim zgledom umnega sadjarstva. Iz svoje drevesnice jim je oddajal sadike in cepiče ter jim pomagal zasaditi in urejati drevesnice. Rad in nad vse zanimivo je pripovedoval ljudske pravljice in pripovedke, ki jih je veliko znal. Žal pa je samo eno samo – o ribčevem sinu – objavil brat Lovro.

Zanimivi Gorenjci tedna in dogodki iz dežele Kranjske:

- V Malenskem Vrhu se je 1. 8. 1854 rodil časnikar in prevajalec Ivan Pintar. Med drugim je bil urednik Slovenskega naroda.
- V Poženiku pri Cerkljah na Gorenjskem se je 1. 8. 1919 rodil pedagog, društveni in kulturni delavec Martin Globočnik. Med vojno je bil v italijanskih zaporih, partizanih in nemškem delovnem taborišču. Po pobegu leta 1944 je pomagal domobrancem v Novem mestu, po vojni pa služboval v Kobaridu, Trstu in okolici.
- V okviru habsburške monarhije je bilo 3. 8. 1816 ustanovljeno Ilirsko kraljestvo. Sestavljali so ga Kranjska, beljaško okrožje, Goriška, Trst in njegovo območje, celotna Istra, nekdanje ogrsko Primorje z Reko ter civilna Hrvaška na desnem bregu Save. Temu so dodelili tudi celovško okrožje ter Čedad in Gradiščansko.
- V Krivem Brdu v Selški dolini se je 3. 8. 1869 rodil industrialec, gospodarstvenik in trgovec Franc Dolenc. Leta 1924 je kupil v Preddvoru grad Hrib, z družabnikom Stankom Heinricharjem iz Sorice sta istega leta kupila tudi grad Brdo, ki sta ga popolnoma obnovila.

Prvi kralj reklame

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Berlin se mu je 2011 odložil s spomenikom, petmetrskim oglasnim stebričem, dobil pa je tudi svoj trg Litfaßplatz (Litfaßov trg) v središču mesta. Ernst Litfaß, tiskar, založnik, dobrodelnik, se je rodil v Berlinu 1816 v družini, ki je imela uspešno tiskarno. Komaj osem dni je bil star, ko mu je umrl oče, ugleden in napreden v svojem poklicu. Mati se je vnovič poročila in vzela znanega, premožnega in sposobnega tiskarja Krauseja. Ernst je že v mladih letih izvrstno obvladal svojo stroko, a temeljitega znanja ni uporabljal vse do leta 1846, ko mu je umrl očim. Velik mik zanj je bilo igrarstvo, na dolgih učnih potovanjih po Zahodni Evropi pa je v Parizu že videl zamatke oglašnih stebrov, kjer so na zunanjo

stran mestnih pisoarjev lepili obvestila.

Litfaß je obžaloval, da je Berlin po stenah stavb in drevesih ves polepljen z najrazličnejšimi sporočili. Hotel je spremembo.

Leta 1855 je dobil dovoljenje, da postavi prvi oglasni stebrič, kjer so bile zvečine vojne depeše, naznanila o gledaliških predstavah, koncertih in plesiščih. Po obeh vojnah, prvi z Avstriji in drugi s Francozi, je oglasne stebriče, ki so se prijazno širili, izkoriščal tudi v dohodne namene, saj je oglaševal mikavne prireditve, katerih izkupiček je bil namenjen vojnim vdovam ali vojnim invalidom. Zadnje obdobje njegovega življenja je bilo žalostno. Umrla mu je žena, pokopal je šest vnukov in zeta. Ko je 1884 nepričakovano umrl v Wiesbadnu, je svoji deželi zapustil neprecenljive dokumente o svojem zasebnem in poklicnem življenju in o Berlinu, ki ima zdaj v Mestnem muzeju oddelek: Ernst Litfaß.

Oglaševalski svet pa še vedno spoštuje njegovo krono.

Berlinska porova enolončnica

Ena od številnih inačic – za 6 oseb potrebujemo: 1 čebulo, 2 pora po 200 g, 250 g šampinjonov, 500 g mleto govedine, 2 žlici olja, sol, poper, muškadni orešek, 1 strok česna, 1 žlico moke, 150 ml belega

vina, 700 ml zelenjavne juhe, 300 ml mleka, 200 g topljene sira, 100 g na pol cm velike kocke narezanega kislega rženega kruha, 1 žlica masla, 50 g na lističe zrezanih mandljev ali lešnikov, šopek drobnjaka.

Morda je dolga lista sestavin strah zbujujoča, a po navadi imamo omenjene sestavine doma.

Čebulo olupimo in jo zrežemo na drobne kocke. Česen stremo. Por očistimo in operemo, da v tesnih ovjih slučajno ne tiči kak drobec peska. Narežemo ga na poševne rezance. Čebulo prepražimo na olju, da postekleni, dodamo por, česen in šampinjone. Nekajkrat premešamo. Ko tekočina izpari, dodamo mleto meso. Mešamo, da se ne prime na dno posode. Ko meso dobi rjavkasto barvo in zadiši, dodamo moko, dvakrat obrnemo s kuhalnico in zalijemo z vinom. Ko vino izpari, dodamo zelenjavno juho in mleko. Ko zavre, pridamo še topljeni sir in začimimo s soljo, poprom in ščepcem muškatega oreška. Kuhljamo še približno četrt ure. Kruh narežemo na kocke, ki jih skupaj z narezanimi oreščki popražimo na žlici masla. Enolončnico lahko postrežemo v skledicah ali večjem jušniku. Tik preden jo ponudimo, jo potresemo z oprazenimi kruhovimi kockami, z lešnikovim/mandljevim drobirjem in drobnjakom.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Po klancih z nasmehom in podžupanom bi lahko naslovili tole fotografijo, nastalo ob odprtju obnovljenega cestnega odseka hribovske panoramske ceste pod Lubnikom. Kolesarji, ki dnevno premagujejo strmine in naklone iz doline proti Nacetu, imajo dovolj kondicije in seveda opore, kot jo vidimo na sliki, ne potrebujejo. Od škofjeloškega podžupana Roberta Straha pričakujejo le, da bo po svojih močeh poskrbel za obnovo še kake kolesarske poti v občini. D. Ž. / Foto: Tina Dokl

Že otroška pesem Nika Grefenauerja gre takole: »V pedenjcarstvu umno vlada visočanstvo Pedenjped. Tam se toči limonada in ponuja sladoled.« Sladoled je zagotovo med najbolj priljubljenimi poletnimi sladicami, ki z nešteto različnimi okusi navdušuje staro in mlado. S. K. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (497)

Otmar Črnilogar: človek mnogih talentov

MIHA NAGLIČ

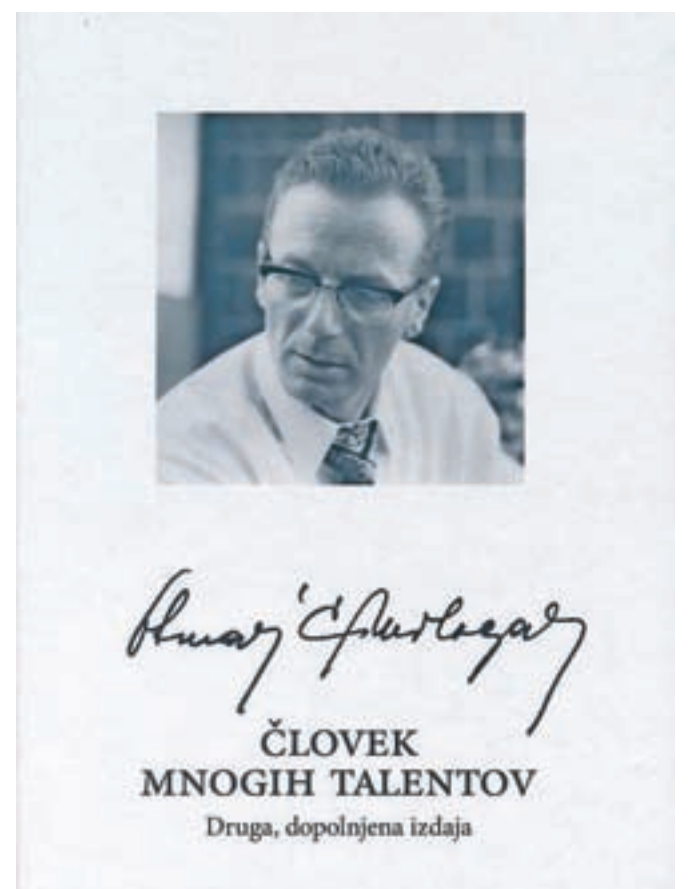
»Govor je bil o ženski. "Tebi je dobro, ko imaš dobro ženo," mi je nenadoma rekel, se naslonil nazaj in si prižgal cigareto, kar je bilo pri njem redko. "Tudi jaz bi jo lahko imel," je dodal in se zazrl v kolobarje dima, ki niso in niso hoteli kvišku. Pritisk je bil dejansko nizek. "Sicer pa, kaj ti bom pravil," je dodal čez čas, "saj si to reč čisto dobro popisal". – "Aničku", je zavpil, "prinesi mi tisto knjižico s kupa tam pri vzglavju, Deklici. Prepričan sem, da jo pozna," se mi je zarežal, "saj mi pretakne vse, ko briše prah." – In res se je pri pričr znašla na mizi pred

nama posvaljkana knjižica, ki sem jo kot mlad pisatelj zagrešil v spomin na domačijo pri Žagarju, ko se tam še ni ugnezdil lastniški hudič. Otmar jo odpre na strani, zaznamovani z opomnikom, Gospod Mirko ali povest o slavčku. "Dobro sem ga poznal, Mirka Sevška, saj si njega mislil, ali ne? Tole tvoje si preberem, kadar me tu notri preveč tišči. Je že tako, da skoraj vsak nosi v srcu svojo Beatrice, če je duhovnik, pa še bolj. Svet bolj malo ve za stigme duhovnika, ki se na zunaj ne vidi o 'trnu v mesu', a nihče ne ve, kaj je s tem mislil." "Ali ti veš?" ga vprašam. "Nekaj si mislim, a koga naj to briga."

/.../ Da, včasih je nanoslo, da nama ni šlo vse skupaj, kot sva si zamislila. Otmar se je že takrat ukvarjal s prevajanjem Svetega pisma, njegova ljubezen so bile modrostne knjige, še posebej Jezus Sirah. Kar na lepem je vstal od mize in mi kaj prinesel, napisano na lističih. Ali ni lepo povedano, mi je govoril, ko je bral na glas. In nato sva njegov prevod primerjala s standardnim prevodom britanske svetopisemske družbe. Marsikaj je bilo pri Otmarju bolje, včasih pa tudi ne in to sem mu tudi povedal: "Vi Vipavci ste bolj klepetavi, Gorenjec vsako besedo najprej stisne, preden jo pove." A Otmar tega ni rad slišal. "Ti,

ki vse veš," mi pravi, "ali ti je znano, kako se kliče neki novi plevel, ki se je prijel tu na Primorskem? – Ljubljancan!" "Tega nisem vedel," mu priznam. "No, zdaj veš." « (str. 366–367)

To je zbornik 72 zapisov šestdeset avtorjev o duhovniku, klasičnemu filologu, prevajalcu in profesorju Otmarju Črnilogaru (1931–1999). V njem se slovenski javnosti, ki ga je za časa življenja komaj kaj poznala, razkrije kot ena najbolj samosvojih osebnosti v drugi polovici dvajsetega stoletja. Gornji odlomek je iz zapisa njegovega prijatelja Andreja Capudra. V knjigi pa je takih – berljevih in dragocenih – še veliko. Priporočam.

Otmar Črnilogar – človek mnogih talentov, uredil Alojzij Pavel Florjančič, Celjska Mohorjeva družba, Celje-Ljubljana, 2019, 480 strani

razpisano

GG

IDRIJSKO POLETJE (2)

SLADKI PROJEKT

O idrijskih žlikrofih smo že veliko slišali, precej pa še bomo, saj se bliža njihov praznik. Letos bo Praznik idrijskih žlikrofov v soboto, 24. avgusta, lahko pa si jih privoščite že prej – samo čez Žiri se odpeljete do Idrije.

Alenka Brun

V Gostišču Barbara, ki stoji v starem mestnem jedru Idrije nad vhodom v rudnik živega srebra, vam jih recimo postrežejo več vrst. Če boste šteli, jih boste na krožniku našli trideset. Tolikšna je pri njih porcija, če naročite žlikrofe. Privoščite si lahko polite, take s svinjsko pečenko, jurčkovo omako, gorgonzolo, ocvirki, v smetanovi omaki. Če jih še niste pokusili ali pa se vam jih res »lušta«, vam največkrat priporočijo Knapovski meni, trihodni degustacijski meni, da se res dobro spoznate s to idrijsko specialiteto. Najbolj idrijski pa so žlikrofi z bakalco, kar je tradicionalna idrijska omaka z jagnjetino. Imajo tudi sladke, a o tem malce kasneje.

V poletnih mesecih si idrijske žlikrofe v Barbari privoščite lahko na letnem vrtu, v gostišču samem pa

Urban Jelovčan in Dejan Lidjan na Odprti kuhni v Ljubljani / Foto: Tina Dokl

prenočite. Saj vas morda zgrabi, da bi v Idriji ostali nekaj dni, jo raziskovali peš ali s kolesom – za oboje je Barbara odlično izhodišče. Že kar takoj lahko začnete z obiskom Antonijevega rova oziroma turističnega rudnika. Domačini

se tu radi pošalijo, da dobro glejte okoli sebe, ker morate naleteti na znamenitega jamskega škrate Perkmadeljca.

Antonijev rov je iz leta 1500 in slovi kot eden najstarejših ohranjenih vhodov v rudnik v Evropi ter je tudi

najstarejši del idrijskega rudnika. Za javnost so ga odprli pred 25 leti in omogoča obiskovalcem neposredno doživetje rudarskega ambianta. Vanj vodi vhod pravzaprav skozi hišo, v kateri je gostišče, le da je to v prvem nadstropju. Je pa hiša obenem

Gostišče Barbara stoji v starem mestnem jedru Idrije, v isti hiši kot je vhod v Antonijev rov. / Foto: A. B.

Specialiteta so idrijski žlikrofi z bakalco, a v Barbari vam jih postrežejo tudi v družbi svinjske pečenke.

Na ljubljanski Odprti kuhni so si obiskovalci kulinaričnega dogodka lahko privoščili tudi idrijske žlikrofe z ocvirki. / Foto: Tina Dokl

tudi rojstna hiša Stanka Bloudka, očeta znamenite Bloudkove skakalnice v Planici.

Veliko sta nam o Barbari in Idriji povedala tudi mlada šefa gostišča Dejan Lidjan in Urban Jelovčan, ki smo ju srečali na eni zadnjih Odprtih kuhin v Ljubljani. Na stojnici sta obiskovalcem kulinaričnega dogajanja ponujala idrijske žlikrofe z bakalco, ocvirki in lisičkami – in ker je bilo vreme lepo, zadovoljnih strank ni manjkalo. Dejana smo kasneje srečali tudi na Lajštu, kjer je osvežitev več kot prijala, saj je imelo ozračje slabih trideset stopinj Celzija.

Kot smo rekli, si Idrijo res težko predstavljamo brez porcije njihovih žlikrofov. Ko smo se pred časom tja odpravili z izletniki Gorenjskega glasa, smo spoznali tudi zanimivo pijačo dobrodošlice: v Barbari so nam postregli z zanimivim, grenkim pelinovim »gerušem«, staro idrijsko pijačo knapov. Ta pelinov zvarek so izumili, če lahko tako rečemo, idrijski rudarji, je pa današnja različica seveda drugačnega okusa od tiste iz preteklosti – boljša, pravijo. Takrat nas je sprejel Matjaž Jelovčan, Gorenjec, sicer Urbanov oče, ki včasih v gostišču fantoma pomaga, je pa on tisti, ki je »pogruntal« novodobni

sladki oziroma čokoladni žlikrof. Pri sami izvedbi pa so mu pomagali v čokoladni Rajska ptica.

Čokoladni žlikrof je narejen po motivu žlikrofa iz Idrije in je ročno izdelan iz bele in temne čokolade ter polnjen s posebnim sladkim polnilom. Preden so bili zadovoljni s polnilom, je minilo kar precej časa. Kar tri leta se je Matjaž igral z idejo in raziskoval, kako bi stvar realiziral, letos pa je že leto realiziral, kar čokoladni žlikrof lahko okušate v Gostišču Barbara. Ljudje so ga zelo dobro sprejeli – tudi domačini. Pravi pa, da je to njegov sladki projekt, ki je žive narave; zgodba, ki se lahko nadgrajuje. »Letošnja novost je, da smo čokoladi odvzeli sladkor. Tako žlikrof ni več tako sladek, a ravno zato je še prijetnejšega okusa,« pojasni.

Čokoladne žlikrofe vam lahko zapakirajo tudi za domov, tako da sladki občutek v ustih okušate kar v domači dnevni sobi.

Matjaž še enkrat poudari, da v gostišču pravzaprav samo pomaga, svetuje fantoma, da večino zgodbe peljeta sama. Izkoristi pa še priložnost in nas povabi na Praznik idrijskih žlikrofov, ki ga bo letos Idrija gostila konec avgusta. (Konec)

Harmonikarji ponovno na Veliki planini

Velika planina je konec tedna gostila že 23. tekmovanje harmonikarjev. Tudi tokrat je potekalo pred gostilno Zeleni rob. Obiskovalce in tekmovalce je na spodnji postaji nihalke pozdravil pastir, ki je zatrobil na kravji rog; prve harmonike pa so na Veliko planino prispele že zgodaj zjutraj. Na tekmovanju so odmevale znane viže, komisija pa je imela kar težavno nalogo, ko je izbirala najboljšega. Ocenjevala je muzikalnost, tehnično izvedbo, melodijo in harmonijo. Vseeno pa smo na koncu dobili absolutnega zmagovalca: to je postal Gašper Štajnar, ki je zasedel prvo mesto v drugi skupini. V svojih skupinah so bili zmagovalci še Jaka Smolnikar, Ema Smolnikar ter Maksi Vinšek. Tokrat je bil najmlajši udeleženec tekmovanja Gašper Pleško, najstarejši pa Franc Osterlič.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanja na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Za uspešnost pri opravilih znotraj doma boste tokrat potrebovali pomoč družinskih članov. Na družabnem dogovoru boste blesteli in vaša priljubljenost bi lahko šla komu v nos. Pozornost partnerja bo presežela vašo pričakovanja.

Bik (22. 4.–20. 5.)

V začetku tedna boste previdnejši z izražanjem svojih čustev v upanju, da bi prikriji, kaj se v resnici plete v vaših mislih. Proti koncu tedna vam potek dogodkov ne bo več dopuščal ovinkarjenja in pripravljeni boste stati za svojimi prepričanji.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Toplino in svobodo, ki jo boste v tem tednu veliko potrebovali, vam bo prineslo romantično vzdušje na ljubezenskem področju. Prosti čas boste med drugimi namenili odkrivanju novih aktivnosti in druženju s starimi znanci. Pričakujte povabilo.

Rak (22. 6.–22. 7.)

V tem tednu boste delo zamenjali za sanjarjenje v dvoje. Ideje, ki se vam utrne na poslovnem področju, velja zapisati in kasneje tudi izvesti, saj boste imeli veliko možnosti za uspeh. Športno udejstvovanje vam bo zelo po godu.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Zadovoljni in pomirjeni se s stvarmi, na katere nimate vpliva, ne boste kaj pretirano obremenjevali. Teden bo primeren tudi za resnejše podvige na osebnem področju, saj boste znali trezno razmišljati in čustva ne bodo tista, ki bi preusmerila vašo pozornost.

Devica (24. 8.–23. 9.)

V prijateljskih krogih boste deležni pravega nasveta, ki ste ga potrebovali. A v ključnem trenutku bo le od vas odvisno, katero izmed končnih odločitev boste prejeli. Vsaka od njih namreč prinaša določeno prednost za naprej.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Veselo boste naravnani in za svojo srečo ne boste potrebovali veliko. Novice, ki bodo prišle do vas, utegnejo v zadnjem hipu spremeniti vaše načrte. Nekdo se bo želel okoristiti na vaš račun, a mu boste še pravi čas preprečili.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Nenadoma boste naveličani svoje dnevne rutine. Vzeli si boste nekaj časa samo zase in se razvedrili tako, kot že nekaj časa nameravate. Pogovor z drugače mislečim vas bo navdihnil in vam približal drugačen pogled na svet.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Obrnili boste novo stran in se lotili novih projektov. Navdih, ki vam ga ne bo težko zaznati, boste črpali iz preteklih uspehov, iz katerih ste se naučili, da je poleg znanja pomembna tudi vztrajnost. Razumevajoči boste pri željah drugih.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Pozabili boste na neposrečene prijeme v ljubezni in se odločili, da zopet poskusite in ugotovite, pri čem ste in kaj si sploh lahko obetate. Tokrat bo sreča na vaši strani, a le glejte, da s seboj vzamete pogum. Ne ustrašite se neznanega.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Delovna vnema ne bo popustila tako hitro, saj vas bodo dobri rezultati vlekli naprej. Po končanem projektu si boste čas razporejali po lestvici svojih prioritet. Največ si ga boste vzeli za prijatelje in ta bo zares kvalitetno izkoriščen.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Priznali boste svoje slabosti na partnerskem področju in s tem se bo začel vaš teden, v katerem bo vse mogoče. Tisti, ki ste pozitivno naravnani, boste znali svoje veselje najti na drugih področjih, druge pa lahko posledice čustvenih izpovedi udarijo po vesti.

TA JE DOBRA

Zadnja želja

Ljudožerci so ujeli Angleža, Francoza in Slovenca in jih pripravili, da jih skuhamo za kosilo. Pred odločilnim dejanjem so vsakemu obljubili, da mu bodo izpolnili eno željo. »Jaz bi se rad dobro najedel,« je rekel Anglež. Dali so mu obilo hrane, da se je najedel, nato so ga odrli, spekli in pojedli, iz njegove kože pa so naredili boben. »Jaz bi pa želel seksati še zadnjič v življenju,« se je oglasil Francoz.

Poglavar mu je dal svojo lepo hčer, po seksu pa so Francoza odrli, spekli in pojedli, iz kože pa napravili boben. »Jaz bi pa rad vilice,« se je oglasil Slovenec. »Vilice?« so se začudili, toda kljub temu jih je takoj dobil. Ko jih je prijel v roke, se je začel pikati po telesu in vpiti: »No, zdaj pa naredite boben iz moje kože, če morete!«

Čopič ima

Učitelj je zalotil učenca s cigareto v roki. »Hopla, fantič, kaj pa je to?« »Čopič je, gospod učitelj.« »A res? Kaj pa rišeš z njim?« »A ne vidite? Oblake rišem.«

Pravilna izgovorjava

»Kje si bil na počitnicah?« »V San Joseju.« »Pravilno se izgovori v San Hoseju. Kdaj si pa bil?« »Huliha.«

Vraževerni oča

»Zakaj je pa vaša krava tako suha?« »Naš oča so zelo vraževerni. Jo futrajo samo s štiripersono deteljo.«

LAŽJI SUDOKU

7	5	9		8				1
6				3				
	8		7	9	6	2		
4		5	6				8	3
	6	1				7	4	
3	7				5	6		2
		4	5	3	7		2	
				8				9
2				1		5	7	

Rešitev:

8	2	9	6	1	7	5	3	4
6	7	2	8	9	1	5	3	4
9	1	7	2	5	8	6	3	4
2	8	5	9	6	7	1	3	4
7	3	4	1	8	9	6	5	2
5	6	8	3	2	7	4	9	1
1	9	3	4	5	6	7	8	2
4	5	6	7	8	9	1	2	3
3	4	5	6	7	8	9	1	2

TEŽJI SUDOKU

2	7	3	8		6			
9				7			8	
1			9			7	6	
	5						1	6
8	1							3
	2	8			1			4
	6		7					1
			5		8	6	9	

Rešitev:

8	2	9	6	1	7	5	3	4
6	7	2	8	9	1	5	3	4
9	1	7	2	5	8	6	3	4
2	8	5	9	6	7	1	3	4
7	3	4	1	8	9	6	5	2
5	6	8	3	2	7	4	9	1
1	9	3	4	5	6	7	8	2
4	5	6	7	8	9	1	2	3
3	4	5	6	7	8	9	1	2

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

PRAZNIK
IDRIJSKIH
ŽLIKROFOV

Sobota, 24. avgust 2019
IDRIJA

Več kot 25 jedi z idrijskimi žlikrofi
Stojnice mikropivovarjev in regionalnih vinarjev
Tržnica izdelkov Idrija Izbrano in drugih lokalnih proizvajalcev
Glasbeni program in program za otroke · Prost vstop
Brezplačno parkirišče · 1 ura vožnje iz Kranja

www.idrijski-zlikrofi.si

SESTAVIL:	MORNAR (ZAST.)	LUKA NA CIPRU	PIANIST BERTON-CELJ	TICA (MANJŠ.)	VRSTA DETELJE	JUDOV SIN	JAKOB ALJAŽ	ELASTIKAR	STENA	JAKOBOV BRAT, EDOM	IGRA S KARTAMI	MESTO NA HRVAškEM	GORENJSKI GLAS	RAZVALINA	ANA DEŽMAN	24 UR	LASTNOST KRIVE CRTE	SLOVENSKI PRAVNIK IN TEOLOG (STANKO)	DNINAR V JUŽNI AMERIKI	OMAR NABER	LJAK	ESKIMI	MADŽARSKI PLES
JEZERO NA MADŽARSKEM							21						SLOVENSKI IGRALEC (R. P.)									12	
SMER V SPOZNAVNI TEORIJ			13										UDARNINA (MED.) SMUČARKA MAZE	3									
OTKA							ČASTILCI GOLOTE ZGRADBA (KNJIŽNO)								PEVEC ROBIC PREDUJEM, ARA		20						
DRAGAN NIKOLIČ			STOŽEC OČESNA MREŽNICA						ENA OD DIMENZIJ KONICA		14												
SL. GLASBENIK IN FILOZOF (BOŠTJAN)					6	100 RALNA ZEMLJA				KITAJSKA POKRAJINA	KRAJ PRI OPATJI	STROK, ZA PLOVBO DEL KUPOLE											
GLASBENIK TURNER																							
DRAŽILNO NASLADILO				PEVEC KARAN	PREDEL OB SEVERNEM TEČAJU RIM. PESNIK				8						PEVEC MEZEK								
GORENJSKI GLAS	POLKNICA	KRAJ V ČRNI GORI AMERIŠKA ZVER						STROGA ŠOLSKA KAZEN	NIHALO, DRŽAJ POLUKSOV BRAT		10												
PONIKVA						MODEL VOZILA NISSAN					PISATELJ HANSSON PESNICA MUSER												
TRAVNIK NA KONČU NJIVE						NEMŠKI ASTRONOM (PETRUS) KEM. EL. (La)																	
LINDA EVANS			PERGAMONSKI KRALJ PEVEC PALMA							MODELAR RAKET LESENO PIHALO													
ZAGOZDA					AM. PEVKA (DOLLY) HROŠČ GOVNAČ																		
DEL OBRAZA			4					MESNA JUHA IZOLATOR															
TV VODITELJICA ROŠ																							
APIANUS ATALOS BALANSA KALOTA NOKOTA	SLADKA ŽGAŃA PIJACA	TROPSKO SADJE PRIJETEN VONJ								ENA OD ELEKTROD													
LUKA V ŠPANIJI						9				PEVKA ERBUS ŠTAVČNI ČLEN DEL MARIBORA													
IRIDIJ	17			KMEČKO NASELJE OKRASNI GRM																			
NAJVIŠJI VRH V MAKEDONIJI								KOVINSKO TOLKALO TOMAŽ AHAIČ															
VELIK AVSTRALSKI PTIČ							5						ŠOLSKO PISALO										
PARADIŽ																							

1. nagrada: vstopnica v Antonijev rov in kuponi za Praznik idrijskih žlikrofov v vrednosti 10€
2. nagrada: vstopnica v Mestni muzej in kuponi za Praznik idrijskih žlikrofov v vrednosti 10€
3. nagrada: kuponi za Praznik idrijskih žlikrofov v vrednosti 10€

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do ponedeljka, 12. avgusta 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	

ZEZA BRUŠTEVALENSKI CENTER IDRIJA, ULICA KR. KORDEŠA 17, IDRIJA

DRUŽABNA KRONIKA

V DEŽJU ALI SONCU

Poletje je pač lahko muhasto. Tako kulinarčno dogajanje v naši prestolnici Odprta kuhna, ki jo ob petkih gosti Pogačarjev trg, ko je napovedan dež, odpovejo; medtem ko so se na Prazniku žetve na Žirovskem Vrhu ljudje navadili na šotor in zato jih dež kaj veliko ne moti.

Alenka Brun

Letos je na Prazniku žetve tretji dan dogajanja – v nedeljo – precej deževalo, a predviden program so izpeljali. Rahlo okrnjen je bil etnološki del, komična kmečka igra Očetov prav je bila dobro obiskana, še prav poseben dan pa je bil za ansambel Blegoš, ki letos praznuje trideseti rojstni dan. Okroglo obletnico ustanovitve je ansambel proslavil z izidom nove zgoščenke Lepo je tu pri nas in koncertom na Prazniku žetve 2019. Na novi zgoščenki najdete najlepše skladbe

ansambla, a osvežene in predelane, nov pa je valček z naslovom Polansk mier. Za humor so zadolžili Boštjana Megliča - Peško, Blegoš pa je poskrbel še za glasbo na večernem, zabavnem delu Praznika, tako da so vsi, ki so jih srbele pete, lahko tudi zavrteli ob zvokih slavljence. Ansamblu Blegoš lahko prisluhnete ponovno že 4. avgusta, ko bo nastopil pri planinski koči v Tamarju. Več nastopov pa člani ansambla načrtujejo prihodnje leto, ko bodo posneli še nekaj novih skladb.

Kadar je napovedano slabo vreme, pa Odprto kuhne v Ljubljani odpovedo. Smo se pa oglasili na eni od

prejšnjih, kjer med ponudniki takšnih in drugačnih okusov, domačih in tujih, zasledimo tudi Gorenjce. Tako je s stojnice Restavracije Tabor iz Podbrezjij opojno dišalo po školjkah (na rdečo buzaro), po katerih obiskovalci Odprte kuhne z veseljem posegajo.

Ljubljansko Kuhno običe veliko turistov, a precej je Slovencev, ki se tja odpravijo na malico, kosilo, zgodnjo večerjo. Priljubljeno kulinarčno tržnico namreč prirejajo že od leta 2013, in sicer od zgodnje pomladi pa vse do pozne jeseni ob petkih med 10. in 21. uro, poleti celo do 22. ure. Zadostijo različnim okusom, posamezne

stojnice pa obiskovalce s svojo ponudbo odpeljejo tudi v oddaljene dežele. Medtem ko so pri Mojci Trnovec iz znane Gostilne Mihovec v Zgornjih Pirničah obiskovalci okušali telečja jetrca, je nekdo na bližnji stojnici pri Jasni Pehlič užival v dobrotah, ki jih Slovenci največ okušamo, ko obiščemo Carigrad – turške meze vedno najdejo »odjemalce«. In ko smo že pri mezah: v bližini je simpatična restavracija Libanonske meze in drugi užitki, kjer smo srečali tudi kuharja iz Medvod Matjaža Šinka, ki je v okusih Libanona našel še eno ljubezen, blizu mu je namreč tudi slovenska kuhinja.

Ansambel Blegoš / Foto: Tina Dokl

Boštjan Meglič - Peška / Foto: Tina Dokl

Mladim igralkam sta v zaodrju priskočili na pomoč Tončka Oblak in Lucija Kavčič. Tončka je med drugim tudi režirala Očetov prav, Lucija pa zasnovala program Praznika.

Pri Mojci Trnovec iz znane Gostilne Mihovec v Zgornjih Pirničah so obiskovalci Odprte kuhne okušali telečja jetrca in lahko izbirali med različnimi vrstami kruha iz hišnih žit.

Jasna Pehlič / Foto: Tina Dokl

Matjaž Šink / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Lady Gaga ujeta med poljubljanjem

Lady Gaga (33), ki so jo vse od premiere filma Zvezda je rojena povezovali s soigralcem Bradleyjem Cooperjem, se je v javnosti pojavila z novim moškim. Pevka se je poljubljala s temnolascem, za kate-rega se je izkazalo, da je njen tonski inženir Dan Horton (37). Novice sicer še ni potrdila, toda fotografije, ki so obkrožile splet, so zelo zgovorne. Očividec, ki je obedoval v isti restavraciji, je potrdil, da je bila pevka videti samozavestna in srečna ter da sta se zaljubljenca veliko poljubljala in objemala.

Skupaj sta se poslovila od družinske članice

Jennifer Aniston (50) in Justin Theroux (47), ki sta se lani sicer uradno ločila, sta nekaj dni preživela skupaj in se poslovila od svoje bele ovčarke Dolly, ki sta jo rešila iz zavetišča. »Tisti, ki te nikoli ne zapusti, ki nikoli ni nevhvaležen – to je pes, zvest in iskren tudi po smrti,« je zapisal Theroux in pozval ljudi k posvojitvi psov iz zavetišč.

Elton John slavi treznost

Britanski pevec Elton John (72), ki je trenutno na svoji zadnji turneji pred upokojitvijo, je praznoval že 29-letnico treznosti. Dolga leta se je boril z odvisnostjo od drog in alkohola, kar lahko vidite tudi v filmu Rocketman. »Bil sem popolnoma na tleh, ko sem zbral pogum in si priznal, da potrebujem pomoč,« je zapisal zvezdnik pod fotografijo kovanca anonimnih alkoholikov in se zahvalil vsem, ki so ga in ga še vedno podpirajo na poti k ozdravljenju.

Umrla je Russi Taylor

Umrla je igralka Russi Taylor, najbolj znana po glasu miške Mini v Disneyjevi risani seriji. Stara je bila 75 let. Zanj je bil usoden rak debelega črevesja. Osemnajst let je bila poročena z Waynom Allwinom, ki je svoj glas posodil miški Mikiju. Svojo kariero je začela leta 1980 in zaslovela prav z likom Mini, ki ji je bila zvesta več kot trideset let. Med drugimi je glas posodila tudi več likom risane serije Simpsonovi in Račje zgodbe.

Na nedavnem Prazniku žetve na Žirovskem Vrhu so vlogo povezovalke programa zaupali simpatični Jani Jenko, ki jo sicer lahko slišimo tudi na valovih loškega Radia Sora. / Foto: Tina Dokl

Nudila je zavetje tovornikom

Jenkova kasarna na Jezerskem, ki stoji ob nekdanji prometni tovorni poti čez Jezerski vrh, je v srednjem veku nudila prenočišče popotnikom in tovornikom, danes je ta del Jenkove domačije muzej, ki priča o načinu življenja in potovanj pred stoletji.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko – Kasarna je že pol tisočletja v lasti Jenkovičev, ki je bil tudi prvi priimek gospodarjev, sledila sta mu še Anko, Košir in danes Tičar. Zakaj ime kasarna, ki zveni tako vojaško, čeprav stavba iz 16. stoletja ni nikoli služila v te namene? Potomki Jenkove rodbine, sestri Mija Murovec in Olga Tičar (slednja zdaj z družino gospodari na Jenkovi kmetiji), pravita, da ime povezujejo s tem, ker je nekoč tu prenočevala Napoleonovala vojska. Resda pa so v preteklosti na Jezerskem vsem večjim stavbam rekli kasarna. Jenkova kasarna je služila kot prenočišče popotnikom in tovornikom, ki v enem samem dnevu niso mogli poti čez gorski prelaz. V pritličju mogoče stavbe je bila kuhinja z odprtim ognjiščem, levo in desno od nje dve veliki sobi, sobe za prenočevanje so bile tudi v vrhnjem nadstropju, ob eni je bilo dozidano tudi stranišče, kar je bilo

za tiste čase zelo napredno. Ob stavbi je bil tudi hlev za konje. Posebnost Jenkove kasarne so na stenah ohranjeni napisi in podpisi nekdanjih popotnikov v nemškem, italijanskem in latinskem jeziku, najstarejši je iz leta 1564, mlajši sodijo v 17. stoletje.

Sestri nam odstreta tudi pogled v družinsko zgodbo. Njuna stara starša Minka in Ivan Anko sta dolgo čakala, da se jima rodijo otroci, nato sta se rodila dva, Jožko in Anica. Jožko je bil predviden na naslednika in je hodil v kmetijsko šolo, vendar je padel v vojni, zato je kmetijo podedovala njuna mama Anica, sestri pojasnita okoliščine, zakaj se je domačija zadnja dva rodova dedovala po ženski liniji. Anica je obiskovala ljubljansko meščansko šolo in gojila željo, da bi bila učiteljica, pa se ji želja ni izpolnila, šele hči Mija je zajadrala v ta poklic. Anica je z možem Maksimiljanom gospodarila na Jenkovi domačiji, kjer so vse do leta 1959 skrbeli tudi za kasarno.

»Tisto leto pa je velik požar uničil dovršen del domačije. Sami ne bi zmogli obnoviti stavbe, takratni zavod za spomeniško varstvo pa je ocenil, da je dragoceno dediščino vredno ohraniti, zato je bila takrat sklenjena pogodba, da Jenkovi damo kasarno v tridesetletni najem. Gorenjski muzej je pripeljal stare predmete, nekateri so tudi z naše domačije,« pove Olga Tičar in našteje: mamičin harmonij, star gramofon iz leta 1923, skrinje z Jezerskega, lončene skleda, kolovrat, lesene smuči, jezerska planinska oprema, reševalne sanke in celo prva vpisna knjiga iz Češke kočice. V muzeju so sicer ocenili, naj bi poudarek ne bil na predmetih, temveč na napisih na staneh, ki pričajo o tem, kako težavna in tvegana je bila pot čez gorski prelaz. Zdaj kasarno ponovno upravlja družina v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Olga Tičar tudi sama vodi obiskovalce po muzeju in z njimi na osebni način

deli zgodbo Jenkove kasarne, napisov in predmetov v njej. Pri tem ji pomaga tudi sestra Mija, ki po muzeju vodi predvsem šolske skupine.

»Kakih tristo otrok se skozi vse leto zvrsti na ogledu Jenkove kasarne. Sprejemamo predvsem napovedane skupine, vrata pa odpremo tudi posameznikom, če imamo le čas,« povesta sestri. »V turistično-informacijskem centru obiskovalce Jezerskega obveščajo o tem, kaj si lahko ogledajo, in Jenkova kasarna je ena od lokalnih znamenitosti. Lepo bi bilo, ko bi tudi gostinci in turistični ponudniki svojim gostom priporočali ogled. Zdaj je sicer Jenkova kasarna bolj obiskana, ko je mogoče o njej prebrati na internetu. Obiskovalci radi pridejo zlasti poleti, ko se med debelimi zidovi petstoletne stavbe lahko dobro ohladijo.«

S turizmom pa Jenkovo domačijo povezuje tudi Jezerska štorija. V njenih prostorih namreč čez poletje ob petkih uprizarjajo tri dramatizirane zgodbe iz knjige domačina Andreja Karničarja. Hudomušnim pripovedim v jezerskem narečju obiskovalci radi prisluhnejo, zlasti slovenski, ki tudi kaj razumejo. Olga Tičar jih vodi od sobe do sobe, jim razkaže stavbo in v njej razstavljene muzejske predmete, v vsaki od sob pa prisluhnejo eni od štorij. Na koncu jim Olga zagra še na mamičin harmonij, skupaj zapojejo, Mija jim pokaže, kako se na starem kolovratu prede ovčja volna, pogostijo jih in obiskovalci odidejo polni vtisov o Jezerskem in njegovi bogati kulturni dediščini.

Razdejanje po požaru leta 1959 / Foto: arhiv družine Tičar

Minka in Ivan Anko z otrokoma Anico in Jožkom

Mija Murovec in Olga Tičar pred vrati Jenkove kasarne / Foto: Tina Dokl

Več stoletij stari napisi pričajo o razpoloženju popotnikov.

Dan trniča

Velika planina – Na Veliki planini bodo v soboto, 3. avgusta, pripravili zdaj že tradicionalni Dan trniča, ki se bo odvijal od 11. do 14. ure pred Preskarjevim muzejem v Velikem stanu. Obiskovalci bodo lahko spoznali postopek izdelave teh znamenitih velikoplaninskih sirčkov, jedi, kjer trnič lahko uporabljamo, ter zanimivosti, svoj trnič pa si bodo lahko izdelali in s posebnimi lesenimi paličicami »pisavami« okrasili tudi sami. Za jedi s trničem bodo poskrbeli v gostilni Zeleni rob. Dva dni kasneje, 5. avgusta, pa bodo na Veliki planini obeležili še praznik Marije Snežne. V ponedeljek ob 11. uri bo tako maša v kapeli Marije Snežne.

S kartico parkiranje eno uro brezplačno

VILMA STANOVNIK

Kranj – Z avgustom so na dveh kranjskih ulicah uvedli nov sistem parkiranja. Gre za območje Stritarjeve in Mladinske ulice (pri nekdanjem Kinu Center), kjer je ob delovnikih parkirišče plačljivo v času od 7. do 19. ure. Cena za uro parkiranja je 0,60 evra.

Ob uporabi parkirne kartice Mestne občine Kranj je mogoče brezplačno parkirati enkrat dnevno eno uro. Izven določene časa se parkirnina ne zaračunava. Parkiranje je brezplačno

tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. Parkirno uporabniki lahko poravnajo s kovanci, parkirno kartico Mestne občine Kranj in mobilnim telefonom. Mestne parkirne kartice so naprodaj v Mestni upravi Kranj, na avtomatu pred stavbo Mestne uprave Kranj na Slovenskem trgu 1 in v Zavodu za turizem in kulturo Kranj (turistično-informacijski center) na Glavnem trgu 2 v Kranju.

Cena plačilne kartice je osem evrov, veljavnost pa je eno leto od prve uporabe na parkomatu.

Gorenjski glas z vami na počitnicah!

Sporočite nam vašo počitniško lokacijo in Gorenjski glas vam bomo brez dodatnih stroškov dostavljali tja.

Želimo vam
lepo poletje.

Gorenjski Glas

Pokličite nas na: 04/201 42 41 ali pošljite e-pošto na: narocnine@g-glas.si

Copatkí potujejo v Etiopijo

Tako daleč copatki Glasovih Muc copataric še niso potovali. Sto petdeset parov copatkov, ki so spletle Muce copatarice, bo salezijanec Jože Andolšek odnesel novorojencem v Etiopijo.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – »Nekega večera me je otrok v Etiopiji vprašal, ali je res, da imajo tam, kjer sem doma, otroci vsak dan dovolj hrane, zvečer pa tudi čaj. Ti otroci in mladi, ki postavljajo takšna vprašanja, živijo na cesti, preživijo noči po navadi v kanalih, ne obiskujejo šole in so večinoma bolni.« Tudi o tem je pred nekaj dnevi ob srečanju z nekaterimi Glasovimi Mucami copataricami pripovedoval salezijanec Jože Andolšek, profesor verouka na Zvezni realni gimnaziji za Slovence v Celovcu in vodja Slovenskega pastoralnega sveta v Celovcu. Že več kot trideset let sodeluje tudi z misijonskimi središči v Etiopiji, za katera zbira pomoč. Prvič se je s to deželjo srečal leta 1984, ko

je v Etiopiji zaradi suše umrlo več kot milijon ljudi, večinoma otrok. Takrat je tudi prvič nagovoril svoje dijakinje in dijake v Celovcu, ali lahko pomagajo. »Dijaki so se takoj odzvali in tako je vse odtlej vsako šolsko leto. Od hiše do hiše gredo dijaki po vaseh po južnem Koroškem in ne boste verjeli, vsako leto naberejo med 24 in 25 tisoč evrov in s tem omogočijo tople obroke vrstnikom v Etiopiji. Če ta znesek prilagodim življenjskim razmeram v Etiopiji, to pomeni, da vsakič zberejo sto tisoč evrov,« je povzel Andolšek, zelo ponosen na svoje dijake.

Tako lepih copatkov še niso imeli

Da Glasove Muce copatarice pletejo copatke za novorojence in jih z veseljem

podarijo tudi novorojencem v Etiopiji, je Jožetu Andolšku povedala Neli Kleč iz Spodnje Besnice, prizadevna pri zbiranju pomoči pri Misijonskem središču Slovenije. »Podarjene copatke bom konec avgusta odnesel v kliniko Bukama, ki leži 360 kilometrov iz etiopskega glavnega mesta Adis Abeba in jo vodijo sestre frančiškanke. Tamkajšnji novorojenci dobijo kapico in nekakšne nogavičke, ampak tako lepih, kot so ti copatki, še niso imeli, zato res prisrčna hvala za ves trud, veselje in vaše srce: Tanja, Jožica, Erika, Ana, Cirila, Olga ...« je bil ganjen Jože Andolšek, pletilje Muce copatarice pa so dodale, da gredo copatki na tako dolg izlet za dober namen. S seboj bo odnesel tudi zdravila. »Ko sem lani na kliniko Bukama prinesel kovček zdravil, je bilo to več zdravil, kot jih ima vsa bolnica,« je primerjal Andolšek, hvaležen tudi lekarni Deteljica v Bistrici pri Trzinu, ki mu ob poteh v Etiopijo priskrbi zalogo zdravil za tamkajšnje bolnike.

Najbolje je pomagati tam, kjer so doma

Kot poudari sogovornik, pa je njegovo glavno poslanstvo izobraževanje. S pomočjo Misijonske pisarne v Celovcu išče botre za otroke sirote in tiste, ki prihajajo iz družin s številnimi otroki. Botri etiopskim otrokom in študentom omogočijo šolanje in s tem preprečijo, da bi mladi zašli v kriminal in prostitucijo.

Skupaj imajo v Avstriji in Sloveniji 1315 botrov. V Etiopiji je od štiri do pet milijonov otrok sirot, po najboljših močeh jim skušajo pomagati sestre Matere Terezije, frančiškanke, uršulinke in druge redovne družbe. »Ti otroci dobijo priložnost, da se naučijo brati in pisati, rešeni so ulice. Del jih gre v srednjo šolo, na fakultete. Eno srednjo šolo smo zgradili s pomočjo Misijonskega središča Slovenije, avstrijske salezijanske dobrodelne organizacije. Ob njenem odprtju se mi je en oče sredi slovesnega kosila – prgišča riža z dodatkom zelišč – zahvalil za izgradnjo šole in rekel, da zaradi tega njihovih otrok ne bo treba napotiti proti Evropi, ker bodo lahko z doma pridobljenim znanjem spreminjali etiopsko pokrajino. Tudi sam sem prepričan, da je najboljša naložba, da jim pomagamo v njihovem domačem okolju, ki je drugačno, kot evropsko.« Pogosto vabi zato slovenske strokovnjake, da gostujejo s predavanji, pa študente medicine, da pomagajo v etiopskih zdravstvenih ustanovah in tudi sami pridobijo dragocene izkušnje.

Videl sem, kako je otrok počasi ugašal

»Ko sem prvič obiskal Etiopijo, sem videl majhnega otroka, ki ga je mama imela pri sebi, a mama ni imela hrane zanj. Videl sem, kako je počasi ugašal ... Takrat sem se odločil, da bom svoje življenje poleg dela na gimnaziji in v župniji posvetil

Jože Andolšek z Mucami copataricami Jožico Rugar, Tanjo in Eriko Draksler, Ano Strnad, Cirilo Gregorc in Olgo Nunar (v skupini jih sicer pleče 13) ter Jano Triller in Dino Kavčič z Gorenjskega glasa. Copatki pa bodo šli na dolg izlet za dober namen. / Foto: Tina Dokl

Fotografija prikazuje Jožeta Andolška kot trenerja mlade etiopske nogometne ekipe, kjer, kot pove, na koncu tekme niso pomembni goli, ampak veseli obrazi. / Foto: Ivan Klarič

tudi tem otrokom,« je pripovedoval Jože Andolšek, ki je življenjske zgodbe v deželi sijočih ljudi, kot jo sam imenuje, že večkrat dokumentiral, nazadnje v filmu Etiopija – Amasegenalo, kar v prevodu pomeni hvala.

Poklican, da pomaga

Jože Andolšek se je rodil v Boštanju na Dolenjskem. Spominja se, da je imela njegova mama poseben dar pripovedovanja, svojim otrokom je po večerni molitvi pripovedovala zgodbe slovenskih misijonarjev. Kmalu je spoznal, da je poklican, da pomaga drugim.

Med študijem teologije v Ljubljani je pet let ob koncih tedna zahajal v Goriče, kjer je v župniji imel pevski zbor in mladinsko skupino. »Kako lepe spomine imam tudi na ta čas. Skupaj smo hodili na Storžič, Kriško goro. Včasih smo obsedeli v vasi Gozd, kjer nam je Janez zaigral na harmoniko in smo prepevali ... Kot Dolenjec sem se hitro vživel. (smeh) Ponovitev nove maše sem imel v Goričah.«

Leta 1979 je bil posvečen v duhovnika, že štirideset let deluje na avstrijskem Koroškem. Kadar ni tam ali v Sloveniji, je v Etiopiji.

Tudi s pomočjo salezijanca Jožeta Andolška obrabi otrok, rešenih ulice, dobijo svoja imena. Tako kot Shawit (na sliki), sirota, ki je s pomočjo botrstva končala medicinsko fakulteto v Etiopiji. Jožeta pa Shawit, ker je že kot otrok ostala brez mame in očeta, ker zanj ni bilo na voljo zdravil, kliče moj ata. / Foto: osebni arhiv

»S pomočjo Misijonskega središča Slovenije iščemo botre za etiopske otroke sirote, kar zneso 15 evrov na mesec. Poslali vam bomo fotografijo otroka ter nekaj osnovnih podatkov o njem in njegovi družini. Naslov za botrstvo v Sloveniji je Misijonsko središče Slovenije, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, e-naslov missio@rkc.si. Za botrstvo za študente, ki znanje nabirajo na univerzi v Etiopiji, pa se lahko obrnete na e-naslov andolsek@gmx.at.«

KINO SPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 3. 8.
19.20, 21.45 HITRI IN DRZNI: HOBBS IN SHAW
12.50, 15.00, 17.10 LEVJI KRALJ, sinhro.

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 3. 8.
15.50, 18.30, 20.00, 21.10, 22.35
HITRI IN DRZNI: HOBBS IN SHAW
19.40 LEVJI KRALJ
14.10, 15.20, 16.20, 17.40, 18.20
LEVJI KRALJ, sinhro.
14.00, 17.20 LEVJI KRALJ, 3D, sinhro.
16.30, 22.35 PLAZENJE

20.40 STUBER: DIVJA VOŽNJA
18.40 SPIDER-MAN: DALEČ OD DOMA
22.00 ANNABELLE 3
13.50 PETER PAN: ISKANJE KNJIGE NIJE, sinhro.
13.40, 15.30 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, sinhro.
21.15 PREVARANTKI

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 2. 8., in nedelja, 4. 8.
19.00 HITRI IN DRZNI: HOBBS IN SHAW
Sobota, 3. 8.
20.00 HITRI IN DRZNI: HOBBS IN SHAW

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GG | IZLET / OD 26. DO 29. SEPTEMBRA 2019

CENA: 242 €
(ob prijavi 40 gostov)

Vojvodina – kulinarični potep

Vabimo vas na izlet v Srbijo, točneje v Vojvodino. Ogleдали si bomo muzej kruha in tipično srbsko hišo iz 19. stoletja. Ustavili se bomo tudi v samostanu Krušedol in obiskali Sremske Karlovce, ki jih krasijo ogromne baročne palače. Odpravili se bomo na Petrovaradinsko trdnjavo, ki jo imenujemo Gibraltar na Donavi. V spremstvu lokalnega vodnika si bomo ogledali staro mestno jedro Novega Sada in se ustavili v vinski kleti Miljević, kjer bomo poskusili njihovo domače vino in žganje. Tu bo tudi kosilo ob zvokih vojvodinskih tamburašev. V kraju Celarevo bomo obiskali muzej piva in pivo tudi poskusili. Zadnji dan bomo obiskali še Subotico in njeno znamenito tržnico. Sledila bosta obisk priznane vinske kleti Zvonka Bogdana in pokušina njihovega vina. Mimo Somborja se bomo odpeljali v najbolj „rusko“ mesto v Srbiji – Ruski Krstur, mestece v Bački, ki se preživlja z vzgojo paprike. Po kosilu sledi vožnja domov.

Cena vključuje: prevoz s turističnim avtobusom, obvezno srbsko turistično vstopno takso in turistično takso v hotelih, dva polpenziona v hotelih s tremi zvezdicami v dvoposteljni sobi, vstopnino v muzej kruha, ogled etno hiše Maradić in toplo malico (pijača za doplačilo), vstopnino v samostan Krušedol, pokušino medu in lokalnih vin v Sremskih Karlovcih, vstopnino v podzemne galerije na Petrovaradinski trdnjavi, pokušino vina in žganja ter kosilo ob živi glasbi na Fruški gori (pijača za doplačilo), vstopnino v muzej piva in pokušina, pokušino vin v vinski kleti Zvonka Bogdana, kosilo tretji dan (pijača za doplačilo), obvezno lokalno vodenje v Novem Sadu, turistično vodenje, organizacijo in DDV.

Za prijave in informacije pokličite Alpetourjeve turistične poslovalnice: Kranj - 04/ 20 13 220, Škofja Loka - 04/ 51 70 305, Radovljica - 04/ 53 20 445; Jesenice - 04/ 58 09 755, Domžale - 01/ 72 20 016, Tržič - 04/ 59 63 280 ali pišite na poslovalnice@alpetour.si.

Ob prijavi povejte, da ste oglas opazili v tem časopisu.

Organizator:
ALPETOUR
Fotovalna agencija
www.alpetour.si

Gorenjski Glas
Part of Ariva - a company

Doživetje za volanom

Člani plesne skupine Sončki so prvič obiskali Avtohišo Vrtač, kmalu za tem pa so se udeležili še tradicionalnega srečanja Medobčinskega društva Sožitje Mengeš.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Plesna skupina Sončki, ki jo sestavlja 15 otrok z Downovim sindromom in deluje v okviru Medobčinskega društva Sožitje Mengeš, je junija prvič obiskala Avtohišo Vrtač. »Aleksander Vrtač nas je z osebjem prijazno sprejel, nam razkazal nove prostore avtohiše in pripravil pogoštev. Za naše Sončke so bili nedvomno najbolj zanimivi avtomobili. Lahko so se usedli za volan avtomobila, vrednega več deset tisoč evrov, pritskali gumb, občudovali sodobno tehnologijo, od digitalnega zaslona do pomičnih stekel, in podobno,« je pojasnil koordinator skupine in podpredsednik društva Sožitje Mengeš Franci Rozman.

Člani plesne skupine Sončki na obisku v Avtohiši Vrtač / Foto: Franci Rozman

Pod mentorstvom Bernarde Rozman in Mateja Logarja so Sončki v Avtohiši Vrtač tudi zaplesali na njim ljube slovenske narodno-zabavne melodije. »Tudi osebe z motnjami v duševnem razvoju si zaslužijo doživetje tistega, kar običajni ljudje doživljajo vsak dan. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi bili izolirani ali kakorkoli zapostavljeni, temveč jim moramo omogočiti, da imajo normalno življenje in so aktivno vključeni v vsakdan,« je pojasnil Rozman.

Sončki so kmalu po obisku Avtohiše Vrtač ponovno predstavili svoje plesne sposobnosti in korake. Zaplesali so na srečanju Medobčinskega društva Sožitje Mengeš. Društvo trenutno šteje nekaj manj kot petsto članov,

Tradicionalno srečanje članov Medobčinskega društva Sožitje Mengeš v Hiši na travniku v Dobu / Foto: Sonja Rozman

srečanja v Hiši na travniku v Dobu, v hiši Vilerjevih, pa se je udeležilo 350 članov. »Letošnja posebnost srečanja je bilo tekmovanje županov v pripravi praženega krompirja. Pomerili so se šenčurski župan Ciril Kozjek, župan Občine Trzin Peter Ložar, komendski župan Stanislav Poglajen in podžupan Občine Mengeš Bogo Ropotar,« je povedal Franci Rozman in nadaljeval: »Pri pripravi in postrežbi praženega krompirja so pomagali člani Turističnega društva Šenčur, glavni sodnik pa je bil komik Boštjan Meglič - Peška. Žal se nismo mogli odločiti, kateri pražen krompir je najboljši, zato smo zmagovalca izžrebali in zmagal je Ciril

Kozjek.« V kulturnem programu so poleg plesne skupine Sončki zaplesali še plesna skupina Face in članice plesnega društva Kavboj ritem, za glasbeno doživetje pa je poskrbel Kvintet Dori. Ker je gibanje za osebe z motnjami v duševnem razvoju zelo pomembno, je Klemen Dolenc pripravil poligon, ki so ga udeleženci eden za drugim brez težav premagovali. Zbrane je nagovorila tudi predsednica društva Sožitje Mengeš Tatjana Novak. »Vsi člani se na srečanju popolnoma sprostitjo, živijo v dogajanje in brezskrbno uživajo. Še posebno lepo pa je videti, da se družijo in na svojevrsten način tudi pogovorijo,« je še povedal Franci Rozman.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglašev in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET V IZOLO: 3. 8., 7. 8, 10. 8. IN NAPREJ, VEČ TERMINOV, POKLIČITE; **TRST:** 9. 10.; **MANDARINE:** 4.–6. 10.; **MEDŽUGORJE Z MANDARINAMI:** 12.–14. 10.; **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 20.–27. 10. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Radovljica – staro mesto

Radovljica – V soboto, 3. avgusta, bo ob 10. uri v Šivčevi hiši, Linhartov trg 22, potekala brezplačna otroška delavnica Radovljica – staro mesto: Postanimo igrivi arhitekturni detektivi. Delavnico bo vodila študentka arhitekture Tanja Pfajfar.

IZLETI

V sotesko Hvodnik

Kranj – PD Iskra Kranj vabi v četrtek, 22. avgusta, na razgledno ferato Hvodnik. Težavnost ture je C/B, dolžina 500 m, višinska razlika 250 m. Skupno trajanje hoje in plezanja je 3 do 3,5 ure, od tega ferata okrog 1,5 ure. Odhod z lastnim prevozom s parkirišča pri Mercatorju na Kokrici ob 15. uri. Prijave in informacije: Breda Pirc, tel. 051 397 040, bredapirc@gmail.com; Klemen Ručigaj, 051 693 294, klemen.rucigaj@gmail.com.

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet po trasi Kranj–Duplje–kriva jelka–Kranj v torek, 6. avgusta. Odhod bo ob 8. uri izpred nekdanje trgovske šole na Župančičevi ulici z lastnimi opremljenimi kolesi in čelado. Pot je srednje težka, dolga 30 km. V primeru dežja izlet odpade.

Kopalni izlet v Izoli

Britof – Društvo upokojencev Britof - Predoslje vas vabi na kopalni izlet v Izolo, ki bo v sredo, 7. avgusta, z odhodom ob 6.50 iz običajnih mest. Cena izleta je 15 evrov. Prijave sprejema Tone Oblak na telefon 031 494 422.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 3. avgusta, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Klic prerokov ob 9. uri ter predavanje Dragoceni biseri resnice ob 10.30.

PREDSTAVE

Torkova kinoteka

Jesenice – V torek, 6. avgusta, bo ob 20. uri v dvorani v Kolpernu na Stari Savi projekcija animiranega filma A je to! Pat in Mat.

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Po dveh razprodanih delih planinskega vodnika Pozdravljene, gore je **Jelena Justin** najlepše vzpone zbrala v **tretji knjigi**. Vzpone je razporedila od nezahtevnih do zelo zahtevnih, da si bo vsak lahko sam zase izbral najprimernejšo pot.

Redna cena vodnika je 20 EUR. Če ga kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

15 EUR
* poština

Vodnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če ga naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

V priročniku boste našli nasvete o tem, kako začutiti lahkotnost bivanja, najti smisel, kako uživati v zrelih letih, se rešiti bremen in težkih nahrbtnikov preteklosti, potlačeni čustev. Knjiga vsebuje vse, kar mora človek vedeti, da bi dobro živel.

NOVOST
PONATIS

21 EUR
* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

NOVOST

Doživeto pričevanje o medvojnem in povojnem komunističnem nasilju na Škofjeloškem

Poučna biografija klene in bistrice 88-letne Škofjeločanke, ki je doživela medvojno in povojno komunistično nasilje. Njeno sporočilo je, da se bomo le z resnico osvobodili boleče preteklosti in se kot narod ozrli v lepšo prihodnost.

17 EUR
* poština

138 strani, mehka vezava

Avtorica Meri Bozovičar

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas: **ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM

STANOVANJE 2,5 sobno, 68 m², Groharjevo naselje, Škofja Loka, cena 99.000 EUR, tel.: 040/975-867 19002014

TRISOBNO stanovanje 80 m², obnovljeno, Planina 1, Kranj, tel.: 04/23-23-958, 065/559-295 19002048

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si

HIŠE

HIŠO na obali prodam ali zamenjam za hišo na Gorenjskem, tel.: 031/367-659 19002003

PRODAM

NA OBROBJU Moravskih toplič prodamo opremljeno, novejšo, lepo hišo s čudovitim vrtom, tel.: 070/125-931 19001999

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73, Faks: 236 73 70, E-pošta: info@fesst.si, Internet: www.fesst.si

Skuhajmo v minutah 20

200 preprostih receptov za zelo zaposlenega kuharja: zdravi prigrizki, družinska kosila, hitro pripravljene poslastice in druge dobrote; več kot 750 fotografij.

Cena knjige je 11,90 EUR + poštnina 256 strani; 300 x 230 mm; mehka vezava

11,90 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenskiglas.si Gorenjski Glas

LOTO

Rezultati 61. kroga – 31. julija 2019
1, 11, 15, 23, 25, 35, 36 in 38

Loto PLUS: **1, 7, 12, 15, 24, 27, 36 in 38**
Lotko: **8 7 4 7 6 5**

Sklad 62. kroga za Sedmico: **3.670.000 EUR**
Sklad 62. kroga za PLUS: **1.090.000 EUR**
Sklad 62. kroga za Lotka: **100.000 EUR**

Radio Triglav
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 19. julija 2019, je bila **GOSTILNA ARVAJ** iz Kranja, ki trem nagrajencem za pravilno rešitev križanke poklanja malico. Izžrebani so bili: **Ludvik Glavač** iz Mavčič, **Nada Bernarda Langerholc** iz Škofje Loke in **Janez Zadnikar** iz Ljubljane. Nagrajence prosimo, da nagrado prevzamejo v Gostilni Arvaj, Kajuhova ulica 2, KRANJ, tel.: 04 280 01 00.

Nagrajenci križanke **ZAVODA ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ** z geslom: TRADICIONALNA KRANJSKA NOČ, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 16. julija 2019, in prejmejo vsak po dve vstopnici za predstavo Brade, ki bo 23. avgusta v Letnem gledališču Khislstein, so: **STANE ZUPAN** iz Mavčič, **ZVONKO HORVAT** iz Mojstrane in **FRANC ROVAN** iz Kranja. Nagrajencem čestitamo!

POSESTI

NAJAMEM

ZAPUŠČEN vrt ali dvorišče med Kranjem in Trzinom, tel.: 031/255-452 19002025

MOTORNIA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

RENAULT Megan 1.5 DCI, letnik 2005, karavan, srebrne barve, servisna knjiga, tel.: 041/227-338 19002033

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Drulovka 23 a, Kranj, tel.: 031/629-504 19001998

MOTORNIA KOLESA

PRODAM

ŠTIRIKOLESNIK v okvari, avtomatik, znamke Mas, tel.: 040/931-501 19002023

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 19001541

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtovleka po celi Sloveniji, Grega Meze s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 19001995

STROJI IN ORODJA

PRODAM

UGODNO univerzalni skobelni stroj - Hobel mašina, tel.: 040/814-779 19002008

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

1 m³ PLOHOV 1 m³ cola in 30 mm suha smreka po 120 EUR ter 10 kosov 30 mm hrasta, suho, tel.: 04/53-38-421 19002035

GRADBENE deske, 2,5 cm, tel.: 031/871-659 19002047

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 19001988

KVALITETNA bukova ali hrastova drva, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/639-348 19001985

SUHA bukova, mešana drva in butare, tel.: 031/826-621 19001899

STANOVANJSKA OPREMA

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

DOBRO ohranjen hladilnik Gorenje 82 cm x 60 cm, plačilo po dogovoru, tel.: 04/20-41-695, 040/566-332 19002027

OSTALO

PODARIM

POMIVALNI stroj, hladilnik in WC školjko - novo, tel.: 040/814-779 19002007

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

RABLJENO žensko in moško kolo na prestave, tel.: 041/236-237 19002022

HOBI

KUPIM

ODLIKOVANJA, medalje, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 19001937

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

UGODNO - več knjig, tudi Nobelovce (več letnikov), Medvodce, tel.: 041/292-838 19002015

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, ogled Stara pošta Kranj, ugodno, tel.: 040/567-544 19002042

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 19001985

STARINE: mizarški ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 19001994

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

MALO rabljene moške obleke št. 52-54, tel.: 041/596-480 19002019

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

6 muckov, rojenih aprila, rumeni-črni-tigrasti dolgo in kratkodlaki, Podhom 42, tel.: 040/602-839 19002011

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CISTERNO za mleko 2.600 litrov, s kompresorjem, tel.: 041/378-937 19002030

KOSILNICO BCS, širina grebena 115, tel.: 030/652-440 19002002

PRIDELKI

PRODAM

JEČMEN in tritikalo, tel.: 04/25-71-084 19002026

JEČMENOVO slamo v malih kvadratnih balah, tel.: 041/620-824 19001984

KUMARICE za vlaganje in korenje, krompir za krmo ter ječmen, tel.: 040/326-708 19002009

PŠENIČNO slamo in otavo v kockah, tel.: 031/309-747 19001986

PŠENIČNO slamo, balirano v male kocke, tel.: 041/760-784 19002024

VSAK dan sveže nabrane kumarice za vlaganje, tel.: 040/804-336 19002017

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

12 dni starega bikca simentalca, tel.: 031/250-114 19002010

2 ČB bikca in teličko simentalco, stari 20 dni, tel.: 031/803-521 19002029

3 svinje za zakol (Prekmurje), žival je pitana izključno z domačo hrano, cena 1,60 EUR, tel.: 070/993-230 19002037

3 ČB bikce, stare 3 tedne, tel.: 040/887-335 19002004

BIKA, starega 13 mesecev, tel.: 031/309-731 19002018

BIKCA ČB, starega 10 dni, tel.: 04/25-51-705, 031/616-647 19002032

Spomni so kot iskre, ki pod pepelom tlijo, a ko jih razgrneš, vedno znova zažarijo. (J. W. Goethe)

ZAHVALA

V 90. letu nas je zapustil naš dragi mož, papa, opa, stric in svak **HANS STROUKEN** z Bleda, 1930–2019

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sozaljja, podarjeno cvetje in sveče ter dar sosedov za obnovo župnišča. Posebna zahvala g. župnikoma Janezu Jenku in Igorju Krašnji za lep pogrebni obred. Zahvala osebnim zdravnicam dr. Bernardi Ferjan za dolgoletno zdravljenje, medicinskim sestram iz ZD Bled, osebju Doma dr. Janka Benedika Radovljica za nego na domu, pevcem, g. Nacetu Gorjancu, pogrebni službi Navček in ge. Angelci za molitve. Posebna zahvala zdravniku in zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Jesenice. Hvala vsem, ki ste ga pospremili k zadnjemu počitku.

Žalujoči: žena Nada, sinova Jani in Karlo z družinama Bled, Britof, 29. julija 2019

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Trzin, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 19001989

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 19001993

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišč, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 19001996

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53/a, Kranj izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 19001992

LEARD d.o.o., Pivka 11, Naklo nudimo zaključena gradbena dela, urejanje dvorišč ter fasaderska dela, adaptacije stanovanj in hiš, suhomonataža Knauf, dimniki, škarpe, ometi, izkopci, ..., tel.: 041/583-163 19001997

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtnanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob, tel.: 051/828-419 19002044

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevni, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsšek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 19001165

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšanje hrupa, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 19001987

ZASEBNI STIKI

80-letna Gorenjka iščem osebo za druženje, tel.: 041/664-338 19002021

RAZNO

PRODAM

EL - panele, nove, tel.: 030/348-890 19002049

KOMPLET za kapljično zalivanje vrtnin, cvetja in kovinski regal, 170 x 75 x 30, 5 polic, nov, tel.: 041/858-149 19001896

IŠČEM

STARO odpadno železo, pralne stroje, pipe, akumulatorje, računalnike, odpeljem brezplačno, tel.: 070/385-956 19001715

NAVČEK
Pogrebne storitve
Navček d.o.o.
Visoko 140, 4212, Visoko
24 ur na dan
041 628 940

OSMRTNICA

V 89. letu je prenehalo biti srce naše ljube mame, stare mame in prababice

MARIJE ŠTUPAR
z Golnika

Od nje se bomo poslovili v petek, 2. avgusta 2019, ob 16. uri na pokopališču v Goričah.

V bolečini se od nje poslavljamo: hči Ana z družino in ostalo sorodstvo
Letenice, 30. julij 2019

ZAHVALA

*Tiho čez polje
tihu mesec gre,
z njim gre žalostno srce.
(O. Župančič)*

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka, pradedka, brata, strica in tasta

ANDREJA AŽMANA
iz Britofa pri Kranju

se srčno zahvaljujemo vsem, ki ste ga tako številno še zadnjič obiskali v poslovilni vežici, darovali cvetje, sveče in za svete maše ter ga pospremili na poslednjo pot. Posebej hvala družinama Koležnik in Rakovec za pomoč in podporo. Hvala župniku Janezu Jenku za čutno opravljen obred slovesa in Andrejevim najljubšim pritrkovalcem za zvenečo popotnico. Posebna zahvala gre msgr. mag. Franciju Petriču in prelatu dr. Janezu Grilu, ki sta našega ata prav tako z blagoslovom pospremila na zadnjo pot.
Vemo, kako veliko bi mu to pomenilo.

Žalujoci vsi njegovi

OSMRTNICA

*Živeti v srcih tistih,
ki jih zapuščamo,
ne pomeni umreti.*

V 92. letu je umrl naš dragi

MARJAN ČERNIVEC

Od njega se bomo poslovili v petek, 2. avgusta 2019, ob 15. uri na Mestnem pokopališču v Kranju. Žara bo na dan pogreba od 12. ure dalje v cerkvi na Primskovem, sv. maša pa bo ob 14. uri v cerkvi na Primskovem.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

*V spokojnem bivanju najdi svoj mir,
sij božji naj ti bo sreče izvir.*

V 93. letu starosti nas je zapustila mama, stara mama, prababica

FRANČIŠKA KOVAČIČ

Rntkova mama z Ljubljanske ceste v Šk. Loki

Ob boleči izgubi se srčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za ustne in pisne besede sožalja, podarjeno cvetje, sveče in darove. Posebno zahvalo izrekamo g. župniku Matjažu Zupanu, pevcem, citrarki Zupanovi in osebju Nevrološke klinike. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo tako množično pospremili na zadnji poti. Vsem imenovanim in neimenovanim iskrena hvala.

Žalujoci vsi njeni
Škofja Loka, 25. julija 2019

OSMRTNICA

V 84. letu nas je po težki bolezni zapustil dragi mož, oče, stari ata, dedi

ANTON MEGLIČ

Purgarjeva ulica 1, Pristava

Od njega se bomo poslovili v soboto, 3. avgusta 2019, ob 15. uri na pokopališču v Križah. Žara bo na dan pogreba od 10. ure dalje v tamkajšnji poslovilni vežici.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

*In zdaj, planine, ve moj raj,
od vas tja v tuji moram kraj;
kako mi pa je to težko,
le on tam gori ve samo.
(S. Gregorčič: Oj, z Bogom, ti planinski svet)*

Od nas se je v 96. letu poslovil

FRANC MANFREDA

iz Šenčurja

Ob njegovem slovesu se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem zahvaljujemo za izkazano sožalje, darove in svete maše. Hvala g. župniku Urbanu Kokalju za lepo mašno daritev, v kateri smo se od pokojnika poslovili v zaupanju, da se srečamo v večnosti, ter pevcem Kranjskega kvinteta za ubrano petje. Za skrbno in potrpežljivo nego v poslednjih mesecih življenja se zahvaljujemo negovalkam Doma upokojencev v Kranju.

Žena Mara, Nataša z družino, Sebastian z družino, Slavka ter nečak Darko

ZAHVALA

Ob izgubi moža, atija, brata in strica

FILIPA ŠUŠTARJA

1935–2019

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem za izrečena sožalja in darove. Zahvala g. Novaku za poslovilni govor ter praporščaku in kolegom čebelarjem Čebelarkega društva Škofja Loka za slovo na njegovi zadnji poti. Hvala osebju Centra starejših občanov Ormož za skrb in topel sprejem in hvala g. župniku Simonu Fortuni za pogrebni obred. Zahvala vsem, ki ste namesto sveč in rož darovali Čebelarškemu društvu Škofja Loka.

Vsi njegovi
Škofja Loka, julij 2019

ZAHVALA

V 93. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

ANA REMIĆ

rojena Pogačar, iz Šenčurja

Ob njenem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih bolečine izrekli sožalje in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala osebju Doma starejših občanov Preddvor za skrbno nego. Prav tako iskrena hvala tudi ge. Francki Dolinšek, njeni sostanovalki v Domu, za družbo in pomoč. Posebej se zahvaljujemo gospodu kaplanu Marku Mrlaku za lepo darovano pogrebno sv. mašo ter tople in prijazne besede slovesa. Hvala tudi gospodu župniku Urbanu Kokalju. Zahvaljujemo se tudi pogrebni službi Navček za prijazno in ustrezljivo komunikacijo ter lepo izpeljan pogreb.

Žalujoci vsi njeni
Šenčur, 27. julija 2019

ZAHVALA

Zapustil nas je dragi

ANTON VEHOVEC

1934–2019

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem ostalim, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Vsi njegovi
Šenčur, 25. julija 2019

ANKETA

Počitnice v hribih

MARJANA AHAČIČ

Čeprav večina ob besedi počitnice najprej pomisli na morje, se vse več ljudi odloča, da bodo vsaj del dopusta preživel v hribih. Prijetna klima, možnosti za šport in lepote narave jih najbolj privlačijo, so povedali pred Slovenskim planinskim muzejem v Mojstrani.

Foto: Gorazd Kavčič

Maja Orehek, Ljubljana:

Radi gremo v sredogorje, ker nas mika svež zrak. Poletni dopust zmeraj zaključimo z nekajdnevnimi počitnicami v Kranjski Gori. Tu lahko vedno kaj počneš, tudi če je slabo vreme.

Mojca Butinar Mužina, Koper:

Z obale pridemo radi na počitnice v gorski svet, ker je tu boljši zrak, manj gneče in priložnost za aktivnosti. Nastajeni smo v dolini Zadnjice, kjer je lepo, hladno in mirno.

Sarah Donovan, Velika Britanija:

V Mojstrano prihajam, ker tu živi moj brat in ker obožujeva te kraje – zaradi nezapletenega načina življenja ter čudovite, neokrnjene narave s čudovitimi cvetočimi travniki.

Pavel Hartman, Češka:

Za en teden smo prišli v Kranjsko Goro, ker imamo radi naravo in gorski svet. Ravno smo si ogledali slap Peričnik, ki nas je navdušil, pa tudi gore pri vas se nam zdijo čudovite.

Daniel Laczo, Madžarska:

Na internetu sva prebrala, da je pri vas lepo, pa sva prišla v Kranjsko Goro. Res nama je všeč, obiskala sva Peričnik ter Bled in Bohinj, načrtujemo pa tudi vzpon na Triglav.

Slavje s častnima občanoma

V teh dneh sta visoka življenjska jubileja praznovala častna občana občine Domžale – Jože Pogačnik stotretji, Peter Primožič pa osemdeseti rojstni dan.

JASNA PALADIN

Domžale – Občina Domžale ima trenutno štiri častne občane; s tem nazivom se ponašajo Jože Pogačnik, dr. Miroslav Stiplovshek, dr. Velimir Vulikič in Peter Primožič, za dva od naštetih pa je bilo konec julija še posebno slavnostno.

Jože Pogačnik, ki je bil rojen 27. julija 1916, je praznoval 103. rojstni dan, s čimer velja za najstarejšega Domžalčana, Peter Primožič, ki je rojstni dan praznoval 29. julija, pa je prejel vrsto čestitk za osemdeset dopoljenih let. Oba častna občana (Pogačnik ima ta naziv od leta 2002, Primožič pa od leta 2012) sta bila na svoji delovni poti tudi predsednika Skupščine Občine Domžale oz. župana, ob tem pa sta se

Tako Jože Pogačnik kot Peter Primožič sta bila na svoji delovni poti tudi predsednika Skupščine Občine Domžale oz. župana, ob tem pa sta se odlikovala še z vrsto drugih aktivnosti.

odlikovala še z vrsto drugih aktivnosti. Jože Pogačnik je skromen in preprost, pogumen, z velikim ugledom

Jubilanta (Jože Pogačnik sedi na sredini, Peter Primožič pa stoji drugi z desne) z gosti, ki so jim pripravili slavje ob visokih življenjskih jubilejih / Foto: Teja Hauptman

med občani, ki ga še danes cenijo zaradi izrazitega socialnega čuta in razumevanja za malega človeka, še po

desetletjih pa se ga delavci Tosame radi spomnijo kot direktorja, ki je zanje vedno našel dobro besedo. Petra

Primožiča pa večina Domžalčanov pozna kot predanega planinca in predsednika Planinskega društva Domžale v obdobju, ko je to doživelo enega vrhuncev delovanja na vseh področjih.

Ob njunih visokih življenjskih jubilejih je domžalski župan Toni Dragar pripravil slovesnost, na kateri so se slavljenca pridružili tudi častni občani Velimir Vulikič, nekdanja županja Cveta Zalokar Oražem,

nekdanja predsednika izvršnega sveta Milan Marolt in Anton Preskar, podžupanja mag. Renata Kossec in Andreja Jarc Pogačnik, hči Jožeta Pogačnika in nekdanja podžupanja.

V kratkem nagovoru je župan spomnil na prizadevanja in uspešni življenjski poti obeh slavljenec ter jima zaželel predvsem veliko zdravja, v spomin na letošnja jubileja pa sta prejela umetniški deli.

Dan oglarjev na Starem vrhu

Stari vrh – Na Starem vrhu bo v nedeljo, 4. avgusta, etnografska prireditev Dan oglarjev, že 48. po vrsti. Turistični delavci Starega vrha tudi letos pripravljajo bogat kulturno-etnografski program. Obiskovalci si bodo lahko ogledali spravilo lesa, trganje kope, prikaz oglarjenja, uporabo oglja pri kovačih, razstavo starih traktorjev in strojev, starih motornih žag in orodja ter nastop ljudskih pevcev in godcev. Zjutraj ob 8. uri se bodo pohodniki najprej odpravili na pohod Med gorami, ob 12. uri pa se bo s trganjem kope začela prireditev. Ob 15. uri bo prikaz oglarjenja, ob 16.30 tekmovanje dvojic v »pajsanju hloda«, nato pa bodo dogajanje nadaljevali z zabavnim delom z Ansambлом dveh dolin, Ansambлом Toneta Rusa in Strmino Express.

Dan spomina na prve žrtve pod Storžičem

Lom pod Storžičem – V nedeljo, 4. avgusta, ob 11. uri bo prireditev Dan spomina na prve žrtve pod Storžičem. Navzoče bosta pozdravila podžupan Občine Tržič Dušan Bodlaj in predsednik Občinskega odbora Združenja borcev za vrednote NOB Tržič Jure Jerkič. Slavnostna govornica bo dr. Ljubica Jelušič. Kulturni program bodo oblikovali Lomski fantje in Pihalni orkester Tržič. Uradni slovesnosti bo sledilo družabno srečanje pred Domom pod Storžičem. Tudi letos pa se lahko udeležite tradicionalnega pohoda po poti spomina, ki je istočasno tudi spomin po poti Kokrškega odreda in Občinskega štaba teritorialne obrambe. Zbor pohodnikov bo ob 8. uri pri peskopu v Grahovšah, pohod bo potekal po severnih pobočjih Kriške gore do Doma pod Storžičem.

Štiri bronasta odličja na mednarodni kemijski olimpijadi

Ljubljana – Iz Zveze za tehnično kulturo Slovenije so sporočili, da so mladi slovenski kemiki na mednarodni kemijski olimpijadi dosegli lep uspeh – osvojili so štiri bronasta odličja. Eno jo šlo tudi na Gorenjsko, osvojil ga je Aleš Globočnik z Gimnazije Kranj. Letošnja 51. mednarodna kemijska olimpijada (IChO) je bila med 21. in 30. julijem v Parizu na Nacionalni šoli za fizikalno kemijo in biologijo Lycée Pierre-Gilles de Gennes. Sodelovalo je osemdeset držav in šest držav opazovalk. Slovensko ekipo sta spremljala dr. Berta Košmrlj in dr. Andrej Godec s Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani.

Danes je svetovni dan piva

Kranj – Danes obeležujemo svetovni dan piva. Pivo je še vedno priljubljena poletna osvežitev marsikaterega Slovenca. Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje ga je povprečen Slovenec, star več kot 15 let, v povprečju spil 92 litrov. Za pol litra svetlega piva smo Slovenci lani v gostinskih lokalih v povprečju odšteli 2,79 evra, v trgovinah pa 0,89 evra. Lani smo izvozili za 34,1 milijona evrov piva, uvozili pa za 28,5 milijona evrov, trgovanje s pivom pa je največje prav v spomladanskih in poletnih mesecih, kažejo podatki Statističnega urada Republike Slovenije.

Zapora na odseku Stara Loka–Groharjevo naselje

Škofja Loka – Občina obvešča občane in ostale udeležence v cestnem prometu, da bo na občinski cesti Stara Loka–Groharjevo naselje oviran promet zaradi rekonstrukcije ceste. Popolna zapora prometa bo vzpostavljena po etapah od 25. avgusta 2019. V času gradnje lahko stanovalci parkirajo na območju nekdanje vojašnice, kjer je omogočeno brezplačno parkiranje.

vremenska napoved

Danes bo spremenljivo do pretežno oblačno s pogostimi plohami in nevihtami. Jutri bo večinoma sončno, popoldne bo nastalo nekaj ploh in neviht. V nedeljo bo sončno, kakšna ploha ali nevihta je možna predvsem v gorskem svetu.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

16/23 °C

SOBOTA

14/25 °C

NEDELJA

13/26 °C

